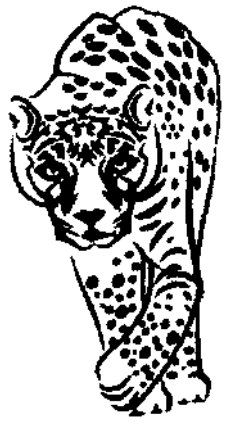
JAGUAR

Antarktika

Claire Keegan

CLAIRE KEEGAN

1968'de, Katolik ve çiftçi bir ailenin en küçük kızı olarak İrlanda'nın Wicklow bölgesinde dünyaya geldi. 17 yaşındayken ABD'nin Louisiana eyaletindeki New Orleans şehrine gitti ve Loyola Üniversitesi'nde İngiliz Dili ile Siyaset Bilimi öğrenimi gördü. Mezuniyetinin ardından İrlanda'ya döndü. Galler'in Cardiff şehrinde bir yıl geçirdi ve Galler Üniversitesi'nde hem yaratıcı yazarlık alanında yüksek lisans yaptı hem de lisans öğrencilerine dersler verdi. İlk öykü kitabı *Antarktika* (Antarctica) 1999'da yayımlandı. Bunu, *Mavi Tarlalardan Yürü* (Walk the Blue Fields), *Emanet Çocuk* (Foster), *Böyle Küçük Şeyler* (Small Things Like These) ve *So Late in the Day* adlı eserleri takip etti. İrlanda'nın Wexford şehrinde yaşayan Keegan ayrıca ülkesinde sanatçılar birliği Aosdána üyesidir.

UMAY ÖZE

1983'te doğdu. Lisans eğitimini İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladıktan sonra, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları bölümünde yüksek lisans eğitimi aldı. H. D. Thoreau, J. L. Carr, Jamaica Kincaid ve Richard Ford gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandırdı. Ankara'da yaşıyor.

JAGUAR KİTAP

***Antarktika* / Claire Keegan**

Özgün Adı Antarctica

Copyright © 1999 by Claire Keegan

ISBN: 978-625-7027-66-3

İngilizce Aslından Çeviren © Umay Öze

Editör Berk Çetin *Tasarım* Hakan Güngör

1. Baskı: Şubat 2026, İstanbul

Ana Basın Yayın San. Tic. A.Ş.'de basılmıştır.

Matbaa Sertifika No: 81860

© Jaguar Kitap, 2026

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan çeşitli araçlarla çoğaltılarak yayılması, paylaşılması 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine aykırıdır.

Cemal Nadir Sokak, Ferah Han No: 16/77 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: 0 212 522 94 22, *Sertifika No*: 49851

www.jaguarkitap.com / iletisim@jaguarkitap.com

/jaguaryayinlari /jaguarkitap /jaguarkitap

ANTARKTİKA

CLAIRE KEEGAN

Çeviren

Umay Öze

Tufanlar döneminde beni kurtaran Padraig Hickey'e ve öğretmen John McCarron'ın anısına.

Teşekkür

David Marcus'a, Giles Gordon'a, Mary McCay'e, Annaghmakerrig, Tyrone Guthrie Centre'a ve Cardiff, Galler Üniversitesi ile Dublin, Trinity College'daki arkadaşlarıma ve öğretim üyelerine çok teşekkür ederim.

İçindekiler

Antarktika 11

Uzun Çimenlerde Aşk 29

Suyun En Derin Olduğu Yer 43

Ginger Rogers Vaazı 51

Fırtınalar 71

Şarkı Söyleyen Kasiyer 79

Yanıklar 87

Oğlan Çocuğu İçin Tuhaf Bir İsim 95

Cesaretin Varsa Kay 103

Erkekler ve Kadınlar 117

Kız Kardeşler 133

Kış Kokusu 155

Ne Kadar Dikkatli Olursan Ol, Yetmez 163

Yanan Palmiyeler 179

Vesikalık Çorbası 189

Antarktika

Kadının mutlu bir evliliği vardı, ama ne zaman seyahate çıksa, başka bir erkekle yatmanın nasıl bir his olacağını merak ederdi. O hafta sonu bunu öğrenmeye kararlıydı. Aralık ayıydı, bir yılın daha üzerine perde çekildiğini hissediyordu. Çok yaşlanmadan yapmak istiyordu bunu. Düş kırıklığına uğrayacağından emindi.

Cuma akşamı şehre giden trene bindi, birinci mevki vagonlardan birinde oturup kitap okudu. Elindeki polisiye roman ilgisini çekmedi, sonunu hemen kestirebildi. Pencereden dışarı baktı. Işıkları yanan birkaç ev, parlak noktalar karanlıkta yanından geçip gitti. Çocuklara bir kap fırın makarna bırakmış, kocasının takım elbiselerini kuru temizlemeciden almıştı. Noel için alışverişe gideceğini söylemişti kocasına. Ortada ona güvenmemesine neden olacak hiçbir şey yoktu.

Şehre varınca bir taksiye atlayıp otele gitti. Ona, İngiltere'nin en eski caddelerinden biri olan ve rahiplerin yaşadığı, uzun granit bacalı taş evlerin sıralandığı Vicar's Close manzaralı küçük, beyaz bir oda verdiler. O gece otelin barında oturup misket limonlu tekila içti. Pek bir şey olduğu yoktu. Yaşlı adamlar gazetelerini okuyorlardı, işler kesattı, ama bunu sorun etmedi; zaten iyi bir gece uykusuna ihtiyacı vardı. Odasına gidip kendini yatağa bıraktı, deliksiz uyudu ve katedralde çalan çanların sesiyle uyandı.

Cumartesi günü alışveriş merkezine yürüdü. Aileler çoluk çocuk dışarıdaydı; sabah kalabalığının, otomatik kapılardan akarak geçen yoğun insan selinin içinde pusetlerini iterek ilerliyorlardı. Kadın çocuklarına tahmin edemeyeceklerini düşündüğü sıradışı hediyeler aldı. Büyüğe, oğluna elektrikli tıraş makinesi (artık o yaşa geliyordu), kızına atlas, kocasına ise beyaz, sade kadranlı, pahalı bir altın saat aldı.

Öğleden sonra giyinip kuşandı; kısa, mürdüm rengi bir elbiseyle yüksek topuklu ayakkabı giyip en koyu rujunu sürdü ve yürüyerek şehir merkezine geri döndü. Müzik kutusunda çalan "The Ballad of Lucy Jordan" şarkısı onu parmaklıklı pencereleri, alçak kirişli tavanıyla hapishaneden bozma bir barın içine çekti. Bir köşede slot makinesinin ışıkları yanıp sönüyordu, kadın tam tabureye oturduğu sırada makineye birkaç bozukluk atıldı. Yan taburede, yıllar önce Oxfam hayır kurumuna bağışlaması gerekiyormuş gibi görünen deri ceketiyle bir adam oturuyordu.

"Merhaba," dedi adam. "Seni daha önce hiç görmedim." Adam kızıl tenliydi, Hawaii desenli gömleğinin içinde altın bir kolye sallanıyordu, saçları çamur rengiydi. Bardağı neredeyse bitmişti.

"Ne içiyorsun?" dedi kadın.

Adam çok konuşkan çıktı, kadına geceleri huzurevinde çalıştığından yalnız yaşadığına, hiç tanışmadığı uzaktan kuzeni dışında akrabası olmayan kimsesiz biri olduğuna kadar bütün hayat hikâyesini anlattı. Parmağında yüzük yoktu.

"Ben dünyanın en yalnız adamıyım," dedi sonra. "Ya sen?"

"Evliyim." Kadın ne diyeceğini bilmeden söyledi bunu.

Adam güldü. "Benimle bilardo oynasana."

"Oynamayı bilmiyorum ki."

"Sorun değil," dedi adam, "ben sana öğretirim. Daha ne olduğunu anlamadan siyah topu sokmuş olacaksın." Adam bilardo masasının gözüne birkaç bozukluk attı, bir kolu

tutup çekti ve toplar masanın altındaki siyah deliğe düşüverdi.

"Çizgili mi düz mü?" dedi adam ıstakayı tebeşirleyerek. "Birinden birini seç. Oyunu ben açıyorum."

Adam kadına, hafifçe eğilerek topa nişan almayı, vuruş yaparken beyaz topu izlemeyi öğretti ama bir el bile kazanmasına izin vermedi. Kadın tuvalete gittiğinde sarhoştu. Tuvalet kâğıdının ucunu bulamadı. Alnını aynanın serinliğine dayadı. Daha önce hiç bu kadar sarhoş olduğunu hatırlamıyordu. İçkilerini bitirip dışarı çıktılar. Hava ciğerlerine hücum etti. Gökyüzünde bulutlar hızla çarpışıp duruyordu. Kadın başını kaldırıp bulutları seyretti. Dünyanın, kendi ruh haliyle örtüşecek enfes, korkunç bir kızıla dönüşmesini diledi.

"Yürüyelim," dedi adam. "Sana etrafı gezdireyim."

Kadın adamın yanında yürümeye koyuldu, adam onu kale hendeğinin katedralin çevresinde kıvrıldığı patikaya doğru götürürken, adamın ceketinden çıkan hışırtıyı dinledi. Yaşlı bir adam Piskoposluk Sarayı'nın önünde durmuş, kuşluk bayat ekmek parçaları satıyordu. Biraz aldılar ve suyun kenarında durup tüyleri ağarmaya başlamış beş kuğu yavrusunu beslediler. Kahverengi ördekler suyun üstünden uçup süzülerek güzelce hendeğin üzerine kondular. Siyah bir labradorun patikadan aşağı koşarak inmesiyle güvercin sürüsü topluca havalanıp büyüleyici bir şekilde ağaçlara tünedi.

"Kendimi Assisi'li Françesko gibi hissediyorum," dedi kadın gülerek.

Yağmur çiselemeye başladı; kadın yağmur tanelerinin küçük elektrik çarpmaları gibi yüzüne düştüğünü hissetti. Brandaların altına tezgâhların kurulduğu pazar yerine geri döndüler. Yok yoktu: toz kokan ikinci el kitaplar ve çini tabaklar; büyük, kırmızı Noelyıldızı çiçekleri; çobanpüsküllü

çelenkler, pirinç süs eşyaları, ölü gözlerle buz yatağında yatan taze balıklar…

"Bana gelsene," dedi adam. "Sana yemek yapayım."

"Bana yemek mi yapacaksın?"

"Balık yer misin?"

"Her şeyi yerim," dedi kadın ve bunun adamın hoşuna gittiğini fark etti.

"Senin gibileri bilirim," dedi adam. "Çılgınsın. Şu çılgın orta sınıf kadınlardansın."

Adam hâlâ canlıymış gibi görünen bir alabalık seçti. Balıkçı, balığın kafasını kesip folyoya sardı. Adam sondaki meze tezgâhının başında duran İtalyan kadından bir kavanoz siyah zeytinle bir kalıp beyaz peynir aldı. Ayrıca misket limonuyla Kolombiya kahvesi de aldı. Her tezgâhın önünden ayrılırken, kadına başka bir şey isteyip istemediğini sordu. Para sorunu yoktu, eski makbuzlar gibi buruşuk halde cebinde taşıdığı banknotları pazarcılara uzatırken bile düzleme zahmetine girmiyordu adam. Eve giderken içki dükkânına uğrayıp iki şişe Chianti şarabıyla bir piyango bileti aldılar ve kadın ısrar ederek bunların parasını kendisi ödedi.

"Çıkarsa paylaşırız," dedi. "Bahamalar'a gideriz."

"Çok beklersin," dedi adam ve kadının, açtığı dükkân kapısından çıkışını izledi. Arnavut kaldırımlı sokaklarda yürüdüler, bir adamın başını geriye yaslamış, tıraş olduğu berber dükkânının önünden geçtiler. Sokaklar gitgide daralıp dolambaçlı hale geldi, artık şehir ışıklarının dışındaydılar.

"Banliyöde mi yaşıyorsun?" diye sordu kadın.

Adam yanıt vermeden yürümeye devam etti. Balığın kokusu kadının burnuna kadar geliyordu. Dövme demir kapılı bir geçide geldiklerinde, adam kadına sola dönmesini söyledi. Bir kemeraltından geçtiler ve hemen ardından bir çıkmaz sokağa girdiler. Adam apartmanın kapısını açtı ve önde kadın, arkada kendisi son kata kadar merdivenleri çıkmaya başladılar.

Kadın her katta merdiven sahanlığında durdu ve adam, "Devam et," dedi. Kadın kıkırdayarak çıkmaya devam etti, tekrar kıkırdayıp tekrar çıktı ve son katta durdu.

Kapının yağlanması gerekiyordu, adamın itmesiyle gıcırdayarak açıldı. Dairenin duvarları boş ve solmuş, kapı eşikleri toz tutmuştu. Eviyede yalnızca bir tane kirli bardak duruyordu. Beyaz bir İran kedisi salondaki dralon kaplı kanepeden aşağı atladı. Ev bir zamanlar birinin yaşadığı ve öylece bırakıp gittiği bir yer gibi bakımsızdı, salonda halının üstünde duran kauçuk ağacı, yüksek pencerenin altındaki dikdörtgen sokak lambasından yayılan ışığa doğru uzanıyordu. İçerisi rutubet kokuyordu. Ne telefon ne fotoğraf ne süs eşyaları ne de Noel ağacı, hiçbir şey yoktu.

Banyoda mavi, çelik ayaklı, büyük ve çok sağlam bir küvet vardı.

"Ben bir banyoya girsem?" dedi kadın.

"Banyo mu yapmak istiyorsun?" dedi adam. "Keyfine bak. Küveti doldur ve dal içine."

Kadın suyu dayanabileceği sıcaklığa ayarlayarak küveti doldurdu. Adam banyoya geldi, beline kadar soyundu ve sırtı kadına dönük halde, lavaboda tıraş oldu. Kadın gözlerini kapatıp adamın tıraş köpüğünü sıkışını, usturayı hafifçe lavaboya vuruşunu ve tıraş oluşunu dinledi. Sanki tüm bunları daha önce de yapmış gibiydiler. Adamın, tanıdığı en az endişe verici erkek olduğunu düşündü kadın. Burnunu tutup boylu boyunca suyun içine kaydı. Beynine pompalanan kanı, zihnindeki telaşı ve sisi hissediyordu. Başını sudan çıkardığında, adam buharların arasında dikilmiş, çenesinde kalmış tıraş köpüklerini siliyor ve gülümsüyordu.

"Eğleniyor musun?"

Adam bir sabun bezini köpürtünce kadın doğrulup ayağa kalktı. Omuzlarından dökülen su bacaklarından aşağı aktı. Adam kadının ayaklarından başlayarak vücudunda güçlü ve

aheste bir şekilde halkalar çize çize yıkadı onu. Kadın sarı lavabo lambasının ışığında hoş duruyordu, ayaklarını, kollarını kaldırdı ve bu haliyle adama tıpkı bir çocuk gibi göründü. Kadını bir kez daha suya daldırdı adam, ardından durulayıp havluyla sarmaladı.

"Neye ihtiyacın olduğunu biliyorum," dedi adam. "İlgiye ihtiyacın var senin. İlgi görmeye ihtiyaç duymayan tek kadın yok dünyada. Bekle burada." Banyodan çıkıp elinde tarakla geri geldi ve kadının düğüm olmuş saçlarını taramaya başladı. "Şu işe bak," dedi. "Sen gerçek sarışınsın. Sapsarı tüylerin var, şeftali gibi." Parmağını kadının ensesinden omurları boyunca aşağı kaydırdı.

Adamın pirinçten yatağında beyaz, kaz tüyü bir yorganla siyah kılıflı yastıklar vardı. Kadın adamın kemerini çözüp pantolonundan çekip çıkardı. Yere düşen kemerin tokası şıkırdadı. Adamın pantolonunu çıkardı. Çıplaktı, yakışıklı değildi ama adamda çekici bir şey vardı, vücudunda sarsılmaz, güçlü bir şey vardı. Teni sıcaktı.

"Amerika'ymışsın gibi düşün," dedi kadın. "Ben de Kolomb'um."

Kadın yatak örtüsünün altında, ıslak uyluklarının arasında keşfetti adamın çıplaklığını. Adamın vücudu kadın için bir yenilikti. Adam kadının yatak örtülerine dolanan ayaklarını hızlıca çekiverdi. Yatakta şaşırtıcı biçimde güçlüydü kadın, adamın canını yakacak kadar da sert. Adamın saçlarından tutup başını geriye çekti ve boynundaki yabancı sabun kokusunu zevkle içine çekti. Öpüştüler. Aceleleri yoktu. Adamın ayaları bir işçinin kaba ayalarıydı. Şehvetleriyle savaşıp, sonunda başlarını döndürüp kendilerini coşturan o şeyle güreştiler. Ardından, sigaralarını yaktılar —yıllardır içmemişti kadın, ilk çocuktan önce bırakmıştı. Kül tablasına uzanırken, adamın saatli radyosunun arkasında duran av tüfeği fişeğini gördü.

"Bu ne?" diyerek fişeği eline aldı. Göründüğünden daha ağırdı.

"Ha, o mu? Birine hediye."

"Hediyenin böylesi," dedi kadın. "Vurduğun tek şey bilardo topları değil anlaşılan." Kadın böyle dedi ve güldü.

"Buraya gel."

Kadın adama sokuldu ve anında uykuya daldılar, çocukların tatlı uykusuna. Sonra karanlıkta, acıkmış bir şekilde uyandılar.

Adam akşam yemeğini hazırlarken, kadın, dizinde kediyle kanepede oturup Antarktika belgeseli izledi: kilometrelerce kar, sıcaklık sıfırın altında, ayaklarını sürüye sürüye rüzgâra karşı yürüyen penguenler, kayıp kıtayı bulmak üzere yelken açmış Kaptan Cook, buz dağları. Adam omzuna astığı kurulama havlusuyla yanına gelip kadına bir kadeh soğuk Chianti uzattı.

"Senin," dedi adam, "kâşiflere zaafın var." Kanepenin arkasından uzanıp kadını öptü.

"Yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordu kadın.

"Yok," dedi adam ve mutfağa geri döndü.

Kadın şarabını yudumladı ve boğazının tekrar açıldığını, soğukluğun midesine doğru usulca kaydığını hissetti. Adamın sebzeleri doğrayışını, ocakta kaynayan suyun fokurdamasını duyabiliyordu. Yemek kokusu tüm odalara yayılmıştı. Kişniş, limon suyu, soğan. Sarhoş kalabilirdi, hep böyle yaşayabilirdi. Adam gelip masada iki kişilik yer hazırladı, yeşil bir mum yaktı, peçeteleri katladı. Peçeteler kilisede yanıyormuş gibi duran mum ışığında küçük, beyaz piramitleri andırıyordu. Kadın televizyonu kapatıp kediyi okşamaya başladı. Kedinin beyaz tüyleri kadının üstüne, ona fazla büyük gelen lacivert sabahlığa döküldü. Pencereden, başka bir adamın evinden tüten dumanı gördü kadın, ama bu onu kocasını düşünmeye sevk etmedi, yine sevgilisi de onun aile hayatından hiç söz açmadı, bir kez bile yapmadı bunu.

Onun yerine, Yunan salatasıyla ızgarada pişmiş alabalık üzerine başlayan sohbetlerinde konu bir şekilde cehenneme geldi.

Çocukken kadına herkesin cehenneminin farklı olduğu ve bunun kişinin başına gelebilecek en kötü senaryo olduğu söylenmişti. "Hep yarı donmuş halde kaldığın ama asla bilincini yitirmediğin ve gerçekten hiçbir şey hissetmediğin, katlanılmaz derecede soğuk bir yer olmalı diye düşünürdüm," dedi kadın ürperip silkinerek. "Soğuk bir güneşle seni izleyen Şeytan dışında tek bir şey yok." Rengi atmıştı. Kadehini dudaklarına götürdü ve boynunu geriye atarak yutkundu. Kadının boynu hoş ve uzundu.

"Bu durumda," dedi adam, "benim cehennemim ıssız olmalı; hiç kimse olmamalı. Şeytan bile. Hep cehennemin kalabalık olacağı düşüncesinden cesaret aldım ben; tüm arkadaşlarımın orada olacağından." Salatasına biraz daha karabiber ektikten sonra ekmek diliminin hamurlu göbeğini kopardı.

"Okulda rahibe bize bunun sonsuza dek süreceğini söylerdi," dedi kadın balığın derisini sıyırırken. "Sonsuzluğun ne kadar süreceğini sorduğumuzda ise şunu derdi: 'Dünyadaki tüm kum tanelerini düşünün, tüm kumsalları, tüm kum ocaklarını, okyanus tabanlarını, çölleri... Şimdi de bütün bu kumun dev bir yumurtayı andıran bir kum saatinde olduğunu hayal edin.' Düşünsene! Ödümüz kopmuştu. Daha ufacık çocuktuk."

"Artık cehenneme inanmıyor musun?" diye sordu adam.

Kadın, "Hayır. Belli olmuyor mu? Rahibe Emmanuel şimdi burada olup da hiç tanımadığım bir adamla düzüştüğümü görseydi, amma komik olurdu," diyerek parmaklarıyla balıktan bir parça koparıp ağzına attı.

Adam çatalıyla bıçağını masaya bırakıp ellerini karnında kavuşturarak kadını süzdü. Kadın doymuş, yemeğiyle oynamaya başlamıştı.

"Tüm arkadaşlarının da cehennemde olacağını düşünüyorsun demek," dedi kadın. "Bak bu hoş."

"Senin rahibenin tasvir ettiği gibi bir cehennemde değil ama."

"Çok arkadaşın var mı? İşten tanıdıkların vardır herhalde."

"Birkaç kişi," dedi adam. "Senin peki?"

"İki iyi dostum var benim," dedi kadın. "Uğruna ölebileceğim iki insan."

Adam, "Şanslısın," dedi ve kahve yapmak üzere kalktı.

O gece adam âdeta kendisini kadına kiralamış biri gibi iştahlıydı. Yapmayacağı hiçbir şey yoktu.

"Çok cömert bir sevgilisin," dedi kadın, adama sigarayı uzatarak. "Çok cömert bir duraksın."

Kedi birden yatağın üstüne sıçrayarak kadının yüreğini ağzına getirdi.

"Tanrım!" dedi kadın. Bu kedide insanın tüylerini ürperten bir şey vardı.

Sigara külü yorganın üstüne düştüyse de bunu umursamayacak kadar sarhoştular. Sarhoş ve umursamazdılar, gece aynı geceydi ve aynı yatakta uzanıyorlardı. Gerçekten her şey bu kadar basitti. Alt kattaki dairede yüksek sesle Noel şarkısı çalmaya başladı. Keşişlerin söylediği bir kilise şarkısıydı.

"Komşun kim?"

"Ah, yaşlı bir kadın. Duvar gibi sağır. Arada kendisi de eşlik eder. Tek yaşıyor, gecesi gündüzü belli değil."

Uyumaya hazırdılar; kadın başını adamın omzunun kıvrımına yasladı. Adam bir hayvanı sever gibi kadının kolunu okşadı. Dolu taneleri camlara vururken, kadın "r"leri İspanyolca kursunda öğrettikleri şekilde yuvarlayarak kedi gibi mırladı.

"Gittiğinde özleyeceğim seni," diye fısıldadı adam.

Kadın hiçbir şey demedi, öylece uzanıp uykuya dalana kadar saatli radyonun kırmızı rakamlarının değişmesini izlemekle yetindi.

Pazar sabahı erkenden uyandı kadın. Gece kırağı düşmüştü. Giyindi, başı siyah yastığa yaslı halde uyuyan adamı izledi. Banyo dolabının içine baktı. Boştu. Salona geçti, adamın kitaplarının isimlerini okudu. Kitaplar alfabetik sırayla dizilmişti. Otelden çıkış yapmak üzere, tekinsiz kaldırımlardan yürümeye koyuldu. Kayboldu ve bir sıkıntısı varmış gibi görünen fino köpekli bir kadına ne tarafa gitmesi gerektiğini sormak zorunda kaldı. Lobide kocaman bir Noel ağacı ışıl ışıl parlıyordu. Bavulu yatağın üzerinde açık haldeydi. Üstü başı sigara kokuyordu. Duş alıp üstünü değiştirdi. Temizlikçi kadın saat onda kapıyı çaldı, ama o zahmet etmemesini, pazarları kimsenin çalışmaması gerektiğini söyleyerek temizlikçi kadını eliyle başından savdı.

Lobide telefon kabinine oturup evi aradı. Kocasına çocukları sordu, havayı sordu, gününün nasıl geçtiğini sordu; çocuklara aldığı hediyelerden bahsetti. Darmadağın, karman çorman edilmiş odalara, kir içinde kalmış yerlere, yaralanıp kanamış dizlere, dağ bisikletleriyle patenlerin öylece bırakıldığı bir antreye dönecekti. Ve de sorulara. Arkasında birinin beklediğini fark ederek telefonu kapattı kadın.

"Bir veda bile etmedin." Kadın boynunda adamın soluğunu hissetti. Alnını örten ve kulaklarından aşağı doğru inen siyah yün şapkası başında, orada öylece duruyordu adam.

"Uyuyordun," dedi kadın.

"Sen de hemen tüydün," dedi adam. "Çok sinsisin."

"Ben—"

"Öğle yemeği yiyip sarhoş olmaya tüymek ister misin peki?" Adam kadını kabinin içine doğru itip öptü; uzun ve ıslak bir öpücüktü bu. "Çarşaflara sinmiş kokunla uyandım bu sabah," dedi adam. "Güzeldi."

"Şişele," dedi kadın, "ileride bize servet getirecek."

Duvarları yaklaşık iki metre yüksekliğinde, pencereleri kemerli, zemini yassı döşeme taşlı bir mekânda öğle yemeği yediler. Masaları şöminenin yanındaydı. Birer tabak dana rosto ve Yorkshire pudingi yediler, yine sarhoş oldular ama bu sefer fazla sohbet etmediler. Kadın, garson kızdan Tabasco sosunun bol olmasını istediği Bloody Mary'leri içti. Adam birayla başlayıp daha sonra cin toniğe geçti ve erken bir ayrılma ihtimalini savuşturmak için elinden geleni yaptı.

"Normalde bu kadar içmem," dedi kadın. "Ya sen?"

"Ben de," dedi adam ve eliyle garson kıza içkileri tazelemesini işaret etti.

Tatlılarını yiyerek pazar gazetelerini okuma işini ağırdan aldılar. Mekânın sahibi kadın masalarının etrafından dolanarak şömineye biraz daha odun attı. Kadın gazetenin sayfasını çevirirken bir an için başını kaldırıp adama baktı. Adam pür dikkat kadının ağzına bakıyordu.

"Gülümse," dedi adam.

"Ne?"

"Gülümse."

Kadın gülümsedi, adam da uzanıp işaret parmağının ucuyla kadının dişine dokundu.

"Hah," dedi adam küçük bir yemek parçasını kadına göstererek. "Aldım."

Pazar yerine vardıklarında kasabaya yoğun bir sis çökmüştü, sis öyle yoğundu ki yazıları bile güçlükle okuyabiliyorlardı. Noel satışlarından paylarını kapma telaşındaki pazarcılar ürünlerini sergiliyorlardı.

"Noel alışverişi yaptın mı?" diye sordu kadın.

"Hayır. Hediye alacak kimsem yok ki. Öksüzüm ben, unuttun mu?"

"Affedersin."

"Hadi. Yürüyelim."

Adam kadının elini tuttu ve onu evlerin ardındaki kara ormana giden toprak yola götürdü.

"Canımı acıtıyorsun," dedi kadın.

Adam elini gevşetti ama özür dilemedi. Günün feri söndü. Alacakaranlık gökyüzünü büsbütün kaplayıp gün ışığını karanlığa sürükledi. Uzun süre hiç konuşmadan, pazar gününün sessizliğini, buz gibi soğuk rüzgâra direnen ağaçların hışırtısını dinleyerek yürüdüler.

Neden sonra, "Bir kez evlendim, balayına da Afrika'ya gittik," dedi adam birden. "Yürümedi. Kocaman bir evim, mobilyalarım, her şeyim vardı. Karım da iyi bir kadındı, muhteşem bir bahçıvandı. Salonumda duran bitkiyi hatırlıyor musun? O bitki onundu. Yıllarca solsun, ölsün diye bekledim ama siktiğimin bitkisi hâlâ büyümeye devam ediyor."

"Bazı şeyler bizim elimizde değil," diye devam etti adam başını kaşıyarak. "Onsuz bir yıl bile dayanamayacağımı söylemişti. Tanrım, ne kadar da yanıldı!" dedi ve yüzünde tuhaf bir zafer gülümsemesiyle kadına baktı.

Artık ormanın derinlerindeydiler, kadın toprak yolun nereden gittiğinden bile emin değildi, bir tek yoldaki kendi ayak sesleri, bir de ağaçların arasından incecik bir çizgi gibi görünen gökyüzü vardı. Adam birden onu tutup ağaçların altına çekti ve bir ağacın gövdesine dayadı. Kadın hiçbir şey göremiyordu. Paltosunun üstünden sırtında ağacın kalın kabuğunu, karnında adamın karnını hissediyor, adamın nefesinden cin kokusunu alabiliyordu.

"Beni unutmayacaksın," dedi adam, kadının gözlerinin üstüne düşmüş saçlarını eliyle arkaya iterek. "Söyle, seni unutmayacağım de."

"Seni unutmayacağım," dedi kadın.

Adam onu zihnine kazımaya çalışan kör bir adam gibi parmaklarını kadının yüzünde gezdirdi. "Ben de seni unutmayacağım. Küçük bir parçan burada atmaya devam ede-

cek," diyerek kadının elini gömleğinin içine, göğsünün üstüne götürdü. Kadın adamın sıcak teninin altındaki kalp atışlarını hissetti. Sonra adam, kadının ağzında istediği bir şey varmışçasına öptü onu. Bu şey muhtemelen sözcüklerdi. Katedralin çanı çalmaya başladı ve kadın saatin kaç olduğunu merak etti. Treni saat altıdaydı ama bavulunu hazırlamıştı, acele etmesine gerek yoktu.

"Sabah otelden çıkışını yaptın mı?" diye sordu adam.

Kadın, "Evet," dedi gülerek. "Gördükleri en düzgün konuk olduğumu düşünüyorlar. Çantam lobide."

"Bana gel o halde. Taksi çağırır, uğurlarım seni."

Kadın hiç sevişme havasında değildi. Zihninde çoktan gitmiş, kapıda kocasıyla yüzleşiyordu. Kendini temiz, doymuş ve sıcak hissediyordu, artık tek istediği trende güzel bir uyku çekmekti. Ama adamın evine gitmemek için de herhangi bir iyi neden bulamadı ve nihayetinde bunu adama vereceği bir veda hediyesi olarak görüp, "Peki," dedi.

Karanlık ormandan çıkıp Vicar's Close'dan aşağı yürüdüler ve kendilerini otelin az ilerisindeki kale hendeğinin orada buldular. Martılar iç kesimlere gelmiş, su kuşlarının tepelerinde geziniyor, Amerikalı bir grubun kuğulara attığı ekmekleri kapmak için hızla pike yapıyorlardı. Kadın bavulunu aldı ve kaygan sokaklarda yürüyerek adamın evine vardılar. Ev buz gibiydi. Önceki günün bulaşıkları sudan geçirilmiş halde eviyede duruyordu, çelik tavada yağlı su damlaları görülüyordu. Günün son ışıkları perdelerin arasından içeri sızıyordu, adam ışık açmadı.

"Buraya gel," dedi adam. Ceketini çıkardı ve kadının önünde dizlerinin üstüne çöktü. Bağcıkları yavaşça çözdükten sonra kadının botlarını, çoraplarını çıkardı, iç çamaşırını ayak bileklerine kadar indirdi. Ayağa kalktı, kadının paltosunu çıkardı, düğmelerine hayranlıkla baktığı bluzunu özenle çıkardı, eteğinin fermuarını indirdi, kol saatini çıkardı. Sonra

saçlarının altına uzanıp küpelerini çıkardı. Bunlar kocasının evlilik yıldönümlerinde hediye ettiği, yaprak şeklindeki, sallanan altın küpelerdi. Adam istemediği kadar bol zamanı varmış gibi yavaşça soydu kadını. Kadın kendini uyku vakti gelip de yatağına yatırılan bir çocuk gibi hissetti. Adama bir şey yapmak zorunda değildi, adam için bir şey yapmak zorunda değildi. Hiçbir görevi yoktu, tek yapması gereken orada olmaktı.

"Uzan," dedi adam.

Kadın kaz tüyü yatağa çırılçıplak uzandı.

"Her an uyuyabilirim," dedi kadın gözlerini kapatarak.

"Henüz değil," dedi adam.

Oda soğuktu ama adam terliyordu; kadın onun ter kokusunu alabiliyordu. Adam bir eliyle kadının bileklerini kavrayıp başının ardına götürdü ve onu boynundan öptü. Kadının boynuna bir damla ter damladı. Bir çekmece açıldı ve bir şey şıngırdadı. Kelepçe. Kadın irkildi ama itiraz edecek kadar düşünmeye fırsat bulamadı.

"Seveceksin," dedi adam. "Güven bana."

Adam kadını bileklerinden pirinç yatak başlığına kelepçeledi. Kadın için için paniklemişti. Adamda bir şey vardı, önceden düşünülmüş, sessiz ve baskın bir şey. Kadının üstüne ter damlamaya devam ediyordu. Kadın adamın tenindeki keskin tuzu tattı. Adam kadının içine girdi, geri çekildi, ileri atıldı, kadının ondan bunu talep etmesini sağladı, kadını boşalttı.

Adam kalktı. Kadını orada yatağa kelepçeli halde bırakıp odadan çıktı. Mutfağın ışığı yandı. Kadın kahve kokusu aldı, adamın yumurta kırdığını duydu. Adam elinde tepsiyle geri döndü ve kadının üstüne oturdu.

"Benim—"

"Hareket etme," dedi adam. Fazlasıyla yumuşak bir sesle böyle söyledi. Son derece sakindi.

"Şunları çözmen—"

"Şşş!" dedi adam. "Ye, çıkmadan önce ye," diyerek kadına çatalla bir parça omlet uzattı ve kadın omleti yuttu. Tuz ve karabiber tadı aldı. Başını çevirdi: Saat 5:32'ydi.

"Hassiktir, saat kaç ol—"

"Küfretme," dedi adam. "Ye. Ve iç. Şunu iç. Anahtarları getireceğim."

"Önce neden—"

"Sadece iç işte. Hadi ama. Ben seninle içtim, unuttun mu?"

Kadın yatağa kelepçeli halde, adamın eğdiği fincandan kahveyi içti. Bir dakika sürdü sürmedi. Bedenini sıcak ve karanlık bir his sardı, sonra uykuya daldı.

Kadın uyandığında, adam aşırı parlak floresan lambasının altında giyiniyordu. Kadın hâlâ yatağa kelepçeliydi. Konuşmaya çalıştı. Ağzı tıkalıydı. Ayak bileklerinden biri de başka bir kelepçeyle yatağın ayağına bağlıydı. Adam giyinmeye devam ederek kot gömleğinin düğmelerini ilikledi.

"İşe gitmem gerek," dedi botlarının bağcığını bağlarken. "Yapacak bir şey yok."

Odadan çıktı ve sonra elinde bir leğenle geri döndü. "İhtiyacın olursa diye," diyerek leğeni yatağın üstüne bıraktı. Kadının üstünü örtüp onu öptü; hızlı, normal bir öpücüktü. Sonra ışığı kapattı. Holde durdu ve dönüp kadına baktı. Gölgesi yatağın üzerine düşüyordu. Kadının gözleri faltaşı gibi açılmış, yalvarırım der gibi bakıyordu. Gözleriyle adamı tutmaya çalışıyor gibiydi. Adam ayalarını gösterecek şekilde ellerini açtı.

"Düşündüğün gibi değil," dedi. "Cidden öyle değil. Bak, seni seviyorum. Beni anlamaya çalış."

Sonra da dönüp gitti. Kadın onun evden çıkışını dinledi. Merdivende bir fermuarın çekildiğini duydu. Holün ışığı

söndü, kapı sertçe çarpıldı ve kadın adamın kaldırımda yürüdüğünü, ayak seslerinin giderek uzaklaştığını duydu.

Kadın kelepçeleri çözmek için çılgınca debelendi. Kurtulmak için her şeyi denedi. Güçlü bir kadındı. Yatak başlığını yerinden sökmeye çalıştı ama sonra çarşafı kenara ittiğinde başlığın cıvatalarla yatağa sabitlenmiş olduğunu gördü. Uzun süre yatakla patırtı çıkarıp durdu. "Yangın var!" diye bağırmak istiyordu –polis, kadınlara acil durumda böyle bağırmalarını söylemişti– ama ağzındaki kumaşı tükürüp atamadı. Yatağa kelepçelenmemiş olan ayağını yere indirip topuğuyla halıya vurmayı başardı. Ama sonra alt katta yaşlı, sağır bir kadının kaldığını hatırladı. Ancak saatler sonra sakinleşti, düşünmeye ve etrafa kulak kesilmeye başladı. Soluk alıp verişi düzelmişti. Yan odanın perdesinin çarpıp durduğunu duydu. Adam o odanın penceresini açık bırakmıştı. Yatakta o kadar debelenip dururken yorganı yere düşürmüştü ve çıplaktı. Yorgana ulaşamıyordu. Odadan içeri giren soğuk diğer odalara, bütün eve yayılıyordu. Kadın titriyordu. Soğuk hava aşağı çöker, dedi içinden. Neden sonra titremesi kesildi. Bütün vücudunda berbat bir uyuşma hissediyordu, damarlarındaki kan akışı yavaşlıyor, kalbi büzüşüyor gibiydi. Kedi bir anda yatağa zıpladı ve bir süre yatağın üstünde gezindi. Kadının cansız öfkesi yerini korkuya bıraktı. Sonra korku da geçti. Artık yan odanın perdesi duvarı daha sert dövüyordu: Rüzgâr giderek şiddetleniyordu. Adamı düşündü kadın ve hiçbir şey hissetmedi. Kocasını ve çocuklarını düşündü. Belki de onu hiçbir zaman bulamayacaklardı. Belki de onları bir daha hiç göremeyecekti. Ama artık bir önemi yoktu. Karanlıkta kendi soluğunu görebiliyor, başının üstüne kapanan soğuğu hissedebiliyordu. Anlamaya başlamıştı, soğuk ve uyuşuk bir güneş doğuyu ağartıyordu. Hayal mi görüyordu yoksa pencerenin ardında kar mı yağmaya başlamıştı? Komodinin üstünde duran saatin kırmızı rakamla-

rının değişmesini izledi. Kedi de kadını izliyordu, kedinin gözleri kömür gibi kapkaraydı. Kadın Antarktika'yı düşündü, karı, buzu ve ölen kâşiflerin cesetlerini düşündü. Sonra cehennemi düşündü, sonra da sonsuzluğu.

Uzun Çimenlerde Aşk

Cordelia beyaz ve soğuk bir ikindi vakti uyanıyor ve zangır zangır titreyen çitin ötesinde tüten odun dumanını izliyor. Kalkıp dışarı doğru açılan pencereyi açıyor ve yoldan gelen iç bayıltıcı matine müziğini duyuyor. Bugün yirminci yüzyılın son günü, kış havası içeri doluyor. Cordelia soyunuyor, çelik sürahideki suyla leğeni yarısına kadar dolduruyor, lifi sıkıyor, elini, yüzünü sabunluyor. Kasım ayının sonlarında borular patlayınca tesisatçı çağırmamıştı, o zamandan beri oluğun altında duran yağmur varilindeki buzu kırıp kovayla varilden su taşıyor. Bu su, yarım kalan bir rüyadan daha soğuk. Cordelia aheste aheste kurulanıyor, yeşil bir elbise giyiyor, boynuna platin bir madalyon takıyor. Bugün bittiğinde hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağından emin bir şekilde, dizlerinin üstünde eğilip süssüz siyah ayakkabılarının bağcıklarını bağlıyor.

Mutfağa geçip eski bir saplı tencereye küçük kahverengi bir yumurta koyuyor, su ısıtıcısının fişini prize takıyor, paslanmaz çelik yumurtalıkla kararmış kaşığı, çizgili kupayı ve tabağı masaya çıkarıp yumurtanın pişmesini bekliyor. Bir yerlerde biri odun kesiyor. Isıtıcı her zamanki gibi su kaynamaya başlayınca ötüyor. Cordelia açık kapının kenarında oturuyor. Uykusunu aldı, şimdi sıra karnını doyurmada. Dizinin üstüne bir bez seriyor ve yumurtanın tepesini soyup içine tuz ekiyor, ekmeğe tereyağı sürüyor, çayını dolduruyor.

Mermer desenli yer muşambasının üzerinde solmuş yapraklar uçuşuyor. Burmalılar, gelin evine betel yapraklarını taşıyan rüzgârın yeni evli çifte kötü şans ve mutsuzluk getireceğine inanırlar. Cordelia'nın kafası böyle, eski paralar gibi küçük, gereksiz bilgilerle dolu. Şöminenin üzerindeki saat mutlu mesut tik tak ilerliyor. Artık bir şey kalmadı, diyor âdeta. Bir şey kalmadı. Cordelia kahvaltısını yaptıktan sonra, ta çocukluğunda âdet edindiği numarayı yaparak içi boş yumurtayı ters çeviriyor. Elbisesinin cebinden mendilini çıkarıp ağzını siliyor. Gün bugün. Örgülü saçlarını çözüp güzelce tarıyor. Kırkında saçları ağarmış başka bir kadın tanımıyor. Son olarak, arka kapıda çengele asılı duran şık siyah paltosunu alıyor, kapının sürgüsünü açıyor ve aralık rüzgârından artakalan esintinin içine dalıyor.

Cordelia bu yolu en son neredeyse dokuz yıl önce yürüdü. Yol, yeni bungalovların arasından köyün içine iniyor. Silver Dollar Al-Götür lokantası karanlıkta yerinde duruyor; külüstüre dönmüş bir dondurmacı kamyonetinin tekerleri kışın ilgi görmemenin ağırlığıyla yere yapışmış, üstündeki Algida logosu solmuş, ama Lone Star Pansiyonu'nun ışığı yanıyor, küçük hediyelik eşya dükkânının kapısı açık. Gelgelelim Cordelia yeni yüzyıla girildikten sonra, bunların da yeniden kapanacağını ve turistlerin kaz sürüsü gibi akın edeceği, çocukların oradan oraya zıplayıp duracağı yaz aylarının gelmesini bekleyeceğini öngörebiliyor. Tül perdelerin arkasındaki yüzleri seçebiliyor. Şapelin önünde duruyor, sundurmanın cam kapısını açıyor ve vaftiz kurnasındaki suyla kendini kutsuyor. Şapel boşaltılmış, Cordelia'nın çok iyi hatırladığı mermer sunak tırabzanı gitmiş. Sunağın her iki yanında iki heykel duruyor: Bakire Meryem ile kocası Yusuf. Biri kahverengi, diğeri mavi. Meryem neden hep mavi diye merak ediyor Cordelia. Meryem'in ayaklarının önündeki mumlardan birini yakıyor, öyle yalnız görünüyor ki. Sunağın

az berisinde, üzeri bordo kumaşla örtülmüş bir tabut fark ediyor, tabut çok küçük duruyor, ama sonra bunun kilise orgu olduğunu fark ediyor. Dönüp günah çıkarma odasına giriyor, ızgarayı kaydırıyor ve fısıldıyor:

"Beni bağışlayın Peder. Çünkü günah işledim."

Bu itirafı onu geçmişe götürüyor. Birden şapeli bir uçtan öbür uca dolanan bir kurander peyda oluyor, içerisi tuhaf bir şekilde motor yarışlarını andıran, sert ve bir anda hızlanan rüzgârla uğulduyor. Cordelia en alt sırada bir köşeye oturup dua kitabından rastgele bir sayfayı açıyor, Palmiye Pazarı'ndan bir bölüm okuyor ve Yahuda İşkariyot'un nasıl da güzel bir isim olduğunu düşünüyor.

Cordelia dik yokuşu inmeye devam ediyor. Neden sonra durup yol kenarına oturuyor ve ayakkabısının tekine giren çakıl taşını çıkarıyor. Bu yol dikenli katırtırnağı çalılarının arasına gizlenir, yılın yarısı sapsarı kesilen ve rüzgârda sallanan yeşil dikenli katırtırnağı çalılarının arasına. Hava kararmaya başlıyor, Cordelia ışığın ağır ağır azaldığını hissediyor, batıda laciverde kesmeye başlamış mavi alacakaranlığı seyrediyor. Kalkıp ağır ağır yeniden yola koyuluyor. Çorak tepelere çöken sis perdesi gitgide yoğunlaşıyor. Cordelia kalbinin küt küt attığını fark ediyor, kendini yorgun, ölesiye yorgun hissediyor ama akşam oldu olacak, karanlık giderek artıyor. Hâlâ çok yolu var, en az üç kilometre, belki daha fazla. Büsbütün karanlık basmadan varmak zorunda, yoksa kaybolacak. Cordelia bekleme salonunu, doktor masasındaki stetoskopun parıltısını, kendisine verilen sözü, ona bu sözü verenin sesindeki samimiyeti hatırlıyor ve hızlanıyor.

Cordelia doktorla da yine böyle bir günbatımında tanıştı, meyvelerin yerlerde çürüdüğü bir eylül sonu akşamüstüydü. Çileden çıkan Cordelia odunluktan çekici aldığı gibi bahçe kapısının önüne bir tabela çaktı. Tabelada, ELMA yazıyordu.

Şiddetli rüzgâr bütün gece sallayıp durduğu ağaçları çırılçıplak etmişti. Cordelia uyandığında bahçede yerler elmayla kaplıydı: Cox, golden, bramley, fuji cinsi elmalar. Hepsi berelenmiş, ezilmiş yığınlar halinde uzun çimenlerin üstünde yatıyordu. Kovaları, leğenleri, kazanları, eski sepetleri doldurduktan sonra bile ağaç dipleri elmadan geçilmiyordu.

Doktorun arabası garaj yoluna girdiğinde, Cordelia ön kapının basamaklarında oturmuş, yemek kitabının Reçeller & Jöleler bölümünün sayfalarını çeviriyordu. Başının hemen üstündeki pencerenin pervazında, boğulmuş eşek arılarıyla dolu reçel kavanozları duruyordu, hayvanların çizgili vücutları bulanık suda yüzüyordu. Doktor, Cordelia'nın üzerine uzun ve kararlı bir gölge düşürdü. Çitlerden atlayabilecek, ağaçlara tırmanabilecek bir adam gibi duruyordu. Cordelia onu meyve bahçesine götürdü, doktor ellerini cebinden çıkardı ve başını iki yana salladı.

"Kürek var mı?"

Doktor ceketini çıkarıp gömleğinin kollarını sıvadı. Kolları yaz için fazla beyazdı, bileklerindeki ve kolunun iç kısmındaki soluk mavi damarlar bir çocuğun beyaz bir kâğıda çizdiği mavi dalları andırıyordu. Ama elleri kahverengiydi; sanki ellerini bileklerine kadar yıkansa da çıkmayan bir mürekkebe batırmıştı. Güneş gökyüzünde turuncu bir delik açarken, doktor da Cordelia'nın bahçesinde bir çukur kazdı. Çukurun tabanını samanla kaplayıp elmaları birbirine değmeyecek şekilde, özenle dizdiler.

"İşte," dedi doktor, "bütün yıl yetecek kadar elma."

"İçeri gel de ellerini yıka."

Cordelia'nın mutfağı karanlık ve serindi, tuhaf bir şekilde küf ve doktorun tam çıkaramadığı başka bir şey daha kokuyordu. Cordelia doktora karbolik sabun verdi ve doktor ellerini yıkadı. Cordelia ona bir bardak süt koydu ve doktor kucağına bir emaye leğen dolusu elma alıp oradan ayrılma-

dan önce sütü içti. Cordelia eteğini toplayıp kocaman bir kese gibi açarak biraz daha elma topladı. Doktor, Cordelia'nın çimen lekesi olmuş dizlerini, kahverengi uyluklarını görmezden gelemedi ve karısıyla çocuklarının yanına dönerken bunları düşündü. Cordelia'nın bahçesindeki yere düşmüş elmalar arabanın arka koltuğunda oradan oraya yuvarlanıyordu.

Doktor yine geldi. Leğeni geri verdi, Cordelia'nın ısrarı üzerine leğeni yeniden doldurdu ve sonra yine geldi. Doktor perşembe günleri Cordelia'ya uğramayı alışkanlık haline getirdi. Hava sıcaksa açık havada çay içiyorlardı. Sırtlarını yasladıkları ağaçların gölgesinde oturuyorlardı. Öğleden sonra güneşi utangaçça ağaçların arasından parıldarken doktor usul usul çayını içiyor, hatta içmiyor, kuş gibi yudumluyordu. Cordelia ona tıp fakültesi ve ameliyatlar hakkında sorular sordu, sonra da dinledi. Sözcükleri dinledi, doktorun aksanını, ses tonunu, sessizlik anlarını ve tereddüt anlarını dinledi. Doktorun karısından hiç bahsetmediğini fark etti. Cordelia yakından, doktorun kışlık ceketinden naftalin kokusu alıyordu; doktor çok uzun zamandır açılmamış eski bir çekmece gibi kokuyordu.

Cordelia otuzuncu yaş gününde, bütün sabah ayaklarını sıcak su dolu bir leğene sokup gök gürültülerini ve fırtınayı dinledi. Üç büyük bardak votka portakal içti ve saçına kurdele taktı. Doktor gelince, Cordelia elini tutup onu dalları yere değen kestane ağacının altına götürdü. Cordelia çocukken orada oturur ve bir devin yeşil eteğinde oturduğunu hayal ederdi. Tepelerindeki mavi gökyüzü parçası, yaprakların arasından morarmış bir diz gibi görünüyordu.

O öğleden sonra doktor çay istemedi. Bunun yerine, Cordelia'nın uzun sarı saçlarını bandaj gibi eline dolayıp onu öptü. Ağacın altında hava kararmış, gece çökmüş gibi kararmış, öyle ki doktor saate bakmak istediğinde saatinin kadranını

yüzüne yaklaştırmak zorunda kaldı, sonra da Cordelia'nın garaj yolunda teker izleri bırakarak son sürat evine döndü.

O gece Cordelia yeşil ve karanlık meyve bahçesini yukarıdan gören yatağında uzanırken, sersem kurt sinekleri camlara çarpıp duruyordu. Cordelia penceresinin önünden çiftler halinde hızla uçup geçen kırlangıçların odasının ışığını çalarcasına bir anda belirip kaybolan gölgelerini izledi, bu canlıların havada nasıl asılı kalabildiklerine hayret etti. Yatağında uzandığı yerden kulak kesildi; olgunlaşmış meyvelerin sonuncularının, geç kalmışların, hafif bir esintiyle yere düştüğünü duyar gibi oldu. Hiçbirini koparmaya gönlü el vermiyordu. Düştüklerini duydu, onları kaynağına bağlayan sapların güçsüzleştiğini hayal etti, kaynağına sıkı sıkıya tutunan meyvelerin yenik düştüğünü, koptuğunu, salıverildiğini, düştüğünü, düştüğünü…

Doktor karısına hasta ziyaretlerine çıktığını söylüyordu. Arabası çok dikkat çektiğinden, artık Strandhill'deki kum tepelerinde buluşuyorlardı. Yanlarına baget tavuk, bir termos kahve ve doktor tatlıya düşkün olduğu için kek ve Belçika çikolatası alıyorlardı. Sıcak günlerde, doktor gömleğinin düğmelerini açıyor, Cordelia da botlarını çıkarıyor ve saçlarını açıyordu. Ama çoğunlukla sadece orada öylece uzanıp Cordelia'nın büyük siyah paltosunu üzerlerine örtüp gelgiti dinliyorlardı, doktor başını sazlıkların arasına gizliyordu. Kimi zaman hafif bir uykuya dalıyorlardı, ama Cordelia'nın kulağı her an doktorun altın saatinin geri dönüşsüz tekdüze sesindeydi: tik, tak, tik, tak. Artık çok bir şey kalmadı, diyor gibiydi saat. Çok bir şey kalmadı. O saatten nefret ediyordu Cordelia, kalkıp onu denize atmak istiyordu.

Cordelia yeşil perdesi dalgalanıp duran bir odada birlikte olduklarını hayal ediyordu. Ne yaparsa yapsın perdeyi bir türlü açamıyordu. O dışarıyı görebiliyordu, ama kimse içeriyi göremezdi. Bu rüyayı doktora anlattığında, doktor karı-

sından bahsetmeye koyuldu. Cordelia onun karısı hakkında hiçbir şey bilmek istemiyordu. Doktorun gece yarısı gelip kapısını yumruklamasını, elinde valizle içeri girmesini, ona adıyla seslenmesini ve "Başıma gelebilecek her şeyin sorumluluğunu alıyorum, seninle yaşamaya geldim!" demesini istiyordu. Doktorun onu, bilmediği başka bir eve taşımasını ve kapıyı kapatmasını istiyordu. Doktor, karısının erkenden uyuduğunu, kendisinden çok önce yatmaya gittiğini söyledi. Güzel gecelerde evinin arka tarafında, basamaklara oturup sigara içtiğinden bahsetti. Oradan dağlık burnu, yolun kıvrılarak Cordelia'nın köyünün ışıklarına doğru döndüğü sapağı görebiliyordu.

Birbirlerine hediyeler verdiler. Bu ilk hatalarıydı. Doktor cebinden küçük bir cerrahi makas çıkarıp Cordelia'nın saçından bir tutam kesti; bu bir tutam saçı *Doktor Jivago* adlı bir kitabın sayfalarının arasında saklayacaktı. Başka bir seferinde ise, karanlık çökene kadar kum tepelerinde uzandıktan sonra, evlerine yanlışlıkla birbirlerinin atkılarını takmış halde döndüler. Doktor Cordelia'ya kenarları altın yaldızlı eski kitaplar verdi. Cordelia kalın kâğıtlara uzun ve ağdalı mektuplar yazdı, hatta üzerlerine taçyapraklar yapıştırmayı ihmal etmedi. Doktor gece yarılarında karısı ve çocukları uyurken, misafir odasından üst kata tırmandı, tavan arasının kapısını açtı ve Cordelia'nın verdiği hediyeleri kirişlerin arasındaki asbest yalıtımının altına koydu. Karısının oraya tırmanmaktan korktuğunu, hediyelerin orada güvende olacağını biliyordu.

Ama doktor Cordelia'ya tek satır mektup yazmadı. Karısıyla Lizbon'a tatile gittiğinde, Cordelia ondan hiç haber alamadı, bir kartpostal olsun gelmedi. Cordelia doktorun el yazısını kulağı ağrıdığında ona verdiği ağrı kesici kutusunun üzerinde gördü sadece. Kutunun üstünde neredeyse okunaksız bir el yazısıyla şöyle yazıyordu: Günde üç kez su (veya votka) ile birer tane alınacak.

Cordelia artık vardı sayılır. Otoparkın beton korkuluklarını aşıp dağın gölgesinin düştüğü dik yokuştan kum tepelerine doğru tırmanıyor. Durup soluklanırken, mavi karınlı dalgaların kıyıya çarparak tuzlu köpükler oluşturmasını izliyor. Sazlıklar eğilerek rüzgâra yol veriyor. İnsan varlığına işaret eden çok az şey görülüyor, rüzgâr kumdaki tüm ayak izlerini silmiş; Cordelia sadece kırık bir plastik kaşığa, bir çikolatalı dondurma ambalajına, ezilmiş bir bira kutusuna ve boncuklu bir çocuk cüzdanına rastlıyor. Eğilip cüzdanı alıyor, ama içi boş, astarı yırtılmış.

Kasabanın ışıkları turuncu bir kuşak misali doğuya uzanıyor. Cordelia jeneratörün kesintisiz uğultusu eşliğinde çalan müziği dinliyor: Mola yerinde durmuş yolcular Jim Reeves çalıyor. Alaca bir kısrak, sanki o da rüyasında kafasına bir adamın silah dayadığını görmüş gibi okyanus kıyısında kişneyerek dörtnala koşuyor. Toplanan bulutlar havayı karartıyor. Cordelia on yıl önce bu tepeye ilk kez geldiklerinde oturdukları yosun tutmuş yeri buluyor. Sazlıkların arasında uzanıyor, paltosunun yakasını boğazına kadar çekiyor ve dinliyor. Doktorun arabasının sesini, bileğindeki damarları, rüzgârın şarkısını hatırlıyor.

Doktorun karısı tavan arasına çıktı. Doktor bir öğleden sonra misafir odasına girdiğinde, Cordelia'nın saçından aldığı siyah kurdeleyi yerde buldu. Bu, muayenehanesine gönderilen ve üzerinde "kesinlikle gizli" ibaresi olan mektupları bağlamak için kullandığı kurdeleydi. Başını kaldırdığında, tavan arasına açılan kapıdan sarkan bacakları gördü. Bunlar bir tenisçininkiler kadar kaslı, beyaz bacaklardı, karısının bacaklarıydı.

"Kimin saçı bu? Bu mektupları kim gönderdi? Kiminle ilişkin var? Bu kurdele kimin? Kimin? Bilmek istiyorum,

bana anlatacaksın. Bilmek istiyorum. Cordelia kim? Hangi Cordelia?" Karısı mektupları yüksek sesle okurken, doktor elleri cebinde öylece durdu. Karısı ağlamaya başladı. Kadın okumaya başladığında saat öğleden sonrayı geçiyordu. Doktor şöminenin yanındaki koltuğa oturdu ve pencereden zangır zangır titreyen gül çalılarını izledi. Karısı okumayı bitirdiği her sayfayı yere fırlattı. Sayfalar havada süzüle süzüle bir bir halının üzerine düştü, okumak için bir el feneri istediğinde çoktan mektupların büyük kısmını okumuş ve halı sayfalarla dolmuştu. Sayfaların çoğunun sonunda, kaba bir el yazısıyla Cordelia yazıyordu. Doktorun karısı aşağı inmeyecekti. Uzun bir süre orada oturduktan sonra, eğer gerçeği söylemezse kendini atacağını söyledi.

"Ona âşık mısın?"

"Hayır," dedi doktor.

"Ama belli ki o sana sırılsıklam âşık."

Doktor cevap vermedi.

"Ondan ayrılacak mısın?"

"Evet."

"Beni terk edecek misin?"

"Tabii ki hayır."

Sonunda doktorun karısı aşağı indi. Şömine soba gürül gürül yanıyordu, sinirleri laçkalaşan doktor kürek kürek kömür atmıştı. Doktorun karısı şafak sökmeden hemen önce, kocasının önünde, Cordelia'nın mektuplarını bir bir yaktı. Doktor ateşin sayfaları yutmasını, Cordelia'nın süt gibi açık renkli saçlarının mavi alevde tutuşmasını izledi.

"Demek sarışın," dedi doktorun karısı; bir başka kadının kokusunun sindiği kaşmir fuları derin derin kokladı, ardından da fuları ateşe attı.

Doktor, Cordelia'yı muayenehanesine çağırdı, alçak, duygusal bir tonla ona ilişkilerinin bittiğini söyledi. Ellerini kavuşturup başparmaklarıyla saat yönünün tersinde küçük

daireler çizmeye koyuldu. Ölümcül bir hastalığa yakalandığını öğrenmek böyle bir şeymiş demek, diye düşündü Cordelia. Doktor konuşup duruyordu ama Cordelia dinlemeyi çoktan bırakmıştı. Doktorun başının arkasında asılı duran ve göz muayenesinde kullanılan tablodaki harfleri okuyordu. Ancak yedinci satıra kadar okuyabiliyordu. Belki de gözlük yazdırması gerekiyordu.

Ama sonra doktorun sesi birden değişti. Başını ellerinin arasına aldı.

"Of!" dedi. "Cordelia, karımı terk edemem."

"Aman ne romantik."

"Bunu yapamayacağımı biliyorsun. Çocukları düşün. 'Babamız nerede?' diye sorduklarını düşün."

"Çocukların olmasaydı terk eder miydin?"

"Beni bekle," dedi doktor. "On yıl sonra çocuklar büyüyüp gitmiş olacak. Yeni yüzyılın ilk gecesi benimle buluşacağına söz ver. O gece benimle buluşursan, ben de gelip seninle birlikte yaşayacağım," dedi. "Söz veriyorum."

Cordelia delice bir kahkaha attı ve bu, doktoru son görüşü oldu. Bekleme odasındaki hastaların önünden geçti: Herkes bu adamı mı bekliyordu? Mendiliyle gözyaşlarını silip duran orta yaşlı kadın, kolu bandajlı, beti benzi atmış adam, yaralı adam?

O meşum rüya zamanla yitip gitti. Yeşil perde de pencere de belleğin derinlerine gömüldü, ama verilen söz, Cordelia'nın zihninde parlak bir hançer gibi ışıldamaya devam etti. Cordelia yalnızlığına sıkı sıkıya tutundu. Gece geç saatlere kadar kitap okumaya, piyano çalmaya, basit melodiler çıkarmaya başladı. Boş odalarda kendi kendine konuştu, birbirinden kopuk, bağlantısız cümleler kurdu. Adım adım münzeviye dönüştü. Televizyonu bir masa örtüsüyle örtüp üstüne bir çiçek vazosu koydu. Transistörlü radyoyu attı. Listeler

yaptı, faturalarını posta yoluyla ödedi. Eve telefon bağlattı ve kömürcüyü, bakkalı, tüpçüyü, hepsini arayıp eve sipariş isteyebileceğini keşfetti. Kutuları, kolileri, tüpleri kapının önüne bıraktılar, çekleri taşın altından aldılar. Geç uyandı, zift gibi çayını içti, ocağı temizlemeyi tam bir ritüel haline getirdi. Şapele gitmeyi bıraktı. Komşuları kapısını çaldı, pencerelerden içeri baktı, ama o cevap vermedi. Evin üzerine pas renginde kül tozu yağdı, pencere pervazları, kornişler pas renginde kül tozu tuttu. Öyle ki Cordelia parmağını kıpırdatsa toz kaldırıyor gibiydi.

Akşamları şömineyi yaktı ve turba kömürünü saran alevleri izleyerek pencere camlarına vuran ormangülü çalılarının ve Virginia sarmaşığı yapraklarının hışırtısını dinledi. Cordelia karanlıkta birinin parmağını, başparmağını yalayıp kirli pencere camını ovuşturarak gözetleme deliği yapıp onu görmek için içeri baktığını hayal ederdi, ama gerçekte bunun çalılar olduğunu bilirdi. Bahçeyi hep bakımlı tutmuş, yaz günlerini elinde budama makasıyla dışarıda geçirmiş, tüm ağaçları budamış, kumlu yolda biten ve kulağı andıran taflan yapraklarını tırmıklamış, çimleri biçmiş, dumanı çamaşır ipinin ötesine doğru uzayan küçük, zararsız ateşler yakmıştı. Ama ilgilenilmeyen çalılar eve sökün etmeye başlamıştı, üstelik bunlar o kadar kalınlaşmış ve sıklaşmıştı ki artık alt kattaki tüm odalar sürekli gölgede kalıyordu; dahası güneş batarken, arokaryanın tuhaf silüetleri oturma odasına vuruyordu. Cordelia gündüzleri okuma lambasının ışığında oturup geceymiş gibi davranabiliyordu. Zaman değişiyor, anlaşılmaz boyutlar alıyordu. Bazen havalar ısınıp da ormangülleri çiçeğe durduğunda, korunaklı evinin içinde çıplak dolaşıyor, pürüzsüz, terlemiş yaprakları, kocaman açmış çiçekleri okşuyordu, ayaklarının etrafına taçyapraklar düşüyordu. Hiç kimse onu görmüyordu.

Kambur bulutlar Strandhill'deki burun boyunca kayarcasına ilerleyip yarların üzerinde gri, ağır kümeler halinde sürüklenirken, bastıran gece bulutların ardı sıra karanlığı sürüklüyor. Deniz manzaralı, yosun tutmuş bir parşömen. Hem hiçbir şey değişmemiş hem de her şey değişmiş. Cordelia kendini yorgun hissediyor. Uzun, çok uzun süre koşmuş da kalp atışları ancak normale dönüyormuş gibi hissediyor. Elini yüzüne götürdüğünde kendi sıcak soluğunu duyup sakinleşiyor. Rüzgârın ağır ağır dindiğini, okyanus sularının kıyıya vurduğunu duyuyor. Paltosunu tastamam sarınıp düğmelerini ilikliyor. Bekliyor. Artık fazla bir şey kalmadı. Gözlerini kapatıyor ve dökülen ormangülü yaprakları, soluk pembe çiçekler ve ayaklarının altındaki ıslak, uzun çimenler gözünde beliriyor. Çit makasının kırkma sesi, doktorun cerrahi makasıyla saçını kesişi, ateşler içinde bölük pörçük uyuduğu uykular, boynundaki usul usul solup yiten o yeşil leke, dalından düşen elmalar, doktorun, saçlarında gezinen eli, bekleme odasındaki beti benzi atmış adam.

Cordelia ellerinde meşalelerle gece yarısına hazırlanan insanların oluşturduğu küçük bir alayın sesiyle gözlerini açıyor. Nefesli çalgılar, trompet. Davul çalan kostümlü bir çocuk. Kendi tutturdukları ritimle yürüyorlar. Mini etekli kızlar batonları havada döndürerek alayı ışıklı şehir merkezine yönlendiriyor.

"Cordelia." Sesin sahibi, ellerini arkasında gizlemiş halde Cordelia'nın biraz yukarısında duruyor. "Beni tanımıyorsun. Ama kocamı tanıyordun diye düşünüyorum; kocam doktordu."

Doktordu mu? Yoksa…

"Sana doktorun gelmeyeceğini söylemeye geldim."

Cordelia tek kelime etmiyor. Oturduğu yerden dinliyor sadece.

"Bilmediğimi mi düşünüyordun?"

Doktorun karısı, gözlerinin akları fazla belirgin, narin ve minyon bir kadın. İncecik belini daha da inceltmek istercesine, yağmurluğunun kemerini sımsıkı bağlamış. "Her şey ortadaydı. Kocan hasta ziyaretlerinden ayakkabılarında kum, gömleğinin düğmeleri yanlış iliklenmiş, saçları taranmış, nane kokusu sürünmüş ve korkunç şehvetli bir halde dönünce, haliyle anlıyorsun." Sigara paketini çıkarıyor ve Cordelia'ya uzatıyor. Cordelia başını iki yana sallıyor, ardından çakmağın aleviyle aydınlanan yüzü izliyor. Kalp şeklinde bir yüz, kısa kirpikler, belirgin bir çene.

"Güzel mektup yazıyorsun."

Burunda davul çalınmaya başlıyor.

"En komiği ne biliyor musun?" diye devam ediyor doktorun karısı. "Önceden hep beni bırakıp gitsin diye dua ederdim. En komiği de bu. Dizlerimin üstüne çöküp bir Babamız, on Selam Sana Ey Meryem ve bir Tanrı'ya Şükür okurdum beni terk etsin diye. Yazdığın mektupları ve diğer şeyleri tavan arasında saklıyordu, geceleri merdiveni indirdiğini duyuyordum. Sağırım sanıyordu herhalde. Her neyse, eve gelip de her şeyi öğrendiğimi görünce, beni terk edeceğinden emindim. Teselli olur mu bilmem ama sana âşıktı. Bundan zerre şüphem yok. Onu terk edecek yüreğim yoktu, onda da beni terk edecek yürek yoktu. Senin anlayacağın ikimiz de birbirimizden korkaktık. Tam bir tragedya."

Doktorun karısı okyanusa bakıyor ve kendini topluyor.

"Saçlarının haline bak. Nasıl da ağarmış. Kaç yaşındasın?"

"Kırk değilim."

Doktorun karısı başını sallıyor, uzanıp Cordelia'nın saçlarına dokunuyor.

"Ama yüz yaşındaymışım gibi hissediyorum," diyor Cordelia.

Doktorun karısı sazlıkların üzerine sırtüstü uzanıp sigarasını içiyor. Cordelia kadına en ufak bir düşmanlık beslemi-

yor, dahası ona karşı hep sandığı kadar büyük bir kıskançlık da hissetmiyor.

"Burada olacağımı nereden bildin? Kimse bilmiyordu; sadece o ve ben. Bana beklememi söylediğinde ilk başta bunun çok saçma olduğunu düşündüm."

"Hafızası berbat, o yüzden her şeyi not eder. Ve el yazısının okunaksız olduğunu sanır. Randevunuzu da not etmiş. *Yy. gece yarısı, Strandhill.*"

"Gece yarısı, Strandhill."

"Çok da romantik sayılmaz, haksız mıyım? Böyle bir şeyi unutmayacağını düşündün haliyle."

Tören alayı kasabaya doğru ilerliyor. Yolcular park yerinde ateş yakmış. Ortalık yanık lastik kokuyor ve doktor nefes nefese, güle sırıta kum tepelerine doğru koşuyor. Ta ki karısını görene dek.

"Çılgınca bir tahminde bulundum," diyor doktorun karısı.

Olduğu yerde donup kalan ve Cordelia'ya bakan doktor on yıl yaşlanmış gibi duruyor. Ay ışığında takım elbisesi parlıyor. Ölmemiş, hayatta ve saat gece yarısı olmak üzere. Cordelia doktoru gördüğüne memnun, ama hiçbir şey hayal ettiği gibi değil. Doktor neye uğradığını şaşırmış halde, koşup Cordelia'ya sarılmıyor. Hep yaptığı gibi uzun çimenlere uzanıp başını Cordelia'nın dirsek kıvrımına yaslamıyor. Kaza mahalline çok geç ulaşmış gibi, daha erken gelmiş olsa yapabileceği bir şey olabilirmiş gibi, orada öylece dikiliyor. Arkalarında, okyanusun kesintisiz uğultusu kendini kucaklayıp kendi üstüne kapanıyor. Kalan zamanı sondan geri sayarak, birlikte gelgiti, dalgaları dinliyorlar. Ne söyleyeceklerini, ne yapacaklarını bilmediklerinden, hiçbir şey yapmıyor, hiçbir şey söylemiyorlar. Üç insan oturup bekliyorlar. Cordelia, doktor ve karısı; üçü de birinin gitmesini bekliyor.

Suyun En Derin Olduğu Yer

Bakıcı kız bu gece iskelenin ucunda oturmuş balık tutuyor. Yanı başında akşam yemeğinde salata kâsesinden kurtardığı peynir ve deri sandaletleri duruyor. Bandını çıkarıp atkuyruğu saçını açıyor. Ağaçların arasından evdeki yemek ve banyo sabununun kokusu geliyor. Küp şeklinde kesilmiş küçük bir parça peyniri kancaya takıp oltayı atıyor. Bileği iyi. Olta havada mükemmel bir yay çiziyor, düşüyor ve kayboluyor. Oltayı yavaşça kendine doğru çekerek suyun en derin olduğu yere sürüyor. Daha önce bu şekilde güzel bir levrek yakalamışlığı var.

Son zamanlarda iyi uyuyamıyor ve hep aynı rüyayı görüyor: Akşam ve çocukla birlikte bahçedeler. Rüzgâr iptеki çamaşırları şişiriyor ve başlarının üzerinde siyah ağaçlar sallanıyor. Derken yer titriyor. Yıldızlar düşüyor ve bozuk paralar gibi şıngırdayarak ayaklarının etrafında yuvarlanıyor. Ahırın çatısı zangırdıyor ve büyük metal bir yaprak gibi havalanıp bulutlara değiyor. Yer yarılıyor ve çocuk diğer tarafta kalıyor.

"Atla! Atla, seni yakalayacağım!" diye bağırıyor bakıcı kız.

Çocuk gülümsüyor. Ona güveniyor.

"Hadi!" diyor bakıcı kız kollarını iki yana açarak. "Atla! Çok kolay!"

Çocuk hızla koşup atlıyor. Ayakları yarığı aşıyor, ama sonra çok tuhaf bir şey oluyor; bakıcı kızın elleri eriyor ve çocuk

sırtüstü karanlığın içine düşüyor. Bakıcı kız uç kısımda durmuş, çocuğun düşüşünü izliyor.

Bakıcı kızın bu rüyayı aynı gece iki kez gördüğü dahi oluyor. Önceki gece yataktan kalkıp banyoda sigara içerek ayı seyretmişti. Işık, altın kaplama musluklardan kayarak porselen lavaboya dökülürken muslukların gölgesini de düşürüyordu. Bakıcı kız dişlerini fırçalayıp yatağına geri dönmüştü.

Öğleden sonra topraktan solucan çıkarmış ve av malzemelerini gölün kıyısına taşımışlardı. Bakıcı kız kayığı çevirip suya indirdi ve çocuğun binebilmesi için sabit tuttu. Sonra da, "Vira vira!" diyerek iskelenin gölgesinden açığa doğru kürek çekmeye başladı. Çocuğun başında babasının iş gezisinden getirdiği Salt Lake City beyzbol şapkası vardı. Burnundaki çiller iç içe geçmişti, dizindeki yara kabuk bağlamış, iyileşiyordu. Çocuk elini kayığın kenarından sarkıttı, bakıcı kız kürek çektikçe, suyun yüzeyi yırtılıyordu. Nihayet bakıcı kız kürekleri alıp kayığı akıntıya bıraktı ve sivrisinekler hızla kayığın etrafına doluşup küçük bir bulut oluşturdu.

"Reef'te böcek var mı?" diye sordu çocuk.

Bakıcı kızın memleketinden bahsederken ses tonu değişirdi. Geçmişe uzanıp dokunabiliyormuş gibi konuşurdu. Çocuğun oltasına yem taktı ve ona tüplü dalış yapmayı, şnorkel takıp elinde zıpkınla yüzmeyi nasıl öğrendiğini, okyanusun altındaki gizli dünyayı nasıl keşfettiğini anlattı. Sürüler halinde yüzen ve bir anda yön değiştiren balıklarıyla devasa dağlar. Fırıl fırıl dönen deniz yosunları. Yanından usulca geçip giden, sırtı sarmallarla kaplı kaplumbağa. Denizatları.

"Ben de burada dalış yapmak istiyorum," dedi çocuk.

"Yapamayız tatlım. Bu göl çok karanlık ve çamurlu; tabanı okyanus tabanı gibi kumlu değil, çamurlu. Çamur iki yetişkin adam boyundan bile daha derin. Dalış için çok tehlikeli."

Çocuk bir süre sessiz kaldı. Çayırdaki binek atları kişneyerek yokuş aşağı koştu ve su kenarında homurdanarak durdu.

Bakıcı kız, "Hadi 'Neye benziyor?' oynayalım," dedi ve kolunda gezinen böceğe şaplağı indirdi.

Çocuk omuz silkti. "Tamam."

İlk bakıcı kız başladı: "Bu kayık ortadan ikiye ayrılmış büyük bir Brezilya cevizinin yarısına benziyor."

"Kafan lahanaya benziyor."

"Kirpiklerin Palomino'nun yelesi renginde."

"O ne?" diye sordu çocuk.

"Bir at cinsi. Bir ara resmini gösteririm."

"Gözlerim atınkilere mi benziyor?"

"Sıra sende."

"Osuruğun kuru fasulye gibi."

"Senin osuruğun da mezar gibi sessiz," dedi bakıcı kız.

"Sen bir anne gibisin," dedi çocuk ve bakıcı kızın gözlerine baktı.

Bakıcı kız, "Anne demişken," dedi, "annen yakında döner. Yavaştan eve dönsek iyi olacak." Ardından da kürekleri suya indirip kıyıya doğru kürek çekmeye başladı.

Paskalya yaklaşıyor. Akşam yemeğinden önce, oturma odasındaki halılara oturup çocuğun annesinin şehir merkezinden aldığı kalın, pahalı kartonlardan kartlar yaptılar ve birbirlerine "ortak" diye seslendiler. Çocuğun kartında, "Mutlu Paskalyalar ortak. Bol bol yumurta ye," yazıyordu. Bakıcı kız çocuğun elini tutup ona harfleri yazdırdı, ama ne yazılacağını çocuk söyledi. Alttaki "X"leri de çocuk çizdi. Kartın ön yüzündeki kahverengi fon üzerine de iki çöp adam çizdi çocuk.

"Bunlar ne?" diye sordu babası. İrlandalı atalarından miras aldığı masmavi gözleri, kızıl saçlarıyla iri bir adamdı. Purosunu tüttürerek, ayaklarını uzatmış CNN izliyordu.

"Tüplü dalgıçlar," dedi çocuk.

"Anladım," dedi babası gülümseyerek. "Buraya gel oğlum."

Çocuk kalktı ve babasının dizine oturdu.

"Sen de biraz mola ver tatlım," dedi adam, bakıcı kıza.

Bakıcı kız kalktı. Eviyede duran bulaşıkları yıkadı, kapıyı arkasından sertçe kapatarak gece yürüyüşüne çıktı.

Bakıcı kız gölün oradan, tuvaletin sifonunun çekildiğini, ardından da borulardan akan suyun şırıltısını duydu. Yatma vakti. Çocuğun annesi, şehir merkezinde emlakçılık yapan, elmacık kemikleri belirgin, uzun boylu, sarışın bir kadındı ve oğlunu hep kendisi yatırırdı. Anlaşma böyleydi. Çocuğa banyo yaptırır, *Yeşil Yumurta ve Salam* veya *Vahşi Şeyler Ülkesinde* kitaplarından birini okurdu. Çocuğun annesi eğitimli bir kadındı. Ara sıra oğluna Robert Frost'tan şiirler okur ve teypten Mozart dinletirdi. Daha sonra bakıcı kız odaya girip çocuğun uyuyup uyumadığını kontrol eder, ona iyi geceler öpücüğü verirdi.

* * *

Önceki kış, cumayı da birleştirip bir hafta sonu üç saatlik bir uçuşla kuzeye, New York'a gittiler. Otelin on dokuzuncu katında, küçük de bir balkonu olan, Manhattan manzaralı bir süitte kaldılar. O akşam, çocuğun annesi bol ipek elbisesi ve vizon kürküyle kocasının koluna girdi ve karı koca yemeğe çıktılar. Bakıcı kız oda servisinden mantarlı pizzayla kola istedi ve çocukla *yılanlar ve merdivenler* oynadı. Çocuğun yatma vakti gelene kadar çocuk zarları attı ve oyun tahtasında bir yukarı tırmandılar bir aşağı kaydılar. Bakıcı kız hemen uyumadı. Sıcak bir duş alıp yakasına otelin arması basılmış kabarık bornozu üstüne geçirdi. Balkonun kapısını açtı ve koltuğa kurulup ufku seyretti; yüksek binaların arkasında

akşam karanlığa dönüyordu ama bakıcı kız balkona çıkıp aşağı bakmaya cesaret edemedi. Bunun yerine eve mektuplar yazdı; onlara Noel'de yanlarında olamayabileceğinden, okyanusu ne kadar özlediğinden, ama kendisine iyi davranıldığından, hiçbir eksiğinin olmadığından söz etti.

Çocuğun anne babası hayli geç döndüler. Bakıcı kız koltukta uyuyakalmıştı ve onların yatak odasından gelen sesleriyle uyandı. Sonra konuşmalar kesildi ve adam balkona çıktı. Sigara dumanı ve buz gibi hava odaya doldu. Adam balkon kapılarını kilitledi, ardından geri gelip kanepenin kenarına oturarak ona baktı. Adam bira ve Polo marka tıraş losyonu kokuyordu, bakıcı kız adamın şık yün takımından gelen soğuğu hissediyordu.

"Çocuğu kaybedersek ne olacağını biliyorsun, değil mi?" dedi adam. "Onu kaybedersek, bakıcıyı da kaybederiz. Balkon kapılarını kilitli tut tatlım, aksi halde ilk uçakla evine geri dönersin," dedi adam. Ve bakıcı kızı öptü; tuhaf, maksatlı bir öpücüktü, bir daha görmek istemediğin birine havaalanında verdiğin türden bir öpücüktü. Sonra da kalktı, karısının yanına döndü.

Bakıcı kız adamın horlamaya başladığını duyunca, kalkıp balkona çıktı. Cılız bir rüzgâr iri kar tanelerini havaya savuruyor, oradan oraya serpiştiriyordu. Trafiğin uğultusu eşliğinde alacalı bir aralık gecesi. Noel'e bir şey kalmadı. Bakıcı kız korkulukları sımsıkı tutup aşağı baktı. Caddelerin kavşakları öfkeli sarı taksilerle tıkanmıştı. Bakıcı kız derin bir nefes aldı. Yükseklik korkusu düşmenin çekiciliğini perdeler, diye okumuştu bir yerde. Bu düşünce birden ona korkutucu bir şekilde mantıklı geldi. Atlamak aklına gelmemiş olsa, uçta durmaktan da korkmazdı. Düştüğünü hayal etti, düşmenin, aşağı dalmanın, böyle ölmenin, birkaç saniyeliğine her şey olup ardından yok olmanın nasıl bir his olacağını hayal etti. İçeri döndü ve kapıları kilitledi.

Ertesi sabah F.A.O. Schwarz Oyuncak Mağazası'na gitmeye karar verdiler. Lobide, bakıcı kız çocuğun adını ve oda numarasını bir kâğıda yazdı ve kâğıdı çocuğun pantolon cebinin içine iğneyle tutturdu.

"Dinle şimdi, kaybolursan bunu kibar polis amcalara ver."

"Ama kaybolmayacağım!" dedi çocuk.

"Tabii ki kaybolmayacaksın."

Göl kenarında artık hava kararmıştı. Bakıcı kız karşı kıyıdaki çalılıklarda bir hareket seziyor. O tarafta, tarlalarda bir yerde yaban domuzları var. Bir keresinde çocuğun babası bir domuz yakalamış, parayla adam tutup hayvanı güzelce kestirmiş ve derin dondurucuyu domuz etiyle doldurmuştu. Bakıcı kız oltasını bir on kere daha atacak, tuttu tuttu, yoksa yatmaya gidecek. Zaten peyniri de bitmek üzere. Kurbağaların vıraklamaları, her nasılsa birden ona evlerini çevreleyen elektrikli tel örgünün tık tık seslerini hatırlatıyor. Babası asla avucuyla dokunmamasını, daima elinin tersiyle dokunmasını öğretmişti ona; bu sayede eğer hâlâ akım varsa refleksleri onu çekmez, iterdi. Küçük şeyler; babalar tam da böyle şeyler içindir, en azından onun gözünde öyle. Pratik bilgiler. Ayakkabı bağcığı nasıl bağlanır, emniyet kemeri nasıl takılır. Bakıcı kız oltayı çekip yemi kontrol ediyor ve yeniden atıyor. Yem suya düşüyor, ama artık havada misinayı göremiyor.

Çocuğun evden çıktığını kimse görmüyor. Arka merdivenlerden sessizce iniyor, ama kendisine söylendiği gibi tırabzana tutunmayı ihmal ediyor. Gözlerinin karanlığa alışmamış olması sorun değil, göle inen çimenli yokuşu ezbere biliyor. Bakıcı kızın rengi solmuş bluzunu, havaya kalkan kolunu, birden geriye doğru çıkan dirseğini, oltayı atışını görebiliyor. Gölün kenarında asla ama asla koşmaması söylenmişti, ama çocuk koşuyor. Göğsünden kuzeninin oyuncak bebeğinin tepetaklak edilip sonra tekrar düzeltilince çıkardığı seslere

benzer küçük hırıltılar yükseliyor. Bakıcı kızın sırtı dönük. Çocuğun ayakları sessiz, çocuk serin çimenlerde bir panter kadar sessiz.

Bakıcı kız çocuğun ayağı iskelenin ilk tahtasına değene kadar başını çevirmiyor.

"Hu hu! Yakalayamaz ki! Yakalayalamaz ki!" diye bağırıyor çocuk.

Ve hızla koşmaya başlıyor. Bakıcı kızın elindeki olta düşüyor. Çocuğun ayağı bir şeye takılıyor ve sonra çok uzağa gitmiş gibi görünüyor. Bakıcı kız ayağa kalkmaya çalışıyor, aynı anda hem ayağa kalkmaya hem de dönmeye çalışıyor. Çocuk bir ürperti hissediyor. Birden, tam da çocuğun beklediği gibi, bakıcı kızın kolları onu sımsıkı sarıyor. Çocuk kıkırdayarak kendini bakıcı kızın omzuna bırakıyor. "Sürpriz!" diye bağırıyor.

Ama bakıcı kız gülmüyor.

Çocuk susuyor. Bakıcı kızın güvenli omzunun ötesindeki tehlikenin farkında. Bakıcı kızın ötesi hiçlik. Sadece derin, kapkara su ve suyun altında yumuşak, kadifemsi çamurdan bir dünya. İki yetişkin adam boyundan bile daha derin çamurdan.

"Ah, bebeğim," diye fısıldıyor bakıcı kız. "Geçti, geçti." Çocuğu sallıyor ve çocuk uzun, çok uzun bir süre başını bakıcı kızın omzuna yaslayıp duruyor, onun göğsünün inip kalkışını hissediyor. Bakıcı kız, çocuğun ipeksi saçlarını öpüyor, çocuğun kirpikleri bakıcı kızın köprücük kemiğine değiyor. Bakıcı kız, çocuğun kalp atışları yavaşlayana kadar onu kucağında tutmaya devam ediyor, derken bir kadın sesi çocuğu çağırıyor. Bakıcı kız, çocuğu kucağında ışıkları yanmış eve geri götürüp annesine veriyor.

Ginger Rogers Vaazı

Ona niye Şaplakçı Jim dediğimizi sormayın. Annem onun imgesini zihnime kazıdı, dahası ben de bir erkeğin fotoğraflarının kendisinden önce geldiği yaştaydım. Posterler bunu gösteriyor: göğüsleri V şeklinde açık Thin Lizzie grubu üyeleri, odamın duvarında havadaki topu yakalamaya çalışan Pat Spillane'in koşan bacakları. Ben tatlıya düşkün ve erkeklerden hoşlanan bir kızdım. Ve de fotoğraflardan.

Fotoğrafik bir hafızam var. Kuzenimin evlilik albümünün yapış yapış sayfalarının her birini, pastanın üstündeki at nalını, ayakları kremanın içine gömülmüş halde duran kadınla boyu ondan biraz daha uzun adamı gözümün önüne getirebiliyorum. Hayatımı görüntülerle dönemlere ayırıyorum; tıpkı diğer insanların hayatlarını takvimlerin her ay çizgilerle dönemlere ayırmasına izin vermesi gibi. Şaplakçı Jim'in olduğu dönem en tuhaf görüntülerin olduğu dönemdi.

O dönem domuz kesiyorduk, kendi yağında kızarmış domuz etini yoğun bir sosla yiyorduk. Oyun hamuru grisi ve elma yeşili; evimin renkleri bunlardı. Annem tıka basa dolu tabağımı eteğinin ucuyla tutup getirirdi ve ben yemeğime gömülürken, o da bana gününün nasıl geçtiğini anlatırdı:

"Babanın yeni oduncusunu görmen lazım. Şaplakçı Jim diyorlar. Dev gibi bir adam! Buraya girip şuradaki kolona bir yaslandı, yemin olsun ki bütün bölme olduğu gibi çökecek sandım."

Bu sırada erkek kardeşim Eugene de annemin arkasında elleriyle ördek sesi çıkarıyor. Çatalımı domuz parçasına batırırken, zihnimde yeri zangır zangır titreterek yürüyen bir dev beliriyor. Kendi gücünün farkında olmayan bir adam. Bu tehlikeli olabilir. Babamın ineklerden birini itekleyerek ahıra sokayım derken hayvanın kaburgalarını kırdığına tanık olmuşluğum var.

"Bir tabak yemek verdim ama yerinden kalkmadan tencerenin kulpuna uzanabiliyordu. Tam on bir patates yedi. Affedersin ama on bir patates ne! Şükret ki bir tane bıraktı, o da senin kısmetinmiş."

Annem çatal-bıçak çekmecesinde kaşık arıyor. Kesin elma harçlı tapyoka pudingi yapmıştır. Ama umarım şerili *trifle*, yapış yapış karamel ve top top dondurma vardır.

"Tatlı olarak ne var?"

Cumartesi akşamları beni evde tek bırakıyorlar. Eugene de onlarla gidiyor, dans etmiyor ama yine de gidiyor. Gerçi benimle evde kalması için muhallebi çocuğu olması gerekirdi, çünkü benden çok daha büyük. Yedi yaş büyük. Ben babamın son sperminden olmuşum. Bunu geçenlerde öğrendim. Annem kaza kurşunu olduğumu söylüyor. Babamsa insanlara tekne kazıntısı olduğumu söylüyor ki sanırım bu da aşağı yukarı aynı kapıya çıkıyor.

Annem de babam da dans delisi. Annem dans etmeyi bilmeyen bir erkeğin yarım erkek olduğunu söylüyor. Evimizin salonunda bana Hasat dansını ve valsi, *quickstep* ve "Ennis Kuşatması" dansını öğretti. Dans etmenin tam bir terapi olduğunu, dans ederken kendini dünyayla ahenk içinde hissettiğini söylüyor. Çoğunlukla olduğumuz yerde hareket ediyoruz, yağmur altındaymış gibi öne eğiliyoruz falan; yani dans etmek annemi özgürleştiriyor, kendi deyişiyle eklemlerini yağlıyor. Herkes kendi döneminde nasıl dans edildiğini bilmeli, diyor. O plağı koyuyor, ben muşambalı zeminde lüks

lambasını titretiyorum ve iki deli salonun ortasında dönüp duruyoruz. Ben deli adamım. Büfenin aynasının önünden her geçişimizde annemin kendini izlediğini fark etmemiş numarası yapıyorum. "Limerick Surları" ikişerli gruplar halinde oynanır, dolayısıyla biz de hayali partnerlerimizin elini tutup onları gitmeleri gereken yere sürüklüyoruz. Annemin ne yapacağını, nereye gideceğini hiç düşünmeye gerek duymadan önceden bilmek hoşuma gidiyor.

Kızların cumartesi kokusu: ter içinde kalmış yün, oje ve papatya özlü şampuan. Annem mutfakta saçını yapıyor. Mutfağa aramızda Güzellik Merkezi diyoruz. Dudaklarımın arasında tokalar, annemin saçını bigudilere sarıyor, şekillendirici losyonla sertleştiriyorum. Annem başına bir file geçiriyor ve kepenk kapatan His 'n' Hers mezadında satın aldığımız saç kurutma makinesinin başlığının altına oturuyor. Eline eski bir *Woman's Weekly* veriyor ve ona *Vogue* okuduğunu hayal etmesini söylüyorum. Derginin son sayfası yırtılmış, dolayısıyla babam kadınların sorunlarını okuyamaz.

"Kahve içer misin?" diye bağırıyorum korkunç uğultuda sesimi duyurabilmek için.

O evde hiç kahvemiz olmazdı. Annem başlığın altında, az işiten ve bağıra bağıra konuşan yaşlılar gibi otururken, ona bir fincan bol köpüklü *Ovaltine* uzatıyorum ve bir saat sonra oradan sinirleri alınmış, yanakları pembe pembe çıkıyor. Ardından ayakkabılar cilalanıyor, buharlı ütüyle kırışıklıklar düzeltiliyor. Babamın gazetenin eğlence sayfalarını hışır hışır çevirdiği duyuluyor, sonra yüzünü köpükleyip tıraş oluyor, kesiğin kanını durdurmak için çenesine manşetten bir parça yapıştırıyor. Annem leke yapmayan ten rengi deodorantını koltukaltına sürüyor ve göbeğini gizlemek için büyük, elastik külotunu giyiyor. Şiş Göbek diyorum hemen.

"Dansa mı gidiyorsun Şiş Göbek? Şiş Göbek, güzellik yarışması nerede? Şiş Göbek, şiş göbeğin nereye gitti?"

O da bana Baş Belası diyor. "Baş Belası, kapa çeneni." Küçük cam tıpanın ucuyla kulaklarının arkasına müge çiçeği esansı sürüyor, dans edecek ayaklarına dans ayakkabılarını geçiriyor ve artık uçmaya hazır.

"Yaramazlık etmek yok, anlaştık mı?" diyor babam; anahtarlarını sanki mahallenin tek arabasının anahtarlarıymış gibi şıngırdatarak son sözü daima o söyler.

"Tamam baba."

Eugene sanki hayatta olmamam gerekiyormuş gibi bir bakış atarak fitilli kadife ceketini giyiyor.

Film dokuz haberlerinden sonra başlıyor. Pijamalarımı giydikten sonra bisküvileri buluyorum. Annem onları çamaşır makinesine, akordeon kutusuna ya da güğüme saklıyor. Bir seferinde Eugene hepsini yedi ve "Bir dahakine daha iyi bir yere sakla!" diye bir not bıraktı, ama Şiş Göbek notu bulunca deliye döndü, o yüzden artık not falan bırakmıyoruz ve annem de bir şey demiyor. Bizim evde işler böyle yürür, herkes her şeyi bilir ama bilmiyormuş gibi yapar.

Tüm ışıkları söndürüp ayaklarımı havaya dikerek uzanıyor ve aktörlerin kıyafetlerini çıkarıp yakın çekimde çırılçıplak yüzmelerini umuyorum. Bu akşamki filmin adı *Kuşlar*. Kuşlar tellerin üstünde yan yana dizilmiş, cam gibi gözleriyle çocukları izliyorlar. Çocukları öğretmenler bile koruyamaz. Koyunlarımızın gözlerini oyan gri kargaları düşünüyorum. Bir ses duyuyorum: Rüzgârda cama vuran kevgirmiş. Metal bir pençeye, tel bir ele benziyor. Kapının sürgüsünü çekiyorum ve seterin kanepeye çıkmasına izin veriyorum. Kuşlar kasabaya hücum ederken gözlerimi kapatıyorum.

Far lambaları odaya vurduğunda saat gece yarısını geçiyor. Annem sallana sendeleye içeri girip buzdolabını açıyor; buzdolabının ışığı yanaklarında pembe pembe ışıyor. Babam çaydanlığı ocağa koyup ellerini ısıtıyor, atıştıracak bir şeyler hazırlamaya koyuluyor.

"Shillelagh'da Şaplakçı'yı gördük. Biriyle dans ediyordu."

Annem, "Kızın boyunu görmen lazımdı!" diye atlıyor. "Cin tavuğu gibi bir şey; Şaplakçı'nın yanında oturuyor gibi duruyordu. Ama ikisinin de danstan falan anladığı yok, boş dümbelekler." Annem hırsını alırcasına domatesi ısırıyor ve o, Şaplakçı Jim vaazına başlamadan, Eugene doğruca merdivenlere yöneliyor.

"Cin tavuğu nasıl?" Şaplakçı Jim'i görür görmez ilk dediğim şey bu oluyor. Şaplakçı Jim sanki bir şeyler başlıyormuş hissi veren ağız dolusu bir kahkahayla karşılık veriyor. Dolgun dudaklı, sarı saçlı bir adam; onun yanında durmak gölgede durmak gibi bir şey. Kapı gibi kocaman. Gömleğinin düğmelerini çözüp göğsüne bakmak istiyorum. Ve bir de, "Hah" lafı dilinden düşmüyor.

"Hah! Bu Cin tavuğu kim oluyor şimdi?" diyor. Sesi bir kuyuya konuşuyormuş gibi geliyor.

Babam masanın baş köşesine kurulmuş, bir parça tütünü avuçlarında ovup piposuna tepiyor. Gözlerindeki gülümsemeyi uzaklaştıracak dişleri yok.

"Annem seninkinin Cin tavuğuna benzediğini söylüyor," diyorum.

"Hah!"

"Bütün hafta kümeste mi tutuyorsun onu?"

"Belki de hiç kümese uğramıyordur."

"Tüylerini yol onun."

Tavuk şakalarını suyunu çıkarana kadar sürdürecek; yumurtlama, tüylerini yolma, yan yan bakma, mal mal bakma şakalarıyla bütün yazı yiyecek, hatta sonrasında da bunlara devam edecektik.

Şaplakçı kemer takmaz. Pantolonunu yukarı çektiğinde, paçaları ayak bileklerine ulaşmaz. Yağmurlu günlerde erkekler evde kalır ve bahçedeki ufak tefek işleri hallederler.

Çit çeker, koyunların toynaklarını keser, bir yerlere kaynak yaparlar. Cumartesileri Eugene tırnaklarını yiye yiye *Sports Stadium* izler. Ben odun kesme işinde Şaplakçı'ya yardım ederim. Ben bir odunun ucunu diğerinden ayırabilen, onları kesme kütüğüne Şaplakçı'nın işini kolaylaştıracak şekilde, yani ağaçken büyüdükleri yönde koymayı bilen bir kızım. Ama bunun çok da büyük bir fark yarattığını sanmıyorum. Odunlar budaklı da olsalar budaksız da olsalar, balta her seferinde tepelerine iniyor ve onları ortadan ikiye ayırıyor. Babamın "kırması zor odun" dediği çobanpüskülü bile Şaplakçı'nın basit bir vuruşuyla yarılıyor. Bir ritmimiz var; ben koyuyorum, o ikiye ayırıyor. Başkalarıylayken elimi hemen çekerim, ama Şaplakçı Jim'leyken böyle yapmıyorum. O ve ben aynı makinenin iki parçası gibiyiz; hızlı ve pürüzsüz. Birbirimize güvenimiz tam. Ben odunu koyarken o daima pantolonunun belini hafifçe yukarı çeker ve baltayı her indirişinde pantolonu yeniden aşağı kayar.

Yazları da odunculukla geçiriyorum. Şiş Göbek bunun kızlara göre bir iş olmadığını söylüyor. Kızların pasta kenarlarını süslemesi ya da en fazla araba yıkaması gerektiğini düşünüyor. Odamı toplamalı, duruşumu düzeltmek için kafamın üstüne bir kitap koyup yürüme alıştırmaları yapmalıyım. Beni evde tutacak ne varsa onları yapmalıyım.

"Bu kızı hızarlardan uzak tutun. Ormandan ayakları kopmuş halde dönerse, sakın gözüme görünmeyin."

Böyle şeylere tanık oluyoruz. Hızara kaptırılan ayak parmakları, vincin parçaladığı kollar; hatta bir seferinde atsineklerinin ısırıp durmasından deliren bir at, arabayı yoldan çıkarmış, devrilen araba paramparça olmuştu. Ama ben sabah gözlerimi açar açmaz kalkıp hazırlanıyor ve refakatçim Şaplakçı'yı bekliyorum.

Benim işim kısrağı takip etmek. Beyaz yüzlü, kır bir Clydesdale; boyu on yedi karış. Ve kokusu, ıslak bir saksının

içindeki sıcak toprak kokusu. Burnumu boynuna gömüp kokusunu içime çekiyorum. Ayrıca zeki de; tökezlediğinde durmasını bilir ve insanın omzunu çıkarmadan şaha kalkabilir. Kirli değil, ama hızlı davranmazsanız kuyruğunu suratınızda şaklatacaktır. Yamaçlardaki ağaçları birer atlayarak kesiyoruz. Şaplakçı'yla babam ağaçları devirip buduyor: çoğunlukla Sitka ladini ve tabii bir de her budayıcının hayali karaçam. Zinciri kısrağın koşum kancasına takıyorum, keresteleri elimden geldiğince uçları aynı hizada olacak şekilde birbirine yakın tutmaya çalışarak kısrakla birlikte ana yola kadar iniyorum. Zinciri çözüyorum, koşumu tekrar kayış çubuklarına asıyorum, sonra da kısrağın kuyruğuna tutunuyorum ve hayvanın beni geri yukarı çekmesine izin veriyorum. Şaplakçı kafamın zehir gibi çalıştığını söylüyor. Babam zekâmın birazını da Eugene'e vermemi söylüyor, çünkü o bütün gün kıçının üstünde oturup başını kitaba gömmek dışında bir şey yapmıyor.

Mükellef soframızda termosta çayımız ve eski bir Corcoran's gazoz şişesinde sütümüz var, bardak bardak içiyoruz. Domates soslu konserve sardalyaya bana bana sodalı ekmek yiyoruz. Günün sonunda çay acımış oluyor. Şaplakçı oturduğu tamponu göçertiyor ve ağzında yemek varken konuşuyor.

"Sıçtığımın sinekleri," diyor tepesindekileri kovalayarak. Sinekler at pisliğine ve reçele konuyor. Beni bir aşağı bir yukarı kovalıyor ve kısrağı delirtiyorlar. Kısrak kenarda otlanırken, ben sırtına ters oturup ayaklarımı böğrüne yaslıyor ve birinin bisküviyi açmasını bekliyorum. Beni kaldırıp kısrağın sırtına oturtuyor Şaplakçı. Bana "Fıstık" diyor ama benim fıstıklıkla hiç alakam yok. Babam daha çok ışkın sapına benzediğimi söylüyor: uzun ve ekşi.

"Hayvanla iyi anlaşıyorsun Fıstık," diyor Şaplakçı. "Benim kıçımı dişliyor."

"Senin kıçın da hep dışarıda zaten Şaplakçı," diyor babam ona bir top balya ipini uzatırken, "bir kemer alana kadar yani."

"Hah!" diyor Şaplakçı gülerek. Ama o kemer falan takmaz. İpe öyle bir bakıyor ki babam kaldırıp cebine koyuyor ve nasıl başka biri gözlüğünü burnunun üstünde yukarı doğru iterse o da öyle belini yukarı çekiyor.

Şaplakçı bana işin püf noktalarını öğretiyor. İri parmağını havaya kaldırıyor ve lafı hiç dolandırmadan, dümdüz açıklıyor: "Sakın zinciri çözmeden başlığı çıkarma; hayvan birden öne doğru fırlarsa, parmakların köpeğe yem olur. Sakın hızarın önünde durma, bağlantı yeri gevşediyse ve zincir yerinden çıkarsa boku yersin." Yetişkin dilinin yasak dünyasının kapılarını açıp beni içeri davet ediyor. Sonra da kendimi geliştirebilmem için beni orada yalnız bırakıyor.

Alacakaranlık çökene kadar ormanda kalıyoruz. Ormancılar akşamları termoslarıyla geliyor ve kütükleri pembe bir zehirle boyuyorlar. Hızarı, yağ ve mazot tenekelerini üst kısımdaki tepeciklerin altına saklıyoruz ve yola doğru inen tarlada kısrağı çözüyoruz. Her hafta kamyonlar robot pençeleriyle gelip kütükleri yüklüyorlar. Yirmi beş ton onlar için yük, bizim için çek ve benim içinse ayin sonrasında yarım kilo jelibon, *Bunty* ve *Judy* dergileri, iki top çikolatalı dondurma ve şekerleme demek.

Arabaya atlayıp atı aşağı, tarlaya doğru götürürken, "Okulda sana ne öğretiyorlar?" diye soruyor Şaplakçı.

Trigonometri biliyorum. "Hipotenüsün karesinin diğer iki kenarın karesinin toplamına eşit olduğunu biliyorum," diyorum.

"Hitopetenüz ne?" diye soruyor Jim bacaklarına yer açabilmek için koltuğu geriye doğru iterken. Ama dizleri hâlâ ön panele değiyor. Kısrak arabanın yanında koşarken, Jim açık camdan hayvanın dizginlerini tutmaya devam ediyor.

Sol eliyle arabanın kapısına dışarıdan pat pat vurarak, "Hadi seni uyuşuk kancık. Koş! Koş! Seni kıllı, osuruklu puşt! Hadi!" diyor.

"Çocuk var Şaplakçı. Çocuk!" diye uyarıyor babam.

Şaplakçı dönüp bana bakıyor. Babam da dikiz aynasından beni kesiyor ama ben hiçbir şey duymamışım gibi yapıyorum.

"Bu hitopetenüz tam olarak ne?"

O dönemin fotoğrafları böyle. Üstü başı kirin, tozun içinde üç oduncu, kabuklarını soyup ağaçları pürüzsüz ve beyaz kerestelere çeviriyor. Ormancı bana bakıyor, çünkü ben kızım. Paket paket kakao kremalı bisküvi yiyen, tüküren, yağmur yağarken arabada oturup Radyo 1 dinleyen ve testere zincirini, tırmık dişlerini, ölümcül bir kolye gibi her tarafı ışıl ışıl parlayan kesici aletleri bileyen bir kızım. Şaplakçı eğesini kesici aletiyle aynı açıda eğmiş bilerken, okulda ne öğrettiklerini soruyor bana. Babam, Şaplakçı'nın hızarıyla müthiş biri olduğunu söylüyor. Babamın yanına aldığı son adam, araba çalışmasın diye buji ile benzin deposunun arasına bir kibrit çöpü koymuş ve babam da ne yaptığını anlayınca onu kovmuştu. Şaplakçı Jim'e okulda öğrendiklerimi anlatıyorum. Oliver Cromwell'in yoksul halka "Ya Cehenneme ya Cannaught'a" dediğini (onu siyah atının üstünde eliyle batıyı işaret ederken hayal edebiliyorum), İsa'nın da zaman zaman öfkelenebildiğini biliyorum. William Blake'i ezbere okuyabiliyorum:

Kaplan Kaplan, ışıl ışıl yanan
Gecenin ormanlarında;
Hangi Tanrısal el ya da göz çizdi
Senin bu korkutucu simetrini?

Sondaki soru işaretinin eğriliğini sayfanın üzerinde görebiliyorum. Şaplakçı elimi tuttuğu gibi beni yağmurda

arabanın kaputuna çıkarıp dikiyor ve şiir okumamı istiyor. Ezberden okuyorum. "Tanrısal" ne demek diye soruyor, ama bilmiyorum. Bana İrlanda'nın en arıza çocuğu olduğumu söylüyor.

"Çocuğu yağmurda tutma, al içeri!" Babam şoför mahallinden bütün olayın içine ediyor. "Şaplakçı? Sana diyorum. Kız hastalanırsa, annesine de sen hesap verirsin!"

Ama Şaplakçı sadece sırıtıyor. "Şiir oku Fıstık."

Babamın dediği oluyor, ışkın sapı gibi uzuyorum ve dönüşüm başlıyor. Kuzenimin eski elbiselerine ilgi duyuyorum. İnce, parlak kemerli çiçekli şeylere ve onlarla uyumlu, ayaklarımı sıkan sivri uçlu ayakkabılara. Okuldan eve topallayarak dönüyorum ve durumu açıklıyorum. Annem, "Hişşş!" diyor ve bana lastik bir kemer, parmaklarımdaki kanı durdurmak için de bir kâğıt havlu veriyor. Sanırım bu, babamın çenesine bastırdığı gazete kâğıdı parçasının muadili.

"Baban görmesin," diyor. Her zaman kadınları saklıyor, yasaklanmışız gibi.

Artık on üç yaşındayım ve erkeklerden uzak tutuluyorum. Okulda, beden eğitimi dersinde de öyle. Basketbol oynuyorum, engelli koşuda engellerin üstünden atlayıp kıpkırmızı bir yüzle ve ter içinde sınıfa geri dönüyorum. Kimse yanıma oturmuyor, çünkü plasenta gibi kokuyorum. Ped takıyor, müge çiçeği parfümü sıkıyor ve bara dans etmeye gidiyorum. Ve ne zaman gitsem, Şaplakçı Jim, Cin tavuğuyla birlikte orada. Sigara dumanının içinde babamın tanıdığı yaşlı adamlarla vals yapıyorum. Sam Collins'in parlak ayakkabılarıyla pistte hoplayıp zıplamasını, Şiş Göbek'in salına salına dönmesini izliyorum, adam sol elini öyle yukarı kaldırıyor ki Şiş Göbek güç bela tutabiliyor. Tilki'nin –ona böyle diyoruz– kır saçları arkaya taranmış ve gözleri at gözü gibi. Adamlar beni sanki bir kova suymuşum gibi belimden tutup

döndürüyorlar. Beni bırakmamak için sımsıkı sarılıyorlar. Gömleklerinin sırtı sırılsıklam. Uzun kulplu bardakta Babycham içiyorum. Tadı dondurma gibi ve görüntüleri yumuşatıyor. Eugene dirseklerini bara dayayıp oturduğu yerden dans edenleri izliyor, ayaklarını taburenin demirine vurarak hatasız bir şekilde ritim tutuyor, ama hayatta piste çıkmayacak.

Şaplakçı dans etmeyi beceremiyor. Arada ayaklarını ritme uygun hareket ettirebiliyorsa, bu tamamen şans. Bir türlü ritmi tutturamıyor. Beni piste çıkarıp kollarını belime dolayarak bana sarılıyor ve ağırlığını bir ayağından diğerine vere vere iri adımlarla vals yapıyor. Başım gömleğinin dördüncü düğmesine değiyor. Parmak ucunda dikildiğimde neredeyse onun arkasını görebiliyorum. Kokusunu alabiliyorum; terlemiyor da reçine salgılıyormuş gibi, göğsündeki dalların kokusunu alabiliyorum. Bu koku bana kısrağı hatırlatıyor, gömleğinin altındaki kılları ve sıcaklığı ve pistte hareket edip duran koca ayaklarını hatırlatıyor. Sallanışımı abartarak onu ritme sokmaya çalışıyorum ama adam müziği hissetmiyor ve ben de onun ayaklarına basıp duruyorum.

"Çelik burunlu ayakkabı giymeliymişim," diyor.

Cin tavuğu benden bile daha kısa, esmer, tombul bir kadın, ağzı Şaplakçı'nınkiyle aynı. Göğüs kısmı yaldızlı pullarla süslü, parlak mavi bir elbise giyiyor. Şaplakçı'nın pantolonunda kemeri olsaydı, tokasıyla o pulları kazıyabilirdi. O kadar komik görünüyorlar.

Kapanış saatinde çiftler dışarıda dikiliyorlar; kadınlar sırtlarını alınlık duvarına yaslamış, erkekler ellerini duvarın tuğlalarına dayayıp kadınlara doğru eğilmiş, öpüşüyorlar. Biz okulda buna "yiyişmek" diyoruz. Şaplakçı'nın Cin tavuğuyla yiyişmesini görmek istiyorum. Neden bilmiyorum ama nasıl görüneceklerini merak ediyorum. Onu kaldırıp bira fıçısının üstüne oturtması gerekiyordur diye düşünüyorum. Onlara

bakınıyorum ama onları duvarın orada hiç görmüyorum. Şaplakçı'yla öpüşmek, onun güçlü kollarını elbisemin içinde, ağzını ağzımın içinde hissetmek nasıl bir şey olurdu merak ediyorum. Annem kolunu boynuma dolayarak romantizmle ve erkeklerle kadınların birbirlerine dokunduğu dünyayla aramda siper olup beni arabaya götürüyor.

Burada kışlar karanlıktır. Perdelerin arkasında soğuktan titrerim ve tuvalette klozete oturmadan işimi görürüm. Aşağıda gaz sobasının ışığı mutfak tavanına gözyaşını andıran şekiller çiziyor. Şaplakçı içeri girince, annem fitili kaldırarak şekilleri dans ettiriyor. İkinci somunu ocağa koyarken, fırını nasıl açtığını düşünüyorum. Ben spagettimle kızarmış sosisimi yerken annem saçlarımı iki uzun örgü şeklinde örüyor. Diline değdirerek ıslattığı başparmağıyla dökülen saçları topluyor. Şaplakçı'nın pembe dudaklarıyla çayı höpürdetişini, dışarıda pencerenin menteşesine asılmış Beytüllahim Yıldızlı dökme demir tencerenin tangırtılarını dinliyorum. Okula gitmek istemiyorum.

Soğuktan hohlaya hohlaya otobüsün gelmesini beklerken, su birikintilerinin üzerindeki ince buzları kırıyor, ince dalları yakıyorum. Okuldan eve bitle dönüyorum. Annem başıma terebentin kokan losyon sürerken, babam beni çiftçi kollarıyla sımsıkı tutuyor. Annem tarağı kafa derime bastıra bastıra saçımı tarıyor, tarağın dişleriyle bitleri yakalıyor ve, "İşte yakaladık," diyerek hepsini mutfak masasında tırnağıyla eziyor.

* * *

Bu cumartesi kar yağdı. Kısrağın gözlüğünü çıkarma dışındaki işlerimi hallediyor, malzemeleri toplama işini ise erkeklere bırakıyorum. Hava düzelene kadar onu ahırda tutmak istiyoruz, o yüzden onu eve kadar binerek getiriyorum. Diğerleri arabayla yanımdan geçerken kısrak kişniyor,

peşinden koşmaya başlıyor, ama arabanın gerisinde kalmamız uzun sürmüyor. Şaplakçı yan koltuktan el sallıyor. Gören de Papa sanır. Yol sessiz ama kısrak kulaklarını dört açıyor. Sonra, ileride bir tarlanın çitinden başlarını uzatmış duran üç tay görüyorum, henüz bir yaşında ya var ya yoklar. Kısrağı yolun diğer tarafına çekmeye çalışıyorum ama ağzında gem olmadığından bunu başaramıyorum. Burnunu tayların burnuna sürtüp kişniyor. Sırtından iniyorum. Tayların penisleri meydanda; bu pembe-siyah hortumları neredeyse kolanlarına değiyor. Homurdanıp burunlarından soluyarak çiti zorluyorlar. Çiti üstüme devirene kadar zorlamaya devam edecekler gibi hissediyorum. Kısrak havaya çifte atıyor ve ardından poposunu hafifçe eğip yola işiyor. Dizginleri sertçe çekiyorum ama artık beni umursamıyor. Kısrak derin derin burnundan soluyor ve taylar birbirlerini ısırıyorlar; ağızları açık ve atik. Nallarıyla çitleri dövüyorlar. Onlara taş atıyorum ve nihayet osurarak dönüyor, tarlada dörtnala koşmaya başlıyor, sonra da geri dönüyorlar; ben kısrağı çekiştire çekiştire eve götürürken onlar da su yolunun orada tırıs gidiyorlar. Taylardan yeterince uzaklaşana kadar kısrağa binmeye korkuyorum, çünkü ufacık bir fırsat yakalasa gerisingeri döneceğini biliyorum.

Eve vardığımda, Şaplakçı'nın gri Escort'u hâlâ avluda duruyor. Ahırdan çıkıyor ve beni kolumdan tutup kendine doğru çekiyor.

"Dondun mu Fıstık?" diyor.

"Hayvan çok sinirli Şaplakçı," diyorum dişlerim takırdayarak. Ellerim buz kesmiş.

"Hah!"

"Şaka yapmıyorum. O taylar az kalsın çiti aşıp yanına geliyorlardı."

Şaplakçı bir şey demek yerine gülümseyerek kısrağın yemliğine yulaf döküyor. Donmuş çamurda eve doğru yürüyoruz. Şiş Göbek güveçte dana yahni yapmış, yüzeyde

kemikli but ve top top hamurlar görülüyor. Eugene, *Seven Deadly Nights at the Edge of the Universe* adlı bir kitap okuyor. Yüzüne son baktığımdan bu yana kaşları neredeyse birleşmiş. Şiş Göbek sonunda baklayı ağzından çıkarıyor ve Şaplakçı'ya bu havada evine dönemeyeceğini söylüyor. Bu gece burada kalacak, Şiş Göbek itiraz kabul etmiyor.

Üst kata fazladan bir yatak hazırlıyoruz.

"Zampara herif horlayıp da Eugene'le beni bütün gece uykusuz bırakmaz umarım," diyorum annemin dikkatini dağıtmak için.

"Senin ağzın da gitgide bozuluyor küçük hanım. Şaplakçı'yla bunu konuşmam gerekecek belli ki."

Ama hiçbir zaman konuşmayacak. O da tıpkı diğer hepimiz gibi, Şaplakçı'nın çok düzgün bir adam olduğunu düşünüyor.

Kendisini izlediğimi bilmiyor. Mavi ışığın odayı kavisli bir şekilde böldüğü kısımda duruyor. Kar yağdığına seviniyorum. Şaplakçı odanın kapısını kapatıyor ve gömleğinin düğmelerini çözmekle uğraşmıyor. Bunun yerine iki eliyle yakasının arkasından tutmasıyla çekip çıkarması bir oluyor. Göğsü tamamen kılla kaplı; karnı tam bir kas yığını. Fermuarını açıyor, bacaklarını ortaya çıkarıyor, oturuyor, pantolonunu ayaklarına indiriyor. Uçtaki yatakta yatan Eugene'in nefes alış verişini taklit ediyorum. Şaplakçı lacivert külotuyla yatağıma geliyor. Üzerime eğiliyor. Nefesi yüzümü okşuyor. Öpmesine izin vereceğim sırada diğer yatağın gıcırdadığını duyuyorum.

Ayakları yatağın ucundan dışarı sarkıyor. Sessizlikte, dışarıda karın devam ettiğini anlıyorum. Işık gitgide beyazlaşıyor. Kar yığınının içinde güvendeyiz. Karla kaplıyız. Sıcacık yataklarımızdayız. Belki de kar yağdıkça yağacak ve o da mecburen bir gece daha burada kalacak.

"Şaplakçı? Uyudun mu?" diye fısıldıyorum.

"Hah?" diyor. Uzun süre başka bir şey demiyor. "Koduğumun evi buz gibi."

Battaniyeme sarınmış halde yanına gidiyorum. Yorganı çekip yanına yatıyor, sıcaklığımızı birleştiriyorum. Sırtına sarılıyorum ve nefesimi boynuna üflüyorum. Ellerim beline uzanıyor, sert karnını hissediyor ve utangaçça kasık kıllarına doğru kayıyor. Sertleştiğini hissediyorum. Taylar aklıma geliyor. Şaplakçı yüzünü bana dönüyor, elleri soğuk. Büyük, nazik ve dikkatli. İradesi zayıflarken, "Tanrı aşkına Fıstık!" diye fısıldadığını duyuyorum.

Radyoda bütün İrlanda'ya bir metre kar yağdığı söyleniyor. Eski bir Volkswagen kaputu buluyorum ve öğleden sonrayı Şaplakçı'yla tepede, hemen su yolunun üstündeki tarladan yolun karşısına hoş bir kavis çizerek, aşağıdaki tarlaya doğru kaputla kayarak geçiriyoruz. Parkur her kayışta biraz daha uzuyor ama aşağı inip de oradan tepeye baktığımızda yeniden kaymak istiyorum. Şaplakçı bir eliyle kaputu, diğeriyle beni yukarı çekiyor ve neredeyse hiç konuşmuyor. Birdenbire kimsenin tanımadığı birine dönüşüveriyorum.

Kısrağı eyerliyorum ve karları yara yara patikadan aşağı inip bataklıktan yukarı çıkarak bir tam tur atıyorum. Karanlık gökyüzünde ay sahte güneş gibi parlıyor ama yeryüzü beyaz. Dünya tepetaklak olmuş. Akşamüzeri, televizyon ışığı gibi maviyle çerçeveleniyor. Motorlu hızarlar susuyor. Kısrağın soluğunu ve karda izlerini bırakan nal seslerini dinliyorum. Her yer çam kokuyor. Araba yolunda tırıs giderken kısrak birden ürküyor. Bir sülün ağaçların üstünden uçup uzaklaşıyor. Atlar rüzgârda çok kolay ürkerler. Kısrağı durdurup etrafa kulak kesiliyorum. Geyik olabilir. Kısraktan inip onu ağaçların arasına götürüyorum. Zemin kuru, ayaklarımın altındaki yosunlar kaymıyor ama kısrak tökezliyor.

Dalların altında her taraf karanlık. Neden sonra kokuyu alıyorum. Kısrak dizginleri çekiştiriyor. Durup kulak kesiliyorum. Rüzgâr, ıslık çalmayı yeni yeni öğrenen biri gibi ağaçların tepelerinde esiyor. Kokuya doğru yürüyoruz ve sonra kaynağını görüyorum. Şaplakçı'nın botları orada, bağcıkları düzgünce bağlanmış, paçaları bileklerine ulaşmıyor. Botları göz hizasında ve altında hiçbir şey yok. Hiçbir şey. Ona doğru yaklaşıyor ve yüzünü görüyorum. Yüzü kapkara ve aman Tanrım, o koku. Rüzgâr onu ipte usul usul döndürüyor. İpi kesip indiremiyorum bile. Onu orada öyle asılı halde, kendi bokunda bırakıp dörtnala eve dönüyorum.

En zor kısmı onu o halde görsünler diye diğerlerini oraya götürmek oldu. Öylece dikilip baktılar, kâh lanet okudular kâh Yüce Tanrım, Kutsal Meryem Aşkına, İsa Peygamber Aşkına, onun gibi iyi bir adam böyle bir şeyi niye yapar dediler. Şapkalarını çıkardılar ve onu kızak olarak kullandığımız Volkswagen kaputunda, babamın paltosuyla üstü örtülmüş halde tepeden aşağı taşıdılar. Eugene karşımda dikilmiş, sanki bunu ben yapmışım gibi bana bakıyordu.

Cenazeden sonra salonda oturuyoruz. Oda ikinci el mobilya dükkânı gibi kokuyor, duvarlar limon yeşili, tavanla duvarların birleştiği yerde boydan boya rengi atmış güllerle bezeli stropiyer uzanıyor. Şiş Göbek büfeden bir şişe şeri çıkarıyor ve dört kadehi ağızlarına kadar dolduruyor. Bahçe kapısında çengeline çarpıp duran asma kilidin sesi odanın sessizliğine balyoz gibi iniyor. Babam dumanın içinde yükselen kıvılcımları izliyor. Eugene kemirecek tırnak bırakmamış, tırnak dipleri kanıyor. Göz göze geliyoruz, suçlayan, kınayan gözlerle bakıyor bana. Kendi soluğumu duyuyorum.

Şiş Göbek mutfaktan Paskalyada aldığı kutsanmış beyaz mumları getirip babamın kibritiyle yakıyor. Her birini odanın farklı bir köşesine kendi yağının üstüne dikiyor. Bir plağı

kabından çıkarıp ışığı söndürüyor. Odayı artık sadece mumların ışığı aydınlatıyor. Şömine rafında yadigâr süs eşyalarıyla gümüş kaplama dans eden çift figürü duruyor. Gölgeleri ateşin ışığıyla titriyor. Müzik başlıyor. Şiş Göbek, Eugene'in elini tutup ona dansa kaldırıyor. Eugene dans etmek istemiyor ama Şiş Göbek kararlı, elini bırakmıyor. Ne yapmaya çalıştığını biliyorum ve babamın kaçamak bakışlarından, annem üstünü değiştirirken de gördüğüm o kaçamak bakışlarından, bir şeyler döndüğünü, annemle babamın bunu konuşmuş olduklarını anlıyorum. Bu önceden planladıkları bir şey. Annem hep bir erkeğin dans etmeyi bilmesi gerektiğini düşünmüştür. Onun gözünde Şaplakçı Jim'in tek kusuru pistte zarafetten yoksun bir şekilde hareket edip duran uzun bacaklarıydı. Eugene'e dans etmeyi öğretiyor, bir önlem olarak yapıyor bunu; bu adımları bilmesi onu kurtaracak, ileride bir gün boynuna ilmek geçirmesine engel olacakmış gibi.

Usulca valsi başlatıyor ve Eugene de gönülsüzce ağırlığını bir ayağından diğerine kaydıra kaydıra ona ayak uyduruyor; vücudu kaskatı, ayakları annemin ayaklarını taklit etmeye çalışıyor. Babam hâlâ ateşe bakmaya devam ediyor. Şiş Göbek şarkı bitene dek Eugene'in kulağına bir-'ki-üç, bir-'ki-üç diye fısıldayarak onu eşyaların etrafında gezdirip duruyor. İğne yivi çıtırdatıyor ve ritim değişiyor, artık hızlı ritim çalıyor. Babam ayağa kalkıyor, paltosunu çıkarıyor ve elimi tutuyor. Pantolon askısının çelik tokası karnımın yan tarafına batıyor. İrlanda Çingenesi bir kadın şarkıcının berrak ve güçlü sesi bizi birbirimize itiyor. Şiş Göbek, Eugene'in kulağına ritmi sayıyor: Bir, bir-'ki, bir. Sağımıza solumuza dikkat ederek, birbirimizin etrafında dans ede ede dönüyoruz. Sonra hareketli bir İskoç Reel parçası çalmaya başlıyor ve *bodhrán* davulunun o ilkel "ba-dum"ları, davulun derisine vuran tokmağın sesi geliyor. Ba-dum. Ba-dum. Kemanın sanki tellerinin saçını çekiyorlarmış da çığlık atıyormuş gibi bir his veren

sesi, böğüren körüğüyle onlara eklenen akordeon; basit hatalarla çalınan enstrümanların canlı kaydı. Eşyaları odanın kenarlarına itiyoruz ve ben yerde lüks lambasını sallayıp duruyorum. İçeceklerimizi yudumladıktan sonra partnerlerimizi değiştiriyoruz. Eugene yavaş yavaş ritimle hareket etmeye, zamanlamayı tutturabilmeye başlıyor. Annem ayakkabılarını çıkarıyor. Babamın gömleğinin sırtı terden sırılsıklam oluyor. Müzik gürültülü ve afili. Gölgelerimiz bizden daha büyük, bizim iki katımız, bizi tavana doğru eğiyor. İkişerli halde karşı karşıya geçiyoruz. Birbirimize bakıyoruz. Eugene dağlı dansçılar gibi bir zıplayıp bir yere çöküyor, hareketleri bilmese de ritmi tutturmuş. Gitmesi gereken yönlere doğru götürüyoruz onu. Önce kadınlar yer değiştiriyor, sonra erkekler. Karşımızdaki erkeği alıp yedi adım sağa gidip dönüyoruz. Partnerlerimizi döndürüyoruz ve sonra baştan başlıyoruz. Ateş odayı ısıtıyor, şarkı bitince hırkamı çıkarıyorum. Eugene'le ben şeri içiyoruz. Tadı, yasağın tadı. Annem saç kurutma makinesini mikrofon yaparak şarkı söylüyor. Eugene ellerini kaldırabildiği kadar havaya kaldırıp karnını öne çıkararak Tilki'yi taklit ediyor ve biz de çember oluşturup etrafında dans ediyoruz.

"Buraya sık gelir misin?" diyor.

"Koyunlar kuzulamadıysa, evet."

"Yoksul bir mahallede mi yaşıyorsun?" diye soruyor.

"Evet, yoksulluk yardımı alıyorum."

"Tanrım, çok tatlısın. Kuzu, koyun kokusu gibisi yok."

Şeri kokan soluğuyla beni içine çekiyor. Cıyak cıyak öten Uilleann gaydalarının sesiyle dans ediyor, kükreyen akordeonla kendimizden geçiyoruz. Sekizlik oyun havası ve tangırdayan teneke sesi karanlıkta yankılanıyor. Babamın kelleşen kısımlarını örten uzun saçları başının iki yanına düşerek neredeyse omuzlarına değiyor. Annem deodorantını çıkarıyor ve sol eli belinde, diğer elinin işaret parmağıyla hulahop

çevirir gibi çeviriyor onu. Hatırladığım son görüntüde, deodorant plastik bir ses çıkararak odanın diğer ucuna fırlıyor ve Eugene beni kusursuz bir *twist* hareketiyle döndürerek, "Alınlık duvarının orada yiyişmek ister misin?" diye soruyor.

Fırtınalar

Annem bir şeyler gerçekleşmeden önce onları rüyasında görür ve rüyalarında hep bir şey bulurdu. O sabah da rüyasından uyanarak mahmur gözlerle aşağı indi, "Eski orağın nerede olduğunu biliyorum," dedi. Botlarını giydi ve onu bataklığa kadar takip ettim. Bir çınar ağacının altında durdu, kireçtaşından duvarı örten çalı öbeğini işaret etti.

"Orak orada," dedi.

Ve elbette ki haklı çıktı. Yeni orağımızla biçtiğimiz çalıların orada eski orağımızı bulduk.

Süthane, anne babamın nadiren kullandıkları şeylerle dolu, karanlık ve rutubetli bir yerdi. Benden yaşlı şeylerle. Duvarlardaki sarı boya kabarmıştı ve zemindeki yassı taşlar ışıl ışıldı. Kirişlere asılı dizginler taş gibi sertleşmişti, gemleri toz içindeydi. Yayık hâlâ duruyordu, içinden tüten ekşimiş süt kokusu da öyle; ahşabı pürüzsüzdü ama tahtakurtlarından delik deşik olmuştu, küreklerse uzun zamandır kayıptı. O pencerelerin camlı halini hiç görmedim, bir tek paslanmış demir parmaklıkları ve ağaçların arasında esen rüzgârın alkış sesini andıran, tuhaf sesini hatırlıyorum.

Eski kuluçka makinesini biri getirmişti, hatta süthanede kullanmıştık da; eskiden çay kaşığı gibi ışıl ışıl parlayan, paslanmış metal bir aletti. Yeni tavukları orada tutardık; onları sarı taçyapraklar gibi avuçlayıp o sıcağın içine oturturduk ve

bacakları sürekli hareket eden o kabarık tüylü toplar da bu sıcaklığı kendi vücutlarınınmış gibi kabul ederlerdi. Sıcak bizi hayatta tutar. Ama bazen hareketli sarı toplar yenilirlerdi; dışarıdaki soğuk onları alt eder, turuncu okları andıran ayakları aşağı bakardı. Babam onları körpe otlar gibi alıp dışarı atardı. Annem onları nazikçe yerden alır, o küçücük sarı bedenlerinde yaşam emaresi arar ve bulamayınca, "Zavallı tavuğum benim," der, sonra da bana gülümseyerek usulca yere bırakırdı.

Süt süzgeçleri de hâlâ oradaydı, eski püskü tülbentler kirli bir öbek halinde, yıpranmış bir iple asılmış duruyordu. Şeri gibi kokan bektaşiüzümü reçeli kavanozları da duruyordu; reçeller cam kavanozların içinde küflenmiş ve büzüşüp ufacık kalmışlardı. Eskiden yaban elması jölesi yapardık; o ekşi meyveleri dörde bölüp kabukları ve çekirdekleriyle beraber püre haline gelene kadar kaynatırdık. Sonra bu taneli, posalı suyu eski bir yastık kılıfına boşaltır, bir tabureyi ters çevirip yastık kılıfını köşelerinden taburenin ayaklarına bağlardık. Şıp. Şıp. Şıp. Bütün gece damlaya damlaya kavanoza dolardı.

Süthaneye, beni bir şeyler almaya gönderdiklerinde girerdim: bir kutu vernik, 15'lik çivi, koca kafalı kısraklardan biri için dizgin. Kapının mandalı çok yukarıdaydı. Ulaşabilmek için bir katranruhu tenekesinin üstüne çıkmam gerekirdi, ayrıca üstüne bastığım yuvarlak tenekenin metali de yaprak gibi inceydi. Süthaneye, kendi canım isteyince de girerdim: sandığı, bir çocuğun gözünde bir korsanın valizi olan o paslanmış, büyük metal kutuyu açıp içini karıştırmak için. O kadar eskiydi ki içindekileri çıkarıp boş haliyle ışığa tuttuğunuzda, bir kevgirden bakıyormuşsunuz gibi gelirdi. Ama içinde hoşuma giden hiçbir şey yoktu; sadece rutubetten sayfaları birbirine yapışmış resimsiz kitaplar, kahverengi haritalar ve birkaç dua kitabı vardı. "Tüm bunlar babanın ailesinden kalma," derdi annem, babamın duymaması gerektiğini hissettiren bir ses tonuyla. Kapağı çok sert, kulpsuz ve

benden yarım boy daha uzun bir sandıktı. Açıp içindekileri inceler, sırtları eprimiş, kapakları kayıp kitapları karıştırır, sonra da sandığın kapağını sertçe geri kapatırdım, öyle ki metalden çığlık gibi bir ses gelirdi.

Sonra o rüya geldi ve her şey değişti. Annem rüyasında annesinin öldüğünü gördü. Gece yarısı mutfakta ağlayışına uyandım. Mutfak masasını dövüp duruyordu. Kaplumbağalı pijamamla merdivenin başında dikilmiş karanlıkta onu izliyordum. Annem iki büklüm yere kıvrılmıştı ve babam, ağzından hiç şefkatli bir söz çıkmayan babam ona şefkatli sözler söylüyordu. Adını söyleyip durarak onu yatıştırmaya çalışıyordu. Mary diyordu; Mayree, ah Maayree. Birbirine hiç dokunmayan iki insan, sosluğa biri kulpunu bırakmadan diğeri uzanmayan iki insan birbirine dokunuyordu. Sessizce yukarı çıktım ve o şefkatli sözlerin yerini başka şeylere bırakmasını dinledim.

Sabah telgraf geldi. Annem kâğıdı parmaklarıyla sigara kâğıdı gibi sarıp durdu. Babam gerekli hazırlıkları yaptı. Bir komşumuzun karısı radyoyu açmaya uzanan elime vurdu. Anneannem; mor lekelerle dolu vücudunu, mavi damarlı, sarkmış, yaşlı memelerini, baştan aşağı sapsarı kesmiş tenini bir tablo gibi yıkadığımız kadın, fırfırlı işlemeli bir tabutun içinde eve geldi ve onu serin salona koyduk.

Komşular cenazeden sonra konvoy halinde evimize geldiler, arabalar sokağa tampon tampona park edildi. Tanımadığım insanların dizine oturdum. Elden ele dolaşan tütün kesesi gibi, dizden dize dolaşıp durdum ve üç büyük şişe gazoz içtim. Teyzem elinde keskin bıçakla domuz etinin başında durarak, "Kim orta kısımdan büyük bir dilim daha ister?" diye sorup durdu.

Annem gözlerini şöminenin ateşinden ayırmadı ve ağzını bıçak açmadı. Çoban köpeği kanepeye çıkıp kendini yalamaya başladığında bile tek kelime etmedi.

İnekleri yıllar önce satmış olmamıza rağmen, annem ahırı köşe bucak temizlemeye koyuldu. Bahçe fırçasıyla kovayı kaptığı gibi bölmelerden koridorlara kadar her yeri fırçaladı, o kadar ki kedilere köpüklü süt koyduğumuz eski jant kapağını bile ışıl ışıl parlattı. Sonra içeri girdi ve akşam yemeğine kadar heykellerle konuşup durdu. Fırtınalar hayal etti. Rüzgârı duyduğunda merdivenlerin altına sığındı, gök gürlemeye başlayınca kulaklarına pamuk tıkadı. Köpekle beraber masanın altına saklandı. Bir keresinde babamla tavan arasında arpaları yuvarlayarak balya haline getirirken, tarlaya doğru bağırıp inekleri çağırdığını duyduk. Chuck! Chuck! Hersey! Chuck! Hersey! Hayali inekler aşağı gelsinler diye çinko kovayı tangırdatıp durdu. Annem o günden sonra üst katta yaşamaya başladı.

Derken yaz geldi ve ağzına *Çiftçinin Bülteni*'nden koparılmış bir yaprak tepilmiş büyük çaydanlığı adamlara ben taşıdım. Adamlar ağızlarının kenarında saman çöpüyle beni süzdüler ve babama yakında yeterince büyümüş olacağımı söylediler.

Annem gecenin bir vakti, üstünde daha önce hiç görmediğim toz mavisi bir gecelikle yanıma geldi. Beni yataktan kaldırdı ve karanlıkta merdivenlerden aşağı indirip biçilmiş çayıra çıkardı; çıplak ayaklarımıza çer çöp yapışa yapışa saman balyalarını geçtik. Anız tarlalarından yukarılara çıktık. Eli elimi sımsıkı tutuyordu. Geceliğinin eteği rüzgârda savruluyordu. Tepenin de tepesine ulaştık ve yere sırtüstü uzanıp yıldızları seyrettik; annem pirinç sarısı saçlarıyla, hiç de mantıksız olmayan ama tıpkı yaklaşmakta olan arabanın sesini ilk köpeğin duyması gibi, bizim anlayamadığımız şeyleri sezerek delice şeyler söyledi.

Ağaçların tepelerinde kümelenmiş, "tencere" adını verdiği bir avuç yıldızı işaret etti ve onların nasıl ortaya çıktığını anlattı. Susuzluktan kavrulan hayvanların hiç suyunun

olmadığını. Kuraklıktan zürafaların boyunlarının büküldüğünü, koyunların yünlerini döktüğünü, yılanların vücutlarının kıvrılamayacak kadar kuruduğunu ama sonra genç bir dişi domuzun içi su dolu bir tencere bulduğunu ve tüm hayvanlara su vererek bulutlar yağmur olup yağana kadar zor zamanları atlatabilmelerini sağladığını. Tencerenin yamuk bir kulpu vardı ve hayvanlar sularını içtikten sonra yıldızlar tencerenin şeklini almışlardı, işte şimdi de orada duruyorlardı. Onları ben de görebiliyordum, pijamamdaki kaplumbağaların bacaklarımdan, koltukaltlarımdan ağır ağır yürümeye başladığını hissederek ben de gökyüzündeki o beyaz noktalara katılıyordum.

Şafak sökene kadar orada kaldık, rüzgâr saman kokusunu getirdi durdu. Annem bana babamın ellerinin on beş yıldır onu nasıl incittiğini, birini sevmekle birinden hoşlanmak arasındaki farkı anlattı. Artık beni de ondan daha fazla sevmediğini, çünkü benim de babam gibi zalim gözlerimin olduğunu söyledi.

O günden sonra, nedensiz yere süthaneye gitmeye başladım. Fazlasıyla sessiz bir yerdi, rüzgârın ve tepemdeki su tankının sesi vardı sadece. Tavandan, kirişlerin arasındaki delikten, kız kardeşlerimin oyuncak bebeklerini koyduğu ve başlarını eğimli çatıya çarpıp durduğu bebek evi görülüyordu.

Pikap annemi götürmeye geldiğinde, kız kardeşlerim yıllar önce gitmişlerdi. Babam, annemin acı çektiğini ama bunun gözle görülebilir bir şey olmadığını söyledi. İçinin kanadığını mı söylemeye çalıştığını sordum.

"Onun gibi bir şey," dedi.

Lavabonun üstündeki İsa Mesih'in Kalbi resmini düşündüm, hiç sönmeyen kırmızı ışıkla aydınlanan kırmızı kalbi.

Metal sandığı açıp içindekilere göz atıyorum. Bir dua kitabını alıp sayfalarını karıştırıyorum. Sayfalar annemin kolu gibi açık kahverengi ve pürüzsüz. Yırtık kahverengi harita-

lardan birini açıyor, tanıdığım bir yer bulana kadar neresinin kara, neresinin deniz olduğunu bile ayırt edemiyorum. Bir böceğin kanadı Norveç'e yapışmış. Yan odada anne babamın konuştuğunu duyuyorum. Başka bir kitap açıp resim arıyorum ama tek resim bulamıyorum. Sandığın içine girip çömeliyorum. Duyduğum ses, annemin sesi neredeyse ağlamaklı bir hal alıyor. Bir şey düşüyor. Metal kapağı çekiyorum, kapak paslı ve gıcırtılı bir şekilde üzerime kapanıyor. Her yer kararıyor. Artık yokmuşum gibi. Büyük, karanlık bir metalin içinde, rutubetten yapış yapış olmuş kitapların üstünde oturan ben değilmişim gibi. Koku, ekmekliğin ya da kek kırıntılarının döküldüğü dolabın dip kısmı gibi bayat ve küflü. Koku yüz yıl öncesinden kalma gibi. Bir keresinde farelerin kuluçka makinesinin ızgaralarını kemirdiğini hatırlıyorum. Sonrasında tavuklara ulaşmayı başarmışlardı; tavukların tüylerini, bacaklarını ve yenmiş etli cesetlerini etrafa saçılmış halde bulmuştuk. Diğer tavukları da korkmuş ve bitkin halde boya tenekeleriyle çit teli rulolarının arasına saklanmış halde bulmuştuk, henüz kanat çırpıp kaçamayacak kadar küçüklerdi. Onları oradan alırken sarı vücutları tir tir titriyordu ve minicik kanatlarını delice çırpmaya çalışıyorlardı.

Yeterince büyüdüğümü söyleyen son adam yandı. Annem hep bir yanık kadar kötü bir şey olamayacağını söylerdi. Ve haklıydı. Artık kimsenin saçmalıklarını dinlemiyorum. Artık adamlar lastik çizmelerini kapının önünde çıkarıyorlar. Patateslerin ortasının tam pişmediğini söylediklerini duymuyorum. Patatesleri servis kaşığıyla eziyorum, bunu onlar da biliyorlar.

Pazarları onu görmeye gidiyorum, ama o ne nerede olduğunu biliyor ne de beni tanıyor.

"Anne, benim," diyorum.

"Balık kokusuna katlanamıyorum," diyor. "Ona da onun ringalarına da..."

"Beni tanımadın mı? Ben Ellen," diyorum.

"Troyalı Helen! Bin atına!" diyor.

Annem kart oyunlarında muhteşemdir, her hafta hile yapıp diğerlerinin cep harçlıklarını çarpıyor ve başhemşire ancak o banyodayken paraları ayakkabılarından alabiliyor.

Ama yine de o tımarhaneye gitmeye devam ediyorum. Koridorlardaki dezenfektan kokusunu, hemşirelerin lastik tabanlı ayakkabılarını, pazar gazeteleri için edilen kavgaları seviyorum. Bu benim hakkımda neyi gösterir? Annem hep deliliğin aileden geçtiğini söylerdi ve ben iki taraftan da alıyorum. Sanırım oraya gitmek için benim de kendimce nedenlerim var. Belki de kendimi alıştırıyorum. Kendimi korumak için küçük bir doz alıyorum. Aşı gibi. İnsan en kötü senaryoyla yüzleşmek zorunda, o zaman her şeye hazır olur.

Şarkı Söyleyen Kasiyer

Smethers, postacı, kahverengi mektuplar taşıyan o yağ torbası sikik. İşte o mağrur mavi üniformasıyla yine geliyor. Yeni bir gün ve karartılacak yeni kesif, aydınlık bir yer daha. Sokaktan verandamıza doğru yürüyor, şapkasının altında saçları arkaya taranmış ve mektup bölmesinden sesleniyor.

"Günaydın kızlar!"

Sesi bizi taciz etmek için hol boyunca uzanan bir el gibi, şeker gibi tatlı. Mormon Road'un ilerisinde bir taze balık karavanı olan uzak bir akrabamızın komşusu; bize gazete kâğıdına sarılı morina, pisi ya da mezgit getiriyor.

"Hu-huu! Hanımlar! Pardon, kızlar!"

O berbat kokusu. Sesindeki gel al beni diyen o ton. Bir şeyler yanlış. Geçen hafta üç kez balık yedik. Birinde taze somon. Ayrıca bu uzak akrabamızı neredeyse hiç tanımıyoruz, zamanında annemin bahsettiği, karavanda yaşayan bir kadın.

"Hu-huu! Hanımlar!"

Ablam Cora yerinden kıpırdamıyor. Dirseğini ocağın köşesine dayamış, ufak, ince dumanlar üfleye üfleye sabah sigarasını içiyor. Sigarasını bitirene kadar hayatta ağzını açmaz. Mutfak duvarının arkasında, bizi uykumuzdan eden trikotaj makinesi hızlı hızlı homurdanmaya devam ediyor. Komşularımız ilk taşındıklarında, karyolalarının başı duvarımıza yaslı ve adam horluyor sanmıştık ama tabii ki yanılıyorduk. Burada

komşularımızı tanımıyoruz. Annem hep komşularından bahsederdi; insanların sabahlara kadar poker oynadığından, erkeklerin ipleri dört koldan sıkı sıkı çekip kazıklara bağlayarak el birliğiyle meydanda büyük bir çadır kurduklarından…

Cora son bir nefes daha alıp sigarasını küllüğe bastıktan sonra eflatun sabahlığının kuşağını sıkıyor. Kapıyı açıp onu içeri alırken, çıplak ayaklarının yer muşambasında bıraktığı izlerin uçup kaybolmasını izliyorum.

Smethers, "Sabahları görülmeye değer bir şey!" diyor gözleriyle ablamı çıplak ayaklarından başlayıp boylu boyunca süzerek; sanki ablam çizebileceği bir manzaraymış gibi. Dudakları kendi tükürüğüyle parlıyor. "Ah, bu posta sisteminin becerikliliği. Hizmet! Biz olmasak siz kızlar ne yapardınız?" Paketi uzatıyor, içeri giriyor, omuz çantasını holdeki portmantoya bırakıyor. Ellerini ovuşturarak etrafa göz atıyor. "Evet, Cora. Bir fincan çay güzel olurdu!"

Ulağın ödülü.

Benim hiç de mantıksız biri olmayan ablam bu adama katlanıyor. Sanırım onun o yağlı paketlerine ihtiyacı var ve bir fincan çay da gayet zahmetsiz. Ablam şipşak bir kahvaltı uydurmak için buzdolabını açıyor: iki yumurta, bir kalıp margarin, pörsümüş bir top marul ve boşluğu aydınlatan parlak ışık. Buzdolabının kapağını kapatıp su ısıtıcısının fişini prize takıyor. Bugün çarşamba ve son birkaç poşet çayımız kaldı, dolayısıyla bugün fincanlarda açık çay olacak. Smethers koltuğa yayılıyor. Cora radyonun düğmesine basıyor ve hediyeler dağıtan Jimmy Young'ın kanalını açıyor. Sonra cüzdanından bozukluk çıkarıp bana uzatıyor.

"Gidip bana bir kutu kibrit alsana."

"Kibrit mi? İyi de evde—"

"Evet, var tatlım, şimdi uza!"

"Uzatma da yap işte!" bakışı atıyor ve ben de Breswill Caddesi'ne doğru yola koyuluyorum; gidiş dönüş on daki-

ka tutan bir yol, ama eve fazla erken dönüyorum ve Smethers'ın kemerini fazla sıktığını, Cora'nın ise sabahlığını ters giydiğini ve terliğinin ince tüyleriyle oynayıp durduğunu fark ediyorum. Ve koku, yapış yapış bir uyku gibi. Fazla haşlanmış yulaf lapası gibi.

Artık akıllandım. Hiç acele etmiyorum. Dükkânlara girip çıkıyorum, mavi bir kapının önünden bir şişe süt çalıyor, merkeze doğru yürürken yudum yudum içiyorum; gitgide azalan küçük köpüklü yudumlar şişenin dibine doğru midemi bulandırmaya başlıyor. Bir kutu kibrit ya da Cora o sabah ne istediyse onu alıyorum ve böylece tekrar konuşmamıza gerek kalmıyor. Kuyumcu vitrininden iri ve değerli taşlı yüzükleri deneyen hanımefendileri, yüzükleri onların parmaklarına nazikçe takıp çıkaran İskoç çalışanı izliyorum.

Bu kasabada rüzgâr birikir, ayaz yan yana sıralanmış –bazısı güneş ışığı ve hava için kapışırcasına hilal şeklindeki– kırmızı tuğlalı evlerin arasında sıkışıp kalır. Burada henüz okul çağına gelmemiş çocuklarla kafe müdavimi kadınların arasında durup onların dedikodularını dinliyor, küllüklerini paylaşıyorum. Yaşıtım diğer kızlar okuldalar, kaşındıran ekose üniformalarını giymiş temel seviye sınavına çalışıyorlar. Ben yeterince okuduğuma kanaat getirmiştim, bunu çok da umursamış görünmeyen Cora da kararı bana bırakmıştı. Ders kitaplarımı bahçedeki varilde yaktım; cebir, ev ekonomisi, kıtaları gösteren haritalar alevlerin arasında kıvrıla büküle kül oldu. Ama ara sıra okulu özlüyorum, çünkü yapacağım başka hiçbir şey yok, çevremde yaşıtım kimse yok, hayatım pembe dizilerden, maaş günlerinden ve Cora'nın regli yaklaşırken yumurtladığı saçma sapan fikirlerden ibaret.

Dönüş yolunu, parmaklıkların bittiği ve kaldırımın düzensiz bir hal aldığı yere kadar ellerimi parmaklıklara sürte sürte yürürüm. Smethers bazen bahçe kapısını aralık bırakır

ve köpekler içeri girip ortancalara işerler, ama ben daima, her ihtimale karşı bir süre verandada durup içeri kulak kesilirim. Verandamız babamdan sonra kaldırıp atma zahmetine girmediğimiz eğrilmiş alçı plakalarla, kurumuş macun tenekeleriyle dolu.

Cora şarkı söyler. İşten eve geliyor ve, "Tesco'da bana şarkı söyleyen kasiyer diye seslenmeye başladılar," diyor. "Herkes mutlu birini dinlemenin nasıl güzel olduğunu söylüyor."

"Mutlu musun peki?"

"Ne miyim?" diye soruyor.

"Mutlu."

"Mutlu mu?" diyor. Gülerek başımı okşuyor. "Su ısıtıcısını çalıştır şapşal."

Çayını koyu sever, fincanı yüzüne yaklaştırır ve buhara usul usul üfler. Onu bu haliyle seviyorum. Oturup bizi dışarıdaki dünyadan korumanın yollarını düşünmesini seviyorum. Bu pis evi polislerden, tesisatçılardan, elinde taş gibi klipsli altlığıyla TV paketi satmaya gelen kadından korumanın yollarını…

Babamızın fotoğrafı duvardan düştü ama çerçeve kararlı bir şekilde süpürgeliğe yaslanmış duruyor. Bu fotoğraf Pembroke Dock'ta çekilmiş, bir kamyoncu kaslı kollarını babamın iki omzuna dolamış. Bir kamyon dolusu amele sınırı geçmeye ve gümrüksüz alışveriş yapmaya hazır görünüyor. Babamın gözleri siyah ve hırçın. Ne ablam ne de ben çiviyi çakıp resmi yerine asmaya zahmet ediyoruz, girmesin o piç hayatımıza.

Cora üst katta duş alıyor, diğer Tesco kızlarıyla dışarı çıkmaya hazırlanıyor. Yeni aldığı Tori Amos albümünden bir şarkıyı söylüyor, sesi oğlan çocuğu sesi gibi yüksek ve keskin.

"Ütüyü fazla kızdırma sakın!" diye bağırıyor.

Böyle yağmurlu aylarda kıyafetlerimizi ütüleyerek kurutuyoruz. Son seferinde polyester geceliğinin sırtını yaktım, üçgen şeklinde kahverengi bir leke kaldı. Böyle şeyleri kasten yapıyor olabileceğimi düşünmek hoşuma gitmiyor.

Dışarıda, karşımızdaki evin ışıkları yanıyor; pencerelere asılı Japon fenerleri sahte birer ay gibi. Uçuk pembe ve koyu sarı tonlarıyla çok güzeller.

Bu, gazetelerde yazanlar nedeniyle, güzel bir uyku çektiğimiz son gece oldu.

Smethers sabah erkenden geliyor ve zili yalnızca bir kez çalıyor.

"Açın!"

Bugün sadece gazete var, balık yok. Şapkasını çıkarıyor ve ben karavanı olan uzak akrabamız öldü diye düşünüyorum. Ama daha da beter. CROMWELL CADDESİ'NDE KÂBUS. Gazetenin manşeti bu. Cora nefesini tutuyor, ardından ocakta bir dal Rothman's yakıyor. Bir bir her şeyi öğreniyoruz. Döşeme tahtalarının altında bulunan genç kızlar. Bahçeye gömülmüş kızlar. Tutuklanan, iğrenç arzuların esiri mutlu çift. Kazı planları.

Aklıma gelen ilk şey süt oluyor. Kapı maviydi. Gazetedeki fotoğrafta hiç de şüpheli görünmeyen teraslı evi inceliyorum; parmaklıklı bahçe kapısında 25 numara yazdığını görüyor ve artık emin oluyorum: Ablam postacıyla düzüşürken, ben Fred West'in sütünü içiyordum.

Babam onu tanırdı. Fred West bu eve geldi, bu evde bizimle birlikte akşam yemeği yedi. Nehir kenarında duvarcıydı, siyah ayakkabıları kocaman ve ışıl ışıldı. Sakallı ve kalın kaşları birleşik, kıllı bir adamdı. Kıllı. Hem de o kadar kıllıydı ki gözlerini bulmak için yüzüne üflemeniz gerekirdi. Ama gazetelerde sinekkaydı tıraşlı, umursamaz bakışlı, gerçeğin görünür kıldığı cani yüzüyle görülüyor. Onun dizine otur-

dum ve birlikte ablama karşı dama oynadık. İri parmaklarının taşları tutuşunu, ablamın taşlarının üstünden atlayışını, tahtanın sonuna ulaşıp dama yapışını ve sonra geri dönüp ablamın daha fazla taşını yiyişini hatırlıyorum.

Bu sabah Cora benden dışarı çıkmamı istemiyor. Bunun yerine, su ısıtıcısını çalıştırmamı söylüyor. Smethers'ı hole götürüp sırtını sertçe duvara yapıştırıyor. Sesini duyuyorum ama ne söylediğini duymuyorum ve birkaç dakika sonra Smethers tek kelime etmeden hayatımızdan çıkıp gidiyor, sokakta gözden kayboluyor. Sonunda Cora'nın asla katlanamayacağı bir şey getirmişti. O kızlar benim yaşımdaydı. Ben de o kızlardan biri olabilirdim. Cora sırf birkaç paket balık uğruna herifin tekiyle yatabilmek için beni saçma sapan şeyler almaya İngiltere'nin belli ki en tehlikeli bölgesine gönderip durmuştu. Birden içimden, keşke annem hayatta olsaydı diye geçiriyorum; keşke annem hayatta olsaydı da Cora bana annelik yapmak, karnımı doyurmak zorunda kalmasaydı.

"Onun sonu da böyle oldu," diyor Cora gazeteyi yeniden alarak.

"Balık yemekten bıkmıştım zaten. Belki bir dahaki sefere bir kasapla yatarsın."

Cora gülümsemiyor. Belki de gülümseyemiyor. Pencerenin altında, ayaklarını poposunun altına almış oturuyor ve gazetenin sayfalarını çeviriyor. Arkasında, evlerin üstlerine doğru güneş güçlenerek yükseliyor. Sabah ışığında Cora'nın saçları kuru, uçları kırıklarla dolu görünüyor. Bugün yaşlı görünüyor; yorgun değil ama daha az hırslı, hayata kaldığı yerden devam edip önüne bakmaktan vazgeçmiş biri gibi.

Tavaya iki yumurta kırıyorum ve kenarlarının beyazlaşmasını izliyorum.

"Babam o adamı tanıyordu," diyor Cora.

"Evet."

Yumurtanın beyaz kısımları yağda tek parça halinde pişsin diye tavayı yana doğru eğiyorum. Ardından yağın üstüne birkaç dilim ekmek koyuyorum.

"Bu verandayı birlikte yaptılar. Tanrım!"

"Katı mı cıvık mı?" diye soruyorum.

"Ne?"

"Yumurtan. Katı mı olsun cıvık mı?"

"Cıvık."

Babamın kamyoncu arkadaşlarıyla çektirdiği fotoğrafa bakıyor. Bir an için fotoğrafı yerden kaldıracak sanıyorum ama böyle bir şey yapmıyor. Başını tekrar önüne eğip gazeteyi okumaya devam ediyor. Çenesi babamınkiyle aynı, yüz hatları şimdiye kadar fark etmediğim kadar keskin, kararlı, ama gözleri tam tersini söylüyor. Ablam, şarkı söyleyen kasiyer, ağladı ağlayacak.

"Bir cıvık yumurta," diyerek, sarısı top gibi yuvarlak yumurtayla kızarmış bir dilim ekmeği kenarları mavi unutmabeni desenli, içi küçük çatlaklarla dolu bir tabağa kaydırıyorum.

"Bunu ye," diyorum. "Kendini daha iyi hissedeceksin."

Yanıklar

Bütün yaz deneyecekler. Hep birlikte, tüm sorunlarının kaynağı olan geçmişleriyle yüzleşecek ve bu meseleyi kökünden çözecekler. En azından plan bu.

Bu ilk akşamlarında üç çocuk, babaları ve babalarının yeni karısı Robin, hep birlikte ön tarafta oturuyorlar. Çocuklar veranda salıncağına oturmuş, göğe bakıyorlar. Gök, ürkütücü bir polis mavisi. Büyük oğlan ki aynı zamanda en uzun bacaklar da onda, ayaklarını tırabzana dayayıp salıncağı biraz geride tutuyor ve bir tarafında kız, diğer tarafında erkek kardeşi oturuyor. Babalarıysa sallanır sandalyede oturuyor ama sallanmıyor. Bunun yerine, hatırlıyor. Pamuk ve merhem kokusu, alüminyum folyoya sarılmış sargı bezi, hafif yanıklar için buzlu sirke. Yeni karısı tırabzanın önünde tırnaklarını törpülüyor. Fiziken çocukların annesinin tam zıddı: tahta göğüslü, saçları belinde, sarışın bir kadın. Hepsi dinliyor. Uzun çamlar rüzgârı tımarlıyor (Kim o diye soruyor gibi. Kim o?), salıncağın zincirleri gıcırdıyor. Aşağıdan, tarladan tıkırtılar geliyor, muhtemelen ineklerden biri çite sürtünerek sırtını kaşıyor. Çocuklar bir ileri bir geri sallanmaya devam ediyor, karanlığa çarpıp çarpıp geri dönüyorlar. Kızın gözleri kapanınca babası onu kucaklayıp içeri götürüyor. Üvey anneleriyle yalnız kalmak istemeyen oğulları da onu takip ediyorlar.

Yatak odasının ışığı yanıyor, tozlu camlardan cılız bir şekilde dışarı sızıyor. Robin şiltelerin yayların üstüne serildiğini, spor ayakkabıların parke zemine atıldığını, lastik bir pantolon askısının şakladığını, bir fermuarın açıldığını ve kısık sesli konuşmaları duyuyor. Hava karanlık, gök yıldız dolu ve bu taşrada yılanlar dolaşıyor. Taşra. Yabancı bir eve giden çakıllı bir yol, küf ve sığır kokuları, delikler, çukurlarla dolu bahçede yağmur birikintileri.

Kocası verandaya çıkıp ahşap zeminde yürüyor. Konuşurken sesi yankılanıyor ve yumuşacık. Robin onunla evlendiğine pişman değil.

"Geri dönemeyiz diye bir şey yok Robin. Nihai bir karara varmış değiliz. Bunu biliyorsun."

"Biliyorum," diyor Robin uzanıp kocasının elini tutarak.

"Durumu kabullenmek zorundayız: Yapamazsak istediğimiz an şehre geri dönebiliriz. Hiç yara almadan. Beni anlıyorsun, değil mi?"

Robin karanlıkta başını sallıyor.

"Tanrım, zamanda yolculuk yapmak gibi. Her an çatal-bıçak çekmecesinin sertçe çarpmasını bekliyorum. Bu başlama vuruşuydu; çatal-bıçak çekmecesini sertçe çarpardı ve sen bilirdin ki bela geliyor." Parmakları kireç gibi bembeyaz kesene kadar tırabzanı sıkıyor. "Bu salıncağı görüyor musun? Bunu buraya çocuk için koydurdum, yalın ayak sallansın, yanıklarla dolu ayaklarını serinletsin diye." Her şey ona çok ağır geliyormuş gibi başını iki yana sallıyor. "Onca zaman nasıl bu kadar aptal olabildim?"

"Hadi yatalım tatlım," diyor Robin elini tutarak.

Eşyaları, kutuları, çantaları etrafa yayılmış olsa da Robin çocukların gece lambasının yatak odasına vuran ışığında hiçbir şeye çarpmadan yürüyebiliyor. Üstlerini çıkarıyor, yıkanmakla uğraşmadan yatağa uzanıyorlar. Robin battaniyeyi çenesine kadar çekiyor. Karanlıkta adamı seçemiyor. Buranın

bu kadar karanlık olmasına bir türlü alışamıyor. Ona bir milyon dolar verseler o çakıllı yolu tek başına yürümez. Kocasının vücudunun sıcaklığına doğru yuvarlanıyor, uykunun tatlı tatlı kendisini çektiğini hissediyor ve tam teslim olacağı sırada, kocasının eski karısı da yatağın bu tarafında mı uyuyordu diye merak ediyor.

Sabah tüm kapıları, pencereleri açıyorlar, evin içinde tertemiz bir rüzgâr dolanıp duruyor. Bazı pencerelerin mandalları taş gibi sertleşmiş, tüm dipler, köşeler örümcek ağı bağlamış. Oğlanlar pencere pervazlarındaki ölü güveleri, böcekleri inceliyor, onları kürdanla ters çevirip bacaklarını sayıyor, kanatlarını koparıyorlar.

Kız kilerdeki eski bir mısır gevreği paketinin altında yavru bir hamamböceği görüyor, "İğrenç!" diyor.

Her şeyin üzeri beyaz bir toz tabakasıyla kaplı. Kız yatay yüzeylere adını yazıyor (okuma yazmayı yeni öğrendi). Şöminenin üstünde asılı duran geyik başı insana karların içinden geçip eve girmiş gibi bir his veriyor. Robin onun o gözetleyen plastik gözlerinden nefret ediyor; ayrıca turuncu duvarları, lavabonun üstünde V şeklinde uçan mavi renkli tahta kazları ve dingildek masasıyla mutfağın da insanın içini karartan bir havası var.

Kahvaltıda yoldan kalan abur cuburları yiyorlar: kraker, soslar, tortilla cipsi. Robin bir kavanozdan hazır kahve çıkarıyor ve bir sos tenceresinde su kaynatıyor. Çekmecedeki çatal-bıçakların çoğu paslanmış. Buzdolabını açtığında, bir kavanozda yeşil sirkenin içinde yüzen kornişonlar, kurumuş birkaç baş sarımsak ve pörsümüş sosislerle karşılaşıyor.

Küflenmiş bir domatesi havaya kaldırarak, "Bir doz penisilin almak isteyen var mı?" diye soruyor.

Kahvaltıdan sonra hep birlikte evi keşfe çıkıyorlar. Yaşam alanlarının tamamı ikinci katta: taşra tipi mutfak, büyük ve

yüksek tavanlı oturma odası, her biri kendi özel banyosuna sahip üç ayrı yatak odası ve içinde sekiz tekli yatak bulunan yatakhane (tüm sülale Şükran Günü'nde bu evde toplanırdı). Mutfağın yanındaki oda; çamaşır makinesi, kurutma makinesi, beşik, baştan sona boya tenekeleriyle dolu raflar, oyuncaklar, frizbiler ve kömür gibi şeylerin konduğu depo olarak kullanılıyor. Her şey güneşten solmuş. Oturma odasının merdivenlerinden zemin kata iniyorlar. Bu katta ağır bir küf, boş beton zemin, havaya sinmiş deri, bitki kökü ve fare kokuları dışında hiçbir şey yok. Ortanca çocuk merdivenlerin başında durmuş, diğerlerinin aşağı inip tekrar yukarı çıkmasını izliyor, ama kendisi aşağı inmeye cesaret edemiyor.

Bahçe ahırlar, saman balyaları ve kapısının iç kısmında mantarlar türemiş bir tavuk kümesini de içine alan gölgelik ağıla kadar uzanıyor. En uç köşedeki ağaçlar küçük sert şeftaliler vermeye başlamış. Sabah güneşi evin bu tarafını düpedüz karanlık gölgeye bürüyor. Bezelyelerle fasulyeleri dik tutsunlar diye çakılmış bambu sırıkları sebzeliğin ortasında yamuk yumuk halde duruyor. Oğlanlar sırıkları topraktan çıkarıp cirit gibi uzun otlara doğru fırlatıyorlar. Kız ise ağırbaşlı; pelüş zürafasıyla yüzünü gizleyerek tavuk kümesinin çatlaklarından, ağıldaki bölmelerden içeri bakıyor, boş yem çuvallarının üstündeki markaları okuyor.

Oğlanlar babalarıyla birlikte şehir merkezine alışverişe giderken, Robin yabani çiçekler toplamak için kızı tarlalara götürüyor. Tarlaların sınırları Robin'in adını bilmediği kızıl bir çalıyla belirlenmiş. Kız, Robin'e zehirli sarmaşığı göstererek, "Dikkat et," diyor, sonra da en kırmızı, en canlı çiçekleri toplamaya koyuluyor. Kız bileğindeki yuvarlak yarayı kaşımaya başlayınca Robin ondan çiçekleri tutmasını istiyor. Kız hemen elbisesinin kolunu indiriyor ve başını iki yana sallıyor.

Düğün çiçekleriyle bezeli, hışırdayan çimenlerin arasından eve geri dönüyorlar. Kız depoda eski domates konserve-

leri buluyor, solmuş etiketleri soyup altındaki parlak, gümüş rengi tenekeye ulaşıyor, ardından Robin yerleri süpürürken o da kırmızı çiçekleri düzenliyor.

Oğlanlar kahverengi alışveriş torbaları ve McDonald's çocuk menüleriyle dönüyorlar. Babaları su tankı için içme suyu almış. Kız tabureye otururken masa sallanıyor ve içeceği yere dökülüyor. Kızın yüzünde dehşet dolu bir ifade beliriyor. Korkunç bir ağlama krizine giriyor.

"Hey, hey, hey!" diyor babası. "Güzel kızım, önemli değil. Al hadi, benimkini iç."

Kızını dizine oturtup içeceğinden bir yudum içiriyor, ardından patates kızartmasını ketçaba banıyor ve kızına çok iyi bir kız olduğunu, yemeğini yemesini, çok yakında boyunun bahçedeki otlar kadar uzayacağını söylüyor; ama kız, babasının dizlerinin arasından sıvışarak masanın altına siniyor.

* * *

O gece çocuklar uyuyup kapılar kapandıktan sonra, yatakta konuşuyorlar.

"Buraya gelmekle kaş yapayım derken göz çıkarmış oldum belki de," diyor adam. "Çocukları buraya getirerek yani. Resmen öyle yaptım."

"Ben öyle düşünmüyorum hayatım."

"Kaltak sanki hâlâ burada. Hissediyorum. Çocuklar da hissediyor," diyor adam. "Bugün kızı gördün işte, içeceğini dökünce ne kadar üzüldü! Belki de bunu yapmamız gerekmiyor." Uzanıp vantilatörün hızını bir kademe artırıyor. "Bir restorana gitmiştik. Kız üzüm suyunu döktü, biliyorsun, üzüm suyunun lekesi çıkmaz. Çok şık bir restorandı, beyaz masa örtüleri falan. Bir anda tepesi attı ve ben daha ne olduğunu bile anlamadan küçücük çocuğun yüzüne tokadı indirdi."

"Aman Tanrım."

Adam plastik bardaktan bir yudum su içiyor. Göğüs kılları yer yer beyazlamış.

"Belki de burayı sıfırdan düzenlemeliyiz, bazı şeyleri değiştirip farklı bir yere dönüştürmeliyiz," diyor Robin. "Çocukların arkadaşlarını davet edebiliriz. Yerimiz var."

"Olabilir," diyor kocası alnını silerek. "Belki de her yere kutsal su serpip pederi çağırmalıyız. Ya da belki de bu evi yakıp öylece basıp gitmeliyiz. Evimize dönüp akıl hastanesine görünmeliyiz."

"Endişelenme," diyor Robin, kocasının saçlarını okşayarak. "Gör bak, her şey yoluna girecek."

"Umarım öyle olur," diyor kocası yastıkları yumruklayarak. "Umarım öyle olur."

İlk iş mutfağa girişiyorlar. Tüm mobilyaları, rafları, dingildek masayı dışarı çıkarıyor, tahta kazları ve yangın tüpünü duvardan indiriyor, dolapları boşaltıyorlar. Eski bir Whitney Bank takviminin arkasına yeni mutfaklarının taslağını çiziyorlar. Ada mutfak olmasında karar kılıyorlar. Hep birlikte oturup yemek yapabilecekleri bir ada mutfak. Çocukların her birinin telefon rehberindeki marangozlardan birer tane seçmesine izin veriyorlar ve arayıp fiyat istiyorlar.

Hafta bittiğinde adaları mutfağın ortasında hazır oluyor. Şatafatlı bir şey değil, altında dolapları olan uzun, dikdörtgen bir tezgâh. Tesisatçı set üstü ocak için boruları döşemiş. Robin kızı alıp kooperatife gidiyor ve birlikte tezgâhın üstü için şık, tuğla kırmızısı, kenarları içinse bej yaprak desenli iki düzine fayans seçiyorlar. Bir leğende derz karıp fayansları birlikte döşüyorlar; diğer herkes uyurken, kızın gece geç saate kadar kendisine yardım etmesine izin veriyor. Robin, kılıfları çıkarılıp çamaşır makinesinde yıkanabilen beş tane uzun yönetmen koltuğu satın alıyor, bir elektrikçi çağırıp ocağın

tepesine dimmerli ışık taktırıyor. Oğlanlar kirişlere kancalar takıyor ve tüm mutfak gereçlerini bu kancalara asıyorlar.

Tüm işlerin bittiği akşam, babaları arabaya atlayıp Winn Dixie marketine kök birası almaya gidiyor. Robin lazanyayı fırına sürüyor ve yemek sonrası tatlı olarak da çikolatalı kek yapmaya girişiyor. Çocuklar adanın etrafına dizilip yönetmen koltuklarının tepesinde dizlerini kırıp oturmuş, Robin'e yardım ediyorlar. Robin tahta kaşıkla şekeri tereyağına yedirirken, büyük oğlana da un ve kakaoyu eleme işini veriyor. Kız kullanılacak kabartma tozunu ve mısır nişastasını çay kaşığıyla ölçüp kek kalıbını yağlarken, ortanca çocuk yumurtaları çırpıyor. Robin karıştırma kabını sırasıyla çocuklara uzatıyor, solak olduğu için kaşığı saat yönünün tersine doğru döndüren kızı gülümseyerek izliyor. Ardından fırının ısısını kontrol ediyor ve kek hamurunu kalıba döküyor. Çocuklar karıştırma kabını yalayarak temizliyor.

"Evet," diyor Robin, "babanız da birazdan gelir. Hadi şimdi ortalığı toparlayalım."

Bir mum yakıp adanın ortasına koyuyor ve ocağın üstüne uzanıp ışığı kısıyor. Pencerenin pervazında kızın kırmızı çiçeklerini görüp o tarafa uzandığı sırada, ayaklarının altında bir şey fark ediyor. Başta fare sanıyor. Robin fareden korkmaz. İlk çığlık atan kız oluyor. Çocukların üçü birden içgüdüsel olarak anında adanın üstüne çıkıyor ve bu sırada mumu da deviriyorlar.

Babaları onları bu halde buluyor: Üç çocuğu ve yeni karısı çığlık atıp duruyor, ortalık yerde yanan küçük bir alev ve mutfakta yangın çıkmak üzere. Adam mumu tam vaktinde yangın tüpüyle söndürüyor ve gözlerini zemine çeviriyor. İlk kez böyle bir şey görüyor. Hareket edemiyor, donup kalıyor. Bir şey yapmak yerine, dev bir çekirge sürüsünün Afrika'nın bir yerinde tarlalara akın edip çiftçilerin geçim kaynağı olan bütün hasadı dakikalar içinde silip süpürdüğü eski, siyah beyaz bir filmi hatırlıyor.

Her yer hamamböceği kaynıyor. Taş gibi sert kabuklu, ışıl ışıl parlayan hamamböcekleri. Adanın çevresinde yürüyor, dolap kapaklarının üstünde, muslukların arkasında, su tankının altında geziniyorlar. Pencerenin pervazında, kedi çişi gibi kokan kırmızı çiçeklerin arkasında dolanıyorlar. Çiseleyen yağmur sesine benzer bir ses çıkarıyorlar. Çocuklar adanın üstünde ayaktalar. Büyük oğlan kirişteki kancalara asılı mutfak gereçlerine uzanıp servis kaşığını, balık ıspatulasını, kepçeyi alıp kardeşlerine uzatıyor. Ve hamamböceklerini öldürmeye başlıyorlar. Ayakkabılarıyla üstlerine basıp eziyorlar. Başta tereddüt eden kız da çok geçmeden onları haklamaya koyuluyor. Robin depoya koşuyor. Her adımında ayakkabılarının altından iğrenç bir çıtırtı yükseliyor. Tenis raketleriyle plastik bir beyzbol sopası alıyor ve o da öldürmeye başlıyor. Kocası büyülenmiş halde onu izliyor. Yeni karısı iki eliyle böcekleri öldürmeye devam ediyor.

Robin, "Orada öyle dikilip durma da yardım et!" diye bağırarak kocasına beyzbol sopasını uzatıyor ve adanın altındaki dolaplardan birini açmasıyla yeni bir hamamböceği sürüsü dört bir yana hücum ediyor. Asıl yuvalandıkları yer gibi duran alt kattan korkunç bir hızla mutfağın ortasına doğru tırmanıyorlar. Çocukların tiz sesleri ve pervasız bağrışmaları evin dört bir yanında yankılanıyor. Ailecek böceklere saldırıyorlar.

"Gelin!" diye bağırıyor baba. "Hadi gelin sizi piç kuruları!"

Bu ışıl ışıl parlayan hamamböceği dalgası ne kadar sürdü, ne zaman dindi kendileri de bilmiyorlar. Babanın kaşları terden sırılsıklam, kızın lastik tokası atkuyruğu saçlarının ucuna kadar kaymış, oğlanlar futbol oynamış gibi nefes nefeseler. Yanan akşam yemeklerinin kokusunu bile fark etmiyorlar. Dikkat kesilmiş dinliyorlar. Hepsi, herkes dinliyor. Kendi kalp atışlarını duyabiliyorlar. Musluktan lavaboya bir damla su düşüyor ve şıp sesiyle o yöne vahşice, ailecek hücum ediyorlar.

Oğlan Çocuğu İçin Tuhaf Bir İsim

Sana anlatayım diye geri döndüm. Geçmişime döndüm, kıyafetlerim küçük geliyor; bu, kadın dergilerinde çıkan öykülerden biri. Ah, daha önce de geldim; nişan törenlerinde, yeğenimin vaftiz töreninde ve Noellerde feribota atlayıp geldim. Seninle de bunlardan birinde tanıştım. Süslü bir garsonla siyah takım elbiseli bir adamın arasında ayakta dikilirken, benimle ordövrler üzerine lafladın, bana ezmeli peksimet yedirdin. Ben senin Noel kaçamağındım, tatilin sıkıcılığını alan bir şeydim ve sen de benim için öyleydin. Ama şimdi bu valizler, yürümeyi öğrendiğim bu zemine çapa gibi atılmış sanki. Belki de bu kez temelli döndüm.

Kadın akrabalarım yatak odasında etrafıma doluşuyor; bana çay, büfeden çıkardıkları porselen fincanlar ve fincan altlıkları getirmişler, müzelik fincan takımı tepsinin üstünde şıngırdıyor. Bana neyin doğru neyin yanlış olduğunu, görgü kurallarını ve çok çalışmanın faydalarını öğrettiklerini düşünerek mutlu olan, yünlü İskoç kumaşından elbiseler giyen, iri kemikli kadınlar. Pes eden ve buna mutluluk diyen, dümdüz karınlı, aksi tabiatlı kadınlar. Biz, erkekleri rahat ettiren kadınlarla hiçbir şeye hayır demeyen erkeklerden geliyoruz. En güzel fincanlarına çaylarını dolduruyor ve bana gelecekle ilgili planlarımı soruyorlar. "Şu an ne yapıyorsun?" ve "Şimdi ne yapmak var aklında?" diye soruyorlar ki bu ikisi farklı şeyler.

"Yazacağım," diyorum. Müstehcen bir roman diye eklemek geçiyor içimden; açık saçık, şehvet dolu bir roman, öyle ki *Fanny Hill*, yanında pazar ayinindeki dua kitabınız kalacak.

Bu yanıta hep bıyık altından gülerek karşılık verilir. Zekice bir yanıt ama biraz tuhaf bir meslek seçimi, hele ki benim yaşımda biri için. Hemen yaşımı hesaplamaya girişiyor, hafızalarını yoklayıp benim doğduğum sırada neler olduğunu, kimin öldüğünü hatırlamaya çalışıyorlar. Tam emin olamıyorlar ama sonuçta artık çıtır değilim. Şu anda başka bir şey yapıyor olmalıydım; düzenli bir maaşı, şık bir arabası olan ve daha önce evlenmemiş bir adam bulmuş olmalıydım.

"Sen ve senin şu kitapların," diyorlar başlarını iki yana sallayıp poşet çaylarında kalan son damlaları da fincanlarına sıkarak.

Ama onların hiçbir şeyden haberleri yok. Onlara uyguladığım kılık değiştirme işlemlerini, zor kazandıkları yüzlerinden koskoca yirmi yılı nasıl silip attığımı, saçlarındaki bal sarısı boyayı nasıl yıkayıp çıkardığımı bilmiyorlar. Onları nasıl başka başka ülkelere yerleştirdiğimi, adlarını değiştirdiğimi bilmiyorlar. Onları kirli, eski çoraplar gibi tersyüz ettiğimi. Uydurduğum yalanları.

Valizlerimi açıyorum ve ritüel başlıyor. Yeni kıyafetlerim nasıl, ayakkabılarım rugan mı, elbiselerim ipek mi diye merak ediyor, yataktan, koltuktan, pencere kenarından eğilip bakarak çene çalıyorlar. Kumaşa parmaklarıyla dokunuyor, eteklerimin boyuna bakıyor, etiketleri okuyor, enikonu kafa patlatıyorlar:

"Bu hoşmuş, nereden aldın?"

"Of, şu mini eteğe bakın!"

"Mini etek tekrar moda oldu, haberin yok mu?"

"Ee, bacakları güzel."

"Hoş bir keten, ama şeytan bile keteni düzgünce ütüleyemez."

"Sıkmadan kuruyan kumaşla hayatta başa çıkılmaz cidden, haksız mıyım?"

"Bu kaç beden? Bana olur mu? Darılma ama biraz kilo almışsın. Gerçi boyun uzun, taşıyorsun."

Sade, rahat pamuk bluzlarla, kloş etekleri askılara asıyorum; siyah yün pantolonlu tayyörle kaşmir elbiseyi de. Mesleğimi ele veren rahat ayakkabılar. Onları şaşırtacak bir çift kırmızı topuklu ayakkabı. Nasıl biri olduğumu anlamak için eşyalarımı karıştırıyorlar.

Nihayet akşam yemeğini hazırlamak için mutfağa çekiliyorlar. Saat altıya geliyor; erkekler birazdan damlarlar. Patateslerin patır patır lavaboya konduğunu, tencere kapaklarının takırdadığını duyuyorum ve çok geçmeden haşlanmış şalgam kokusu üst kata geliyor. Bu dip odaların akşamüzerleri nasıl sapsarı kestiğini unutmuştum. Pencerenin altında oturup yüzüm gölgede, kitabım güneş ışığında, bir yandan okuyor bir yandan da bu kadar uzaktan okumak gözlerimi bozar mı diye düşünüyorum. Bütün cazibesiyle beni bu düzenbazlığa çeken ilk kitabı, *Jamaika Hanı*'nı okuyor ve kız olursa Daphne'nin güzel bir isim olacağını düşünüyorum.

Seninle Dublin'de buluşmak üzere randevulaştık. Kovboy çizmelerinle yakışıklı ve uzun görünüyorsun. Merhabalaşırken boynumdan öpüyorsun ama dudakların buz gibi. Ve hatırlamadığım bir şey, altın bir küpe görüyorum, sol kulak memende. İngiliz havasının yaradığını, ışıl ışıl parladığımı söylüyorsun.

"Orada kendine her ne yapıyorsan, iyi gelmiş, çok iyi görünüyorsun!" diyorsun kınayan bir ses tonuyla.

İrlandalı kızlar İngiltere'yi sevmemeli; evlerinde oturup oğullarını düzgün yetiştirmeli, tavuk doldurmalı, maydanozları ince ince kesmeli, pazar maçlarının gürültü patırtısını hoş görmeli.

"Fahişeyim ben, bilmiyor muydun?"

"Hiç değilse dilin değişmemiş," diyorsun gülerek ve koluma girip beni sahile, Sandycove'a, soğuk öğleden sonra güneşinde mantar gibi yükselen Joyce'un kulesinin granit kubbesine götürüyorsun.

"Düşünsene, tüm o meşhur kitapları yazdı," diyorsun, "al bak, sümük yeşili deniz."

Dalgalı, kirli deniz, Gentleman's Beach'e tepeden bakan kayalıkları dövüyor. Paltoma sarınarak uzanıyorum. Tuzlu rüzgâr sert, küçük kız çocuklarının kıçını donduracak türden. Uzun süre tek kelime etmeden, farklı şeyler düşünerek, sessizce orada duruyoruz.

Aşağıda, batıda bir yerde yaşayan genç bir kadının hikâyesini hatırlıyorum. Onu babasının inşa ettiği, bacasız, tek göz bir kulübede bulmuşlardı. Babası onu ormanda ölüme terk etmiş ve bir komşu bulmadan kısa süre önce kız ölmüştü. Fotoğrafları hatırlıyorum: üstünde ceset torbasıyla bir sedye. Başka bir fotoğrafta ise bir öğrenci grubu içinde kızın gülümseyen yüzü, başı omuzlarına kadar daire içine alınmış.

Bir balıkçı teknesi geçiyor, adamların "Benim! Benim! Benim! Deeelilah'ım!" diye şarkı söylediğini duyabildiğimize göre fazla açıktan geçmiyorlar. Howth'a doğru açılmalarını izliyoruz.

Bu sana çok komik geliyor.

"Aptallar," diyorsun gülerek.

Diğer erkeklerin aldıkları keyiften hep hoşlanmış, bundan kendine de pay çıkarmayı bilmişsindir. Artık bildiğim şeyleri bilmiyor olsaydım, bana da komik gelirdi. Eskiden hiçbir zaman çok fazla şey bilemeyeceğimi düşünürdüm. Üniversitede yeterince şey öğrenememiştim. Komodinimin üstüne kitapları yığar ve öğrenmek zamanla azalacak bir şeymiş gibi gece geç saatlere kadar okurdum. Ama şimdi çok fazla şey biliyorum; kendimle ilgili yadsınamaz bir hikâyeye

kulak misafiri olmuşum gibi hissediyorum, bu yüzden artık yavaştan gitmeli ve bunu kendime saklamalıyım, ta ki anlatmaya hazır olana dek. Dökmekten korktuğun için kılını kıpırdatmadığın, ağzına kadar dolu bir bardağı tutmak gibi.

Dağlık burunda yağmur yağıyor; rastgele düşen nazik, gri damlaların güneye doğru ilerlediğini görebiliyorum. Martılar alçalıp havada asılı kalarak kayalıkların üstüne pisliyor. Bunu son kez yaşadığımızı hissediyorum, bir daha asla böyle olmayacağız. Aramızdaki bütün bu rahatlık burada sona erecek.

"Hadi gidip bir şeyler içelim."

Deniz kıyısından şehir merkezine doğru yürümeye koyuluyoruz. Bar karanlık ve sıcak, duvarlarda hurling takımlarının sepya fotoğrafları asılı, ilk sıradaki oyuncular diğerleri de kadraja girebilsin diye diz çökmüşler. Sen bar tarafına bakınıyorsun ve ben bana hep bahsettiğin ama hiçbir zaman tanıştırmadığın arkadaş grubunu hatırlıyorum. Orta yaşlı üç adam barın önünde oturup *Evening Herald*'larını açmış, bazı köpeklerin adlarını daire içine alıyor, oranlar üzerine konuşuyor, kuponlarını yapıyorlar. İki elinde iki ellilik birayla, ahırında çıkan yangını söndürmek için iki kova su kapıp gelen biri gibi görünüyorsun. Biraları bir masaya bırakıyorsun. Her an geri dönecekmiş gibi telaşlı bir halin var.

Şöminenin yanındaki kırmızı koltuklara kurulmamızla beraber o geceleri hatırlıyorum; Noel ile Yılbaşı arasındaki haftayı, annenin boş evinde geçirdiğimiz ve senin kıyafetlerinden başka bir şey giymediğim altı gündüz ve geceyi, dizlerime kadar inen hâkim yaka gömleklerini, kalın ve kahverengi topuklu futbol tozluklarını hatırlıyorum. Evden çıkmamış, karnımızı paket servisle doyurmuştuk: kızarmış Çin eriştesi, balık ve patates kızartması; yediğim en tuhaf Noel yemeğiydi. Odanın köşesinde asılı duran Japon bayrağını hatırlıyorum; kana bulanmış bir ateşkesi akla getiren tam

ortadaki kırmızı noktayı. Bayrağı duvardan alıp annenin çift kişilik yatağında çırılçıplak bedenime fırlatışını. Gece yarıları uyanıyor, sevişiyor, kahve içiyorduk; pek konuşmuyordun ama bunu dert etmiyordum. Yataktan kalkıp çamurlu yollardan geçen arabaları, "Sessiz Gece" adlı o tuhaf bardan evlerine dönen neşeli aylakları dinliyordum. Cama çiseleyen yağmur Gregoryen evlerin manzarasını bozuyordu.

Ve şimdi, ne bekliyorsun merak ediyorum. Yeni bir altı günlük kaçamak mı? Annenin yatağında geçirdiğim bir hafta gibi önemsiz bir şeyi öylece geride bırakacak kadar inceliktен yoksun bir kadın olduğumu düşünmüyorsun herhalde.

"Dilini mi yuttun?" diye soruyorsun.

Böylece tüm hazırlıklarım boşa gidiyor. Sert ve geri alınamaz sözleri peş peşe sıralıyorum. Bardağı sıkıyorsun. Bir şey demeni bekliyorum. Ben seni sevmiyor olsam da, beni sevdiğini söylemeni bekliyorum. Bu, dengeyi geri getirebilir. Ben bu bebeği taşıyorsam, sen de beni sevmelisin, hiç değilse bu kadarını yap.

Şöminede yaş odunlar cızırdıyor, yumuşayıp kendini bırakan kabuklardan reçine akıyor. Anneannemin askerler dediği, tabur halinde kol kola yükselen kıvılcımlar dumanın içinde hücuma kalkıyor, ama sen tek kelime etmiyorsun. İstediğini söyleyebilirsin, baş edebilirim. Ben su fıçısında yaşayacak, göğü inceleyeceğim. Rüzgârın on beş farklı türünü öğrenecek, akçaağaçların hışırtısından ertesi günkü yağmurun şiddetini kestirebileceğim. Isırgan çorbası, karahindibalı ekmek yapacak ve hiçbir şey istemeyeceğim. Ve senin rahatını düşünmeyeceğim. Erkeğine küçük bir oğlan çocuğuymuş gibi kol kanat geren kadınlardan olmayacağım. Halkımın bu özelliği benimle tarihe karışacak.

Bardaki iki adamı izliyorsun; otuzlarının başlarında, deri ceketli, kot pantolonlu, genç ve özgürler. Kalkıp yedi sekiz kovboy adımıyla yanlarına gidebilirsin. Köpüğü bardağın

yarısını kaplayan siyah biranı yudumluyorsun. Âdemelmanın boğazında bir taş gibi hareket edişini izliyorum.

"Sonuçta artık olan oldu," diyorsun.

Masanın üstünden uzanıp üst dudağındaki köpüğü siliyorum, ama dokunmak dokunma hafızasını harekete geçiriyor ve kendini geri çekiyorsun.

"Daphne ismi nasıl?"

İşte, kararımı verdim. Ne feribot yolculuğu ne bir tomar yirmilik banknot ne de sayfalarının köşeleri kıvrılmış kadın dergileriyle bembeyaz bekleme odası.

Bardağına bakıyorsun.

"Oğlan çocuğu için tuhaf bir isim," diyorsun.

Soğuk dudakların zoraki gülümsüyor. Yüz ifaden fotoğraftaki hurling oyuncularınınkinden farklı değil ve ben bunun gururdan olduğunu düşünüyorum. Çünkü gurur benim bildiğim bir şey. Bir anda seni istemiyorum, seni diğer oğlanlardan ve sizin o duman altı bilardo akşamlarınızdan alıkoymayacağım. Bu veda birasını içeceğim ve gecenin sonunda elini sıkacağım. Seni tilki gibi sinsice tuzağına düşürüp yıllarca seninle böyle yaşayacak ve sonra bir gece sana baktığında hayattaki en büyük pişmanlığı bir Noel eğlencesinde tanıştığı kadınla annesinin yatağında yaptığı altı gecelik kaçamak olan bir adam görecek kadın değilim ben. Birden, neden geldim ki diyorum içimden.

"İç hadi," diyorsun gözünle bardağımı işaret ederek. "Senin durumundaki bir kızın bol bol demir alması lazım."

Ve ben de, üzerindeki beyaz köpükte saklı mineralin adını söylemiş olmanla avunarak ellilik siyah biramı içiyorum.

Cesaretin Varsa Kay

Roslin, Gator Lodge otoparkına girip el frenini çekiyor. Ortalıkta kimse yok, bu iyiye işaret. Sadece arka tarafa park edilmiş birkaç araba, kasasında hızlı hızlı soluyan çirkin kahverengi kırma bir köpekle külüstür bir pikap ve onun hemen yanında eski bir mavi Buick var. Roslin, köpeğin onun olmamasını umuyor. Erkeklerin için için tam da kendilerine benzeyen köpekleri seçtikleri söylenir, bu köpek çok çirkin ve adam da bunu bilmiyor olamaz.

Roslin sıcağa çıkınca, çöpten kötü kokular alıyor. Öğle yemeği çoktan bitmiş olmalı. Eteğindeki kırışıklıkları düzeltip derin bir nefes alıyor. İçinden, umarım iyi bir şey yapıyorumdur diyerek topuklularıyla çakılların üstünde yürümeye koyuluyor. Tombul bir kertenkele zikzak çize çize ustukanın bir ucundan diğerine geçerken, büyük adımlarla verandanın merdivenlerini çıkıyor. Kapıyı açıyor, klimadan gelen soğuk esintiyi hissediyor.

"*Üstümde mavi gömlek olacak,*" demişti adam.

"*Dünyadaki her iki erkekten birinin mavi gömleği var, şapka tak.*"

"*Bu bir şeyi değiştirmez. Mississippi'de her iki erkekten biri şapka takıyor.*"

"*Sen yine de tak,*" demişti Roslin de.

Bir garson barda bir deste doları düzlüyor. Roslin'i görünce sigarasını söndürüp nazikçe gülümsüyor. Pencere kena-

rında mavi gömlekli bir adam sırtı kapıya dönük halde oturuyor. Masanın üstünde kovboy şapkası duruyor. Mekânda başka müşteri yok. Roslin ona doğru yürüyor.

"Guthrie?"

"Evet, benim. Roslin?"

Roslin başıyla onaylıyor.

"Başımda şapkayla durmaktan sıkıldım," diyor adam ve sanki Roslin şapkanın nereye takıldığını bilemeyecekmiş gibi saçma bir hareket yaparak eliyle başını gösteriyor. Ayağa kalkıp sandalyesini çekmeyi, kibarlık etmeyi planlamıştı ama Roslin çantasını plastik kayışından sandalyenin arkalığına asıp oturdu bile. Adamın beklediğinden çok daha güzel. Telefondaki gülüşünden şişman bir kız çıkacağını düşünmüştü.

Roslin adamın bunu ilk kez yapmadığını düşünüyor. Fazla soğukkanlı, yüzü krom gibi pürüzsüz, elmacık kemiklerinin altında gamzeleri var. Bunun iki arkadaşın sıradan bir buluşması olmadığını ya da Roslin'in içeri girdiğinde sırf mekânda başka kimse olmadığından ve kendisi de eşlikçi birine ihtiyaç duyduğundan gidip adamın yanına oturmadığını düşündürecek bir durum yok. Ama zaten çok da tedirgin görünmüyorlar. Tanıdıkları biri hasbelkader içeri girecek olsa, onları öğle yemeği yiyen balayı çifti sanacak değil. Telefonda tüm bunları uzun uzun düşündüler, konuştular ve işte buradalar; Mississippi'de bu bar köşesinde karşılıklı oturmuş şanslarını deniyorlar, kaybedecek hiçbir şeyleri yok. Lanet olsun.

"Belki de vazgeçtin diye düşünmeye başlamıştım," diyor adam elini muşamba örtünün üstüne koyarak. Tırnakları uzun. Orta parmağında, derisi belirgin bir şekilde sararmış ince uzun bir şerit görünüyor. "Bir şey içmek ister misin? Ya da yemek?"

"Kurt gibi açım. Sen yedin mi?" diye karşılık veriyor Roslin. Kadehin içindeki kırmızı peçeteyi alıp dizinin üstüne seriyor.

"Hayır, seni bekledim."

Adam menüyü alıp ortalarına bir kalkan gibi açıyor ve sözcüklerini dikkatle seçerek soruyor:

"Deniz ürünlerini sever misin?"

"Deniz ürünlerini tabii ki severim. Sen beni ne sanıyorsun? Yahudi mi?"

Adam nasıl bir yanıt vermesi gerektiğini bilemiyor.

"Aman Tanrım, Yahudi değilsin, değil mi?" diyor Roslin.

Adam gülüyor. "Uzun zamandır gördüğüm en güzel şeysin," diyor ve der demez de bunun kulağa kötü bir cümle gibi geldiğini düşünüyor. Yol boyunca cümlelerini prova edip durmuştu, hatta bu yüzden az kalsın bir Corvette'e arkadan vuruyordu, ama şimdi en bayat lafları fazlasıyla erken söylemeye başladı. Bu kadın güzel kokuyor. Sarışın, bronz tenli ve zeki; kendisi için düpedüz talih kuşu sayılır. Dudaklarını büzerek menüyü inceliyor. Kirpiklerine siyah maskara, gözkapaklarına mavi far sürmüş; dip boyasının geldiğini görebiliyor.

Menüyü inceliyorlar; gözleri ana yemeklerin, tüm atıştırmalıkların, başlangıçların, arka sayfadaki tatlı menüsünün ve içki sayfasındaki dünyanın dört bir yanından gelen çeşit çeşit biranın üzerinde geziniyor. Roslin büyük bir dilim çikolatalı pastayı pekâlâ yiyebilirdi ama sütyeninin kopçası sırtını resmen çimdikleyip duruyor. En son Mobile'da, Nelson'ın ufaklığının vaftiz töreninde sütyen takmıştı. Guthrie içinde sarımsak veya soğan olmayan bir şey istemesinin daha iyi olacağını düşünüyor.

Garson geliyor ve kulak arkasından kalemini alıyor.

"Karar verdiniz mi?"

Gözlerini Guthrie'nin şapkasından ayırmadan siparişleri alıyor. Şeridine takılı tüyüyle fazlasıyla geniş, büyük bir şapka. Kovboya kıymalı pilav, tereyağı soslu istiridye ve bir şişe Bud daha. Hanımefendiye ise haşlanmış kerevit ve İskoç viskisi.

"Araba kullanmayacak mısın?" diye soruyor adam.

"Hayır. Buraya beyaz bir katırla geldim."

"Hanımefendi esprili, bunu sevdim."

"Sevmene sevindim."

Yüzü kızaran adam başını çevirip pencereden dışarı bakıyor. Restoran suda, çamurlu dalgaların çarpıp durduğu kazıkların üzerinde duruyor. Güneş öyle parlak ki adam göğü güçlükle seçebiliyor; sanki gökte büyük bir seks partisi yapılıyor da kimse olan biteni göremesin diye tüm gözleri kör etmek istiyormuş gibi. Garson içkilerle krakerleri getirdiği sırada adam bunu düşünüyor.

Sigara yakıyorlar çünkü açacak başka bir konu bulamıyorlar. Birkaç sözcük yeter, sonrası kendiliğinden gelecek; kadının adamın pantolonunun fermuarını açması gibi. Hiç tanımadığı bir adamla buluşmak için onca yolu geldiğine inanamıyor. *Times Picayune*'a verilen küçük bir ilan, siyah puntoyla yazılmış: Bir kadın aranıyor. Birkaç kez telefonda konuşma ve işte burada. Burada olmaları her şeyi anlatıyor ve artık birbirlerini de gördüklerine göre, oldu bitti bile.

Kadın, Marlboro paketinden bir dal alıyor. Adam çakmağı çakıyor ve yanan alevi ona doğru uzatıyor. Kadın başını eğiyor ve gözleri adamda, dumanı burnundan çıkarıyor. Adam, kadının süslü kıyafetleri ve o uzun tırnaklarıyla film yıldızlarından biri gibi, Lauren Bacall ya da Madonna gibi göründüğünü düşünüyor. Kadın yemek gelmeden viskisini bitiriyor, kadehte büyük bir ruj lekesi bırakıyor. Adam, tüm bunları fabrikadakilere anlatabilsem keşke, diyor içinden. Koca Andy olsa, öğlen kumanyasına sıkıştırırdı kesin, ama Koca Andy iki biradan sonra çişini tutamaz. Adam ağzına krakerlerden atıyor, çatal-bıçak ambalajını yırtıyor ve birasını yudumluyor.

"En son ne zaman yemek yedin?" diye soruyor Roslin.

"Dün."

Yemekler geliyor; Roslin kerevitlerini porselen gibi tutarak başlarını emip kabukları kenara koyuyor ve ikinci viskisini içiyor. Guthrie kıymalı pilavını krakerlerin üstüne koyup ağzının kenarından itiyor ve büyük bir yudum birayla yutuyor. İstiridyeleri limon suyu ve acı sosla mideye indiriyor.

"Sana da bir tane yapayım mı?" diye soruyor.

"Yok, almayayım. Sen ister misin?" diye karşılık veriyor Roslin bir kereviti kıskacından tutup uzatarak. "Cidden çok iyi. Bol baharatlı."

"Hayır, bir tane yersem bir daha duramam. Kurabiye gibi."

"Ve ilişkiler gibi."

Adam doğruluyor. "Yanlış," diyor. "Bunu daha önce hiç yapmadım."

"Her şeyin bir ilki vardır. O ilanı da çaresizlikten verdin o zaman, değil mi? Tabii, durum buysa, ben de bu çaresizliğine yanıt vermiş oluyorum. Ki bu da benim hakkımda çok da iyi şeyler anlatmıyor, öyle değil mi?"

"Sanırım ortak bir yönümüz var."

"Ben çaresizim demedim. Senin çaresiz olduğunu söyledim."

"Yani seninkisi sadece bir çeşit saha araştırması, doğru mu anladım?"

Roslin gülüyor.

Aşçı mutfağın çift kanatlı kapısını iterek çıkıyor. Koltukaltları terlemiş. Verandaya çıkmak üzere kapıyı açmasıyla sıcak hava dalga gibi içeri vuruyor. Sıcaklığın arttığını hissedebiliyorlar.

Anlatmaya Guthrie başlıyor; Roslin'e kereste fabrikasında çalıştığını, beyinsizin tekinin asla tutmaması gereken bir yerde tuttuğu için elini hızara kaptırdığını, adamın sigortadan sağlam para aldığını ama hızara sağ elini kaptırdığını ve sağlak olduğunu anlatıyor. Roslin ona sıra odalı evinin tamamını kendisinin boyadığını, tüm odaları mat maviye

boyadığını, saçına sıçrattığı boyanın haftalarca çıkmadığını; bir seferinde otobanda arabasının bozulduğunu ve külotlu çorabından V kayışı yaptığını anlatıyor. İkisi de özel hayatlarından bahsetmekten kaçınıyor ama ikisi de acaba mama sandalyesi var mı diye, çaktırmadan birbirlerinin mutfak pencerelerinden içeri bakmaya çalışıyorlar.

Masadaki boşlar alınırken birer içki daha, sonra son birer tane daha söylüyorlar ve adam hesabı ödüyor. Roslin adamın banknotları sayışını izliyor. "Sen herhangi bir yerini hızara kaptırmadın, değil mi?"

"Hayır hanımefendi, vücudumun tüm kısımları gayet iyi çalışıyor," diyor adam, kadının sandalyesini çekerken. Garson esneyerek kadehleri ve beş dolarlık bahşişi alıyor. Sineklikli kapıyı sertçe çarpınca, akşam yemeği öncesinde verandada kestiren aşçıyı uyandırıyorlar. Aşçı kimin arabasıyla gidileceğini konuştuklarını duyuyor ama gözlerini açıp hangi yöne gittiklerine bakmaya tenezzül etmiyor.

Roslin'in pikabını alıyor, rodeo bölgesi üzerinden Picayune'u geçip Jackson'a doğru ilerliyorlar. Nereye gittiklerine ve ne zaman duracaklarına dair hiçbir fikirleri yok. Roslin evden ne kadar uzaklaşırsa içindeki o hissi de o kadar kendinden uzaklaştıracakmış gibi şeritler arasında makas atıp duruyor. Ama evden uzaklaştıkça his daha da güçleniyor. Roslin aptal değil, bir şeyden kaçtığı için sürmeye devam ettiğini biliyor.

Biraz laflıyor ama çok geçmeden susuyorlar, çünkü akıllarına konuşacak fazla bir şey gelmiyor. Kadın arabayı sürmeye devam ediyor, adam ayaklarını torpidoya koymak istese de yerli yerinde tutuyor, sigara yakıyor ve esintinin gerginliğini almasını umarak camı sonuna kadar indiriyor. Neden sonra bazen olan şey oluyor ve sessizlik biçim değiştiriyor; artık ikisi de konuşmadıkları için mutlular. Tabelaları, otobanın her iki yanında usulca sallanan uzun mısırları ve kaputa vuran beyaz güneş ışığını seyrediyorlar.

Roslin kocasını düşünmeye başlıyor. Eskiden ona "erkeğim" diye seslenirdi. O yanında değilken bile ondan "erkeğim" diye bahsederdi. Adam buzluktan yeni çıkarılmış kutu bira gibi görünürdü hep, ama küçük şeylere kafası iyi çalışırdı. Roslin dişlerini fırçalasa bile, nefesinden viski kokusunu alırdı ve Roslin konservelerini çöpe atsa bile, yemek pişirmekle uğraşmak istemediği için marketten *étouffée* aldığını ve bunu biraz baharatlayıp önüne koyduğunu bilirdi. Rahatça dokunamadığınız türden adamlardandı. Robert De Niro gibi, Sean Penn gibi olduğunu düşünürdü Roslin. Gizemli ve derin. On yıl onunla birlikte yaşadı, onun dünyasına girmeye çalıştı, çünkü sonuçta adam orayı gizli tutmak için bu kadar zahmete katlanıyorsa o dünyada bir şey olmalıydı, istiridye kabuğunun içindeki inci gibi. Ama hiçbir şey yoktu. Sert, boş bir kabuktan ibaretti. Adam bütün enerjisini bunu inşa etmeye adamış, sonra o oyuğun içine yerleşmiş ve başlangıçta korumaya çalıştığı şeyin ne olduğunu bile unutmuştu. Roslin bunu anladığı gün, kahvaltıdan hemen sonra salonda oturup içmeye başladı, tam da sevdiği şekilde, bol buzlu viskiyle sarhoş oldu. Adam eve geldiğinde onu iç çamaşırlarıyla, sıcaktan üstüne yapışmış külotuyla kendisinin koltuğunda otururken buldu; içerisi havasız ve cehennem gibi sıcaktı, vantilatör son hızla dönerek sıcak havayı defetmeye çalışıyordu. Adam, Roslin'e baktı ve gideceğini anladı. Bunu anlayabiliyordu. Ve Roslin adamın bunu anlayabildiğinin farkındaydı. İnsan koskoca on yılını heba ettiğini anladığı gün pikniğe gider gibi neşeli olamıyor.

"Ne düşünüyorsun?"

Roslin başını çevirip yanındaki adama bakıyor. Gömleğin üstüne tam oturmuş olması hoşuna gidiyor.

"Sana neden Guthrie adını koymuşlar? Bu isimde başka kimseyi tanımıyorum."

"Annem, Woody Guthrie'nin çok sıkı hayranıymış, o yüzden bana onun adını koymuş. Trenlerde büyümediğim için kendimi şanslı sayıyorum." Roslin onun fakir beyazlardan olduğunu pekâlâ anlamış olmalıydı.

"Woody Guthrie baban değil yani?"

"Neredeyse öyle."

"Peki o halde, radyodan bir şarkı açmak ister misin Guthrie?"

"Olur, ne dinlemek istersin?"

"Fark etmez. Hüzünlü bir şey olmasın yeter."

Guthrie eski parçalar çalan bir kanal açıyor. Buddy Holly, Ruby Turner, The Beatles; çevreyolundan çıktıktan sonra bile epey bir süre böyle. Aretha Franklin çıkınca sesi kısıyor, Chuck Berry'nin "You Never Can Tell"ini bağıra bağıra söylüyor, Johnnie Cash'e eşlik ediyorlar. İkisi de şarkı söylemeyi beceremiyor. Guthrie ıslık çalıyor. Roslin daha önce hiç bu kadar detone ıslık çalan birini görmedi. Kendisi de parmaklarıyla ritim tutuyor, bileziklerinin şıngırtısı kilometrelerce sürüyor. Guthrie kendini Mister Bojangles ile seyahat ediyormuş gibi hissettiğini söylüyor. Roslin tam Mrs Bojangles diye düzeltecekken, çenesini tutmayı başarıyor. Uzanıp adamın elini tutmak ve lisede yaptıkları gibi el ele vites değiştirmek geçiyor içinden. Jackson'ın diğer ucunda benzin almak için durunca altılı bira alıyor, benzinciye ödemeyi yapıp hiç vakit kaybetmeden yeniden yola koyuluyorlar. Çünkü durmak geri dönmek anlamına gelebilir. Budweiser içiyorlar, boş tenekeler virajları alırken ayaklarının altında oradan oraya yuvarlanıp duruyor.

Trafik başlayınca yavaşlıyor ve ne olduğunu anlamak için radyoyu kapatıyorlar. Sarı yelekli adamlar araçları yönlendiriyor ve görebildikleri kadarıyla yol kenarı park edilmiş arabalarla dolu. Derken sarı günbatımında dönen bir dönmedolabın ışıklarını görüyorlar.

"Karnaval! Hadi! Gidip şunlardan birine binelim!" diye bağırıyor Guthrie pencereden dışarı başını uzatıp. "Dönmedolaba binip yükseklere çıkalım." Sonuçta bir yerde muhakkak duracaklarına göre, sarhoş bir kasabanın çölden daha iyi olacağı kanısında.

"İster misin?"

"Evet, isterim. O şeye binip korkudan altıma yapmak istiyorum." Guthrie bu tür bir şeye binmeyeli yıllar oluyor.

"Delisin sen," diyor Roslin ama U dönüşü yaparak tarlaya dalıyor. Pikabı park edip kapıları çarpıyor, anahtarı kontakta bıraktıklarını fark etmiyorlar.

"Caz festivali gibi!" diyor Guthrie. "Hadi gidip biraz daha bira alalım."

Çocuklar elleri dolu dolaşıyorlar; bir ellerinde balon, diğerinde pamuk şekeri. Annelerin koltuklarında peluş oyuncaklar, çünkü babalar iyi nişancı. Palyaço geliyor ve Guthrie, biri o küçük kuşaklarına içi helyumla dolu büyük birer balon bağlayarak hepsini göğe bıraksa ne güzel olur diye geçiriyor içinden. Palyaço o meşhur kırmızı burnunu takmış, bembeyaz yüzünün boyası pul pul kabarmış. Roslin'in kulağının arkasından bir yumurta, Guthrie'ninkinden ise bir bozukluk alıyor.

"Dâhice!" diyor Guthrie. "Nasıl yaptın?"

"Sihir," diyor palyaço.

"Sihir, ablacım. Yoktan para var edebilseydin burada olmazdın."

Ama palyaço "sihir" demekle yetiniyor, Roslin ona bir dolar veriyor ve palyaço bir sonraki çifte yöneliyor.

Dönmedolabın altında durup plastik bardaklarda bira içiyorlar. Dönmedolap, koltuklarına oturmuş yavaş yavaş dönen insanlarla dolu. Roslin'in onları izlerken bile midesi bulanıyor.

"Buna binmek istiyorsun yani, öyle mi?" diyor.

"Tam da bunu istiyorum. Gidip bilet alayım."

"Ben binmem," diyor Roslin başını iki yana sallayarak.

"Ne demek binmem?"

"Onun yerine şarkı söylesem? O şeye bineceğime çiğ yumurta yerim daha iyi."

"Hadi ama. Çok eğlenip çok korkacağız."

"Sen bin."

"Sen de biniyorsun."

"Hayır, binmiyorum."

"O zaman ben de binmiyorum."

Roslin'in topukluları çimlere bata bata biraz daha dolanıyorlar. Şekerleme ve dondurma satılan stantlar, insanların şanslı numaralarına para yatırmak için önüne doluştuğu şans çarkı, dart oynayanlar ve plastik halkalarla dandik oyuncakları tutturmaya çalışan insanlarla dolu stantlar var. Bitiş çizgisine koşan küçük plastik atlar. Plastik dandik oyuncakların üzerinde sallanıp duran metal pençesiyle bir oyuncak yakalama makinesi. Zürafaların üstündeki, burnu kalkık doldurulmuş fok balığını gözlerine kestirip ceplerindeki tüm bozuklukları makineye atıyor ve pençenin düşüşünü izliyorlar, ama pençe her seferinde sanki birden pili bitiyormuş gibi baygın bir şekilde oyuncakların üzerinden kayıp gidiyor.

"Hadi be!"

"Boş ver," diyor Guthrie son bozukluğunu atıp pençenin düşüşünü ve bir kez daha boş bir şekilde yukarı çıkışını izlerken, "bizim aradığımız balık bu değil."

Büyük, turuncu noktalı bir fincan, kenarlarındaki koltuklarda yüzleri kâğıt gibi solmuş, çığlık ata ata hızla önlerinden geçip duran insanları çalkalaya karıştıra dönüyor.

"Bir tur binmek ister misin?" diye soruyor Guthrie.

"İstemem. Tüm kerevitleri kusarım."

Etrafı iplerle çevrili bir masanın üstüne dizilmiş içki şişeleriyle bir şişe avlama standı yirmi bir yaş ve üstündekileri

kendine çekiyor. Uçları halkalı iplerin bağlı olduğu oltalar yavaşça şişelerin üstüne inmeye başlıyor. Bir tur üç dolar. Guthrie daha sonra iş görebilir diye düşünerek bir burbon viskiyi gözüne kestiriyor ama şişenin başı tamamen pürüzsüz, halkanın takılacağı bir yer yok, dahası halka oltanın ipine fazlasıyla iyi bağlanmış, dolayısıyla elinin hiç titrememesi gerekiyor. Diğer uçta, büyük tokalı bir kemer takan herif her seferinde kazanınca, standın başında duran adam sonunda dayanamıyor ve parti verecek kadar içki kazandığını söyleyerek herifi stanttan kovuyor.

Kaydıraktan kayanları izliyorlar. Ortası bel vermiş sarı, plastik bir kaydırak. Yüksekliği belki otuz metre. İnsanlar yan tarafındaki merdivenleri tırmanıyor, büyük şiltelere oturup kendilerini deli gibi aşağı bırakıyorlar. Kaydırağın alt kısmında CANAVAR KAYDIRAK yazıyor, CESARETİN VARSA KAY.

"Hadi buna binelim!" diyor Guthrie.

"Hayır."

"Hadi ama. Birine binelim en azından. İstemiyor musun? Buraya kadar gelip hiçbir şeye binmemek olmaz. Biraz cesur ol!"

"Hayatta olmaz."

"Hayat biraz risk almayı gerektirir Roslin," diyor Guthrie. "Birlikte kayabiliriz. Sana bir şey olmasına izin vermem."

Roslin kayan insanları izliyor. Çığlık atan çiftler, çocuklar, kemerlerini bellerine kadar çekmiş yaşlı adamlar eğlenmek için soluğu kaydırağın tepesinde almışlar.

"Acayip yüksek."

Guthrie onu ikna etmeyi başarıyor. Elini tutuyor ve biraları kafalarına dikip bardakları çimlere atıyorlar. Biletçi bezgin bir ses tonuyla, New York aksanıyla konuşuyor. Guthrie parayı verip şilteleri alıyor. Daracık merdivenin başında sıraya giriyorlar; göğün çatısına doğru uzayıp giden,

kenarları korkuluklu, çelik bir merdiven. Basamakları karıncalar gibi ağır adımlarla, bir bir çıkıyorlar. Roslin aşağı bakmıyor. Aşağıdaki hoparlörlerden Elvis Presley'in "Are You Lonesome Tonight?" şarkısı geliyor, Elvis'in uzun ve yumuşacık "ooo"ları karanlıkta yankılanıyor. Guthrie yerde böcekler gibi oradan oraya koşuşturan insanlara bakıyor. O sırada yukarıdan genç bir kadının sesi duyuluyor; "Geçmeme izin verin! Pardon, müsaade edin de geçeyim!" diye diye sıradaki diğer insanların arasından yılan gibi kıvrılarak aşağı iniyor.

Kadın yanlarından geçtikten sonra arkalarındaki adam, "Korktu," diyor. "Ama çok güzel kadın, orası net."

Yerdekilerden biri bir balonu havaya bırakıyor ve balon korkuluklara yakın bir yerden göğe doğru yükseliyor. Guthrie yakalamak için korkulukların üzerinden sarksa da balon uzağında kalıyor.

"Öyle sarkıp durmasana," diyor Roslin. "Korkutuyorsun." Gerçekten korkuyor, gözlerinden okunuyor.

Guthrie, "Bu zımbırtı kaya gibi sağlam. Bak," diyerek basamakta zıplıyor. Merdiven yılan gibi boylu boyunca sallanıyor.

"Yok, ben geri iniyorum. Hemen şimdi iniyorum," diyor Roslin. Dönüyor ve korkulukların arasında sıkış tepiş bekleyen insanlara bakıyor. Eğim azdı, yavaş yavaş çıkmışlardı ama işte artık çok ama çok yukarıdalar. Roslin titreyerek korkuluklara tutunuyor.

Guthrie kolunu omzuna atıp sarılıyor. Yaşını tahmin etmeye çalışıyor ama kaç yaşında olduğunu hayatta anlayamadığınız tipteki kadınlardan. Kırk? Kırk beş?

"Düşünmemeye çalış tatlım. Sadece tırmanmaya devam et. Ben yanındayım," diyor gülümseyerek. İlan üzerinden tanıştığı bu kadından hoşlanıyor. Birden kendini sarhoş ve iyimser hissediyor.

Artık tepedeki görevliyi görebiliyorlar; kayış zamanını o belirliyor, sert ve otomatik bir şekilde insanları sırtlarından itiyor ve insanlar gözden kayboluyor.

Hoparlörlerden Chuck Berry'nin "You Never Can Tell" şarkısı yükseliyor.

"Bizim şarkımız!"

Yolda iki kez söylemişlerdi.

"Cidden inanılmaz!"

Guthrie kimseye aldırış etmeksizin şarkıya eşlik ediyor. Roslin onu izlerken geleceği düşünüyor, evdeki babasını düşünüyor. Güzel, iri kabuklu bir deniz hayvanı; babası şu an muhtemelen burnuyla mutfakta akşam yemeğini arıyor ve Roslin'in buzdolabına yapıştırdığı notu okuyor. Guthrie gülümseyerek, bağıra bağıra şarkı söylüyor, sanki şarkı söylemiyor da akşam yemeğine çağırıyor. Eh, bu çok hoş bir değişiklik olurdu.

Adamın Roslin'in omzundaki parmaklarının uçları ona fabrikada yaptığı tüm o işleri hatırlatan metal bir yüksük hissi veriyor.

Sonuçta bunu ya yapacaklar ya da yapmayacaklar ve Roslin artık yapacaklarmış gibi hissediyor, Guthrie'nin diğer bazı erkekler gibi çekingen davranmayacağını düşünüyor. Ne istedikleri ortada. Roslin bunu yapacak. Bu mavi gömlekli adamla ışıklı tabelasındaki harflerin yarısı yanmayan, ucuz bir motele gidecek ve bunun bir şeylerin başlangıcı olmasını umacak. Tanrım. Ona yaşadığını yeniden hissettirecek, kıyafetlerinin altında kanlı canlı bir insan olduğunu hatırlatacak biri; istediği şey bu ve sonunda, tam on yıl sonra istediği şeyi elde edecek. Bu kez eve tıkılıp kalmayacak, rol yapmayacak, tüm o hazır konserveleri açıp tenekelerini çöpe atmayacak.

Guthrie'nin şapkasını alıp kendi başına takıyor, deri kayışını da güzelce çenesinin altına alıyor. Guthrie gülerken seyrek saçlarının esintiyle havaya dikildiğini hissediyor. Roslin

eliyle başını işaret ederek, "Başımda şapkayla durmaktan sıkıldım," diyor.

"Bir anda neşelendin bakıyorum."

Artık neredeyse vardılar.

Önlerinde orta yaşlı bir kadın var. Kadın eteğini çekiştirip düzlerken, görevli onu sırtından itiyor ve kadın çığlık atarak, saçları havada uçuşa uçuşa kaydıraktan kayıyor. Sıra onlarda.

Şiltelerini üst üste koyuyorlar ve ilk Guthrie oturuyor.

Görevli, "İkiniz birlikte mi kayacaksınız?" diye soruyor.

"Evet."

"O zaman hanımefendi önde olsun."

Roslin çantasını plastik kayışından omzuna takıp Guthrie'nin bacaklarının arasına oturuyor. Adamın uylukları onu iki yanından kıskaç gibi sarıyor.

"Sıkı tutun!"

Roslin aşağı bakıyor. Düşündüğünden çok daha dik görünüyor. Bu şey oldu mu çok hızlı olur. Görevli, hazır olup olmadıklarını sormadan onları itiyor.

Erkekler ve Kadınlar

Babam beni farklı farklı yerlere götürür. Kalçası protezli, o yüzden bahçe kapısını benim açmam gerekir. Evimize ulaşmak için, ormanın içinden uzun bir yolu geçmeniz, bahçe kapısını açmanız ve koyunların yola kaçmamaları için geçtikten sonra kapıyı kapatmanız gerekir. Becerikliyimdir. Arabadan inip bahçe kapısını açarım, babam Volkswagen'i yelken modunda çıkarır ve ben de kapıyı kapatıp yan koltuğa otururum. Babam benzinden tasarruf etmek için arabayı hareket halindeyken çalıştırır, boşta yokuş aşağı hızlanır, sonra arabayı çalıştırır ve o gün babam nereye gidecekse oraya doğru yola koyuluruz.

Kendimizi kâh yedek parça aramak için hurdalıkta, kâh gazetedeki ilanlardan kokusunu aldığımız indirimin peşinde, kâh bir çiftçinin çamurlu tarlasında lahana toplarken, kâh köhne bir kulübede domates tohumu seçerken buluruz. Bazen de demirci ocağına gideriz ve ben gözlerimi su variline diker, süt gibi bulutlu gökyüzünün suyun yüzeyinden usulca geçip gidişini seyrederim; sonra demirci akkor metali suya batırıp bulutları yakar. Cumartesileri babam hayvan pazarına gidip ağıllardaki koyunları inceler, omurgalarını yoklar, ağızlarının içine bakar. Sadece birkaç koyun satın alırsa, eve gidip römorku getirmekle uğraşmak yerine hayvanları arabanın arkasına yerleştirir ve bana da onları zapt etmek için ön koltukların arasına oturmak düşer. Suffolk koyunları

küçük çakıllar gibi kaka yapar, meleyip dururlar; dilleri de pazartesileri pişirdiğimiz ciğerler gibi kapkaradır. Eve dönüş yolunda, babamın canı o gün nerede yemek molası vermek isterse, oraya varana kadar hayvanları arkada tutarım. Genelde Bridie Knox'un mekânında dururuz, çünkü Bridie kendi hayvanlarını keser ve ne zaman giderseniz gidin muhakkak eti vardır. Arabanın el freni bozuk, dolayısıyla babam arabayı Bridie'nin avlusuna park eder etmez inip tekerin altına taş koyarım.

Ben on parmağında on marifet olan bir kızım.

"Merhaba hanımefendi, görüşmeyeli nasılsınız?"

"Dan!" diyor Bridie arabanın sesini duymamış da geldiğimizi yeni görüyormuş gibi.

Bridie duman rengi küçük bir evde yaşıyor, kocası yok ama tarlalarda traktör süren oğulları var. Hepsi de lastik çizmelerini yamayan, güdük ve çirkin erkekler. Bridie kırmızı ruj ve allık sürer ama elleri erkek eli gibidir. Başının gövdesine yakışmadığını düşünüyorum, başlarını değiştirdiğim oyuncak bebeklerim nasıl görünüyorlarsa o da öyle görünüyor.

"Hanımefendi, çocuk için yiyecek bir şeyleriniz var mı? Evde aç kalıyor," diyor babam Paskalya orucunda şekeri kesip ne zor hayatlar yaşadıklarını anladığımız Afrikalı çocuklardan biriymişim gibi.

"Açıkçası," diyor Bridie babamın bu bayatlamış şakasına gülerek. "Kız gayet iyi besleniyor gibi duruyor. Geçin oturun hadi, ben de suyu ısıtayım."

"Dürüst olmam gerekirse, bir yudum bir şey içecek keyfim kalmadı. Pazardan geliyorum, koyun fiyatları tek kelimeyle skandal."

Babam koyunlardan, sığırlardan, havadan ve bu küçük ülkemizin düştüğü içler acısı halden bahsederken Bridie masayı hazırlıyor; kahverengi sosu, Colman's marka hardalı

çıkarıyor, rozbiften ve domuz jambondan büyük ve kalın dilimler kesiyor. Ben pencerenin kenarında oturmuş, şaşkın gözlerle arabadan bizi izleyen koyunları gözlüyorum. Babam önümüze konan her şeyi yiyor, ben bisküvilerden küçük bir kule yapıyor, çikolatalı kremalarını yalıyor, geri kalan kısmıysa masanın altında bekleyen çoban köpeğine veriyorum.

Eve döndüğümüzde, kömür küreğini alıp arabadaki koyun pisliklerini topluyor, sonra da tavan arasında arpa balyalıyorum.

"Nerelere gittiniz?" diye soruyor annem.

Birlikte avluda buzağı yemi ve pancar küspesi kovalarını taşırken, ona o günkü gezimizi anlatıyorum. Babam Shorthorn ineğin altına geçip kovaya süt sağıyor. Abim salonda şöminenin yanında oturmuş, çalışıyormuş numarası yapıyor. Önümüzdeki yıl lise giriş sınavına girecek. Abim büyük adam olacak, o yüzden kapı açmıyor, hayvan pisliği temizlemiyor, kova taşımıyor. O sadece okuyor, yazıyor ve babamın ona aldığı teknik çizim kalemiyle üçgenler çiziyor. Ailenin zekisi o. O yüzden akşam yemeğine çağrılana kadar salonda oturacak.

"Aşağı in de Seamus'a yemeğin hazır olduğunu söyle," diyor babam.

İnmeden önce lastik çizmelerimi çıkarmam gerekiyor.

"Yukarı gel de yemeğini ye, tembel puşt seni," diyorum.

"Bunu söyleyeceğim," diyor.

"Hayır, söylemeyeceksin!" deyip mutfağa dönüyorum ve tabağına bezelye koyuyorum, çünkü o bizim gibi şalgam ya da lahana yemez.

Akşamları okul çantamı alıp mutfak masasında ödevlerimi yapıyorum, bu sırada annem de kışlık kiraladığımız televizyonu izliyor. Salıları sekizden önce büyük demlikte çay demler ve kuzinenin yanına oturup pürdikkat bir erkeğin bir kadına araba kullanmayı öğrettiği programı izler. Tele-

vizyondaki erkek, kadına vites değiştirip ayağını debriyajdan yavaşça çekerek gaza basmayı öğretiyor. Tepenin diğer tarafında yaşayan ve traktör süren kaba kadınla kasabanın merkezindeki Protestan bir kadın dışında araba süren kadın tanımıyoruz. Programa kısa bir ara verilince annemin gözleri ekrandan büfenin üst rafına kayıyor, Volkswagen'in yedek anahtarını sakladığı eski, çatlak çaydanlığa bakarken duyduğu heves gözlerinden okunuyor. Benim bunu bilmemem gerekiyor. İç çekerek önümdeki yağlı kâğıdın üstünde akan Shannon Nehri'nin rotasını takip etmeye geri dönüyorum.

Noel Arifesi'nde tabelalar asıyorum. Karton kutuyu kesiyor ve üstüne kırmızı kalemle NOEL BABA, BU TARAFA! yazıp oklar çiziyorum. Her yıl, kaybolacak ya da bahçe kapısını aşmaya üşenip gelmeyecek diye ödüm kopuyor. Yolun sonundaki çit kazığına, tahta bahçe kapısına ve Noel ağacının durduğu küçük salonun kapısına tabelaları zımbalıyorum. Sehpaya bir bardak birayla bir dilim kek koyuyor ve Noel Baba'nın Noel sabahı sarhoş olması gerektiğine kanaat getiriyorum.

Babam gardıroptan iyi şapkasını çıkarıyor ve aynada kendine bakıyor. Siperliğindeki sert tüyüyle hoş bir şapka. Kelleşen kısmı gizlemek için başına güzelce oturtuyor.

"Noel Arifesi'nde nereye böyle?" diye soruyor annem.

"Bir enik var, onun için adamla görüşmeye gidiyorum," diyor ve kapıyı çarpıp çıkıyor.

Yatağıma uzanıyorum ama bir türlü uykuya dalamıyorum. Sınıftan Noel Baba'nın hâlâ ziyaret ettiği tek çocuk benim. Bunu biliyorum çünkü öğretmen, "Noel Baba hâlâ kimleri ziyaret ediyor bakalım?" diye sorduğunda bir tek ben parmak kaldırdım. Ben farklıyım ama gelmeme ihtimalinin, benim de artık diğerleri gibi olma ihtimalimin her yıl daha da arttığını hissediyorum.

Gün doğmadan uyanıyorum, çoktan kalkıp şöminenin önünde dizlerini kırmış gazete kâğıtlarını yırtarak şömineyi yakmakta olan annem dönüp gülümsüyor. Bir an için, abime "Yukarı gel de yemeğini ye, tembel puşt seni!" dedim diye Noel Baba'nın gelmemiş olabileceğini düşünerek dehşete kapılıyorum ama gelmiş. İstediğim Tiny Tears bebeğini bizim evde de olan ambalaj kâğıdına sarılı halde getirip bırakmış olduğunu görüyor ve normal bir mektup İngiltere'ye bir haftada varırken, Noel'den sadece iki gün önce yazdığım mektubu bir gecede ta Kuzey Kutbu'na ulaştırabilen posta sistemimizin harika çalıştığını düşünüyorum. Noel Baba artık Seamus'a uğramıyor. Seamus'un tüm o akşamüzerleri oturma odasında gerçekte ne yaptığını, hiç de ders falan çalışmadığını, onun yerine büfedeki kırmızı gazozdan içerek *Hit 'n Run* dergisi okuduğunu bildiğini düşünüyorum.

Annemle benim dışımda uyanan yok. Biz ikimiz sabah kuşuyuz. Çay demleyip kızarmış ekmek ve çikolata kaplı çubuk bisküvilerle kahvaltı ediyoruz. Sonra annem en güzel önlüğünü, çilekli önlüğünü takıp radyoyu açıyor, soğanlarla maydanozları doğramaya koyuluyor, bu sırada ben de bir somunu rendeleyerek kırıntı haline getiriyorum. Hindiyi dolduruyor, sonra da mutfakta vals yapıyoruz. Seamus ile babam aşağı inip ağacın altındaki paketleri inceliyorlar. Seamus'un Noel hediyesi bir dart tahtası. Alıp arka kapıya asıyor ve babamla birlikte oynamaya başlıyor, tebeşirle de puanlarını yazıyorlar; annemle bense parkalarımızı giyip domuzlara, sığırlara, koyunlara yemlerini veriyor, tavukları kafeslerinden çıkarıyoruz.

"Onlar niye bir şey yapmıyorlar?" diye soruyorum sıcacık samanların arasında yumurta ararken. Tavuklar kışın daha az yumurtluyorlar.

"Çünkü onlar erkek," diyor annem bu her şeyi açıklıyormuş gibi.

Noel sabahı olduğu için bir şey demiyorum. İçeri girmemle eğilmem ve bir dart okunun başımın yanından geçmesi bir oluyor.

"Ha ha!" diyor Seamus.

"Tam isabet," diyor babam.

Yılbaşında kar yağıyor. Kar taneleri pencerelerin pervazına düşüp eriyor. Bir yıl daha sona eriyor. Kahvaltıda bir kâse şerili *trifle* yiyorum ve televizyonda *Lassie*'yi izlerken uyuyakalıyorum. Akşam yemeğinden sonra bebeklerimle oynuyorum, Tiny Tears'ı suyla doldurup sıkarak suyu arkasındaki delikten çıkarmaktan sıkılınca, başını çıkarıyorum ama boyun kısmı fazla kalın olduğundan diğer bebeklerimin gövdesine oturmuyor. Sonra Seamus'la dart oynamaya koyuluyorum. Tebeşirle muşambaya iki işaret koyuyor: Biri onun, tahtanın yakınında duran ise benim. Üçlü 19'u vuruyorum ve Seamus, "Bal," diyor.

Puanımı hesaplayıp, "Seksen yedi," diyorum.

"Bal," diyor.

"Balın anlamını bilmiyorsun," diyorum. "Balı arılar yapar. Aç da sözlüğe bak."

"Tabii tabii," diyor.

Çocuk muamelesi görmekten bıktım. Keşke büyük olsam. Keşke şöminenin başında otursam ve yemek hazır olunca çağrılsam, keşke üçgen çizsem, özel kalemlerimin uçlarını yalasam, keşke arabanın direksiyonuna geçsem ve biri benim için bahçe kapısını açsa. Vın! Vın! Arabama bir isim koyar, tamponuna "DİKKAT! ARABADA KOYUN VAR!" yazan bir etiket yapıştırırdım.

Akşam giyinip kuşanıyoruz. Annem Shorthorn ineğinin renginde, koyu kırmızı bir elbise giyiyor. Cildi, biri diş fırçasını boyaya batırıp ona sıçratmış gibi çilli. Benden inci kolyesinin kopçasını takmamı istiyor. Eskiden bunu yapmak için

yatağın üstüne çıkmam gerekirdi ama artık uzadım, sınıfın en uzun kızıyım, öğretmenimiz boyumuzu ölçtü. Annem uzun ve ince bir kadın ama elinin derisi sert. Bir gün o da Bridie Knox gibi yarı erkek yarı kadın mı görünecek diye merak ediyorum.

Babam üstünü başını çok önemsemez. Banyo yaptığını, hatta saçını yıkadığını görmedim; sadece şapkasını ve ayakkabılarını değiştirir. Şimdi Suffolk koçu sattıktan sonra aldığı büyük siyah ayakkabılarını giyiyor. Bağcıklı olmasını sevmiyor, çünkü bağlamak için kamburunu çıkararak eğilmek zor geliyor. Seamus dirsekleri yamalı yeşil bir kazak, boru paça siyah pantolon ve daha uzun görünmek için de kovboy çizmesi giyiyor.

"Topuklularınla takılıp düşeceksin," diyorum.

Volkswagen'e atlıyoruz: benle Seamus arkada, annemle babam önde. Arabayı yıkamış olmama rağmen koyun pisliği kokusunu alabiliyorum: bize nereden geldiğimizi hatırlatan o bayık, keskin koku. Buna çok gıcık oluyorum. Babam sileceği çalıştırıyor, sadece tek kanat var ve o da camdaki karları temizlerken gıcırdıyor. Kargalar acı acı bağırarak, aç sesler çıkara çıkara ağaçlardan havalanıyor. Arabanın arka kapısı olmadığı için bu kez bahçe kapısını açmak için arabadan inen annem oluyor. Arabaya geri dönerken, inci kolyesi ve eteği uçuşan kırmızı elbisesiyle çok güzel göründüğünü düşünüyorum. İçimden keşke arabadan o değil de babam inseydi, karlar o güzel elbisesiyle onun üstüne değil de babamın üstüne yağsaydı diye geçiriyorum. Başka babaların eşlerinin paltosunu tuttuğunu, onlara kapıları açtığını, marketten bir şey istiyorlar mı diye sorduğunu, bir şey istemeseler bile eve ellerinde çikolata ve olgun armutlarla geldiğini biliyorum. Ama babam böyle biri değil.

Spellman Hall bir otoparkın tam ortasında; kapısının üstüne, eğri bir şekilde duran "Mutlu Noeller" tabelasını

çevreleyen, renkli ampullerin dizildiği sade bir kemer çatılmış. İçerisi kaygan ahşap zemini ve duvar diplerine konmuş banklarıyla hangar gibi geniş. Tuhaf ışıklar nedeniyle tüm beyaz giysiler ışıl ışıl parlıyor. Gazete bayiinin sahibi kadının bluzunun altındaki sütyenini, mezatçının pantolonunun üstündeki kar tanesi gibi küçük pamukçukları görebiliyorum. Gri-beyaz baklava desenli yün kazak giymiş muhasebecinin bir gözü morarmış. Tepede parçalı aynalardan oluşan bir küre parıldayarak yavaş yavaş dönüyor. Formika kaplı bir masanın üzerinde şişe şişe gazoz ve portakal suyu, kremalı bisküviler ve peynirli-soğanlı cipsler var. Kasabın karısı masanın arkasında duruyor; pipetleri uzatıyor, paraları alıyor. Civarda çıktığım geziler sayesinde tanıdığım birkaç kadın da orada: alıç kırmızısı rujlu Bridie, önceki hafta babama bir kadeh şeri içmesi için ısrar eden ve onu yeni oturma grubunu göstermek için oturma odasına götürürken bana da bayatlamış bir dilim kek ikram eden Sarah Combs, sürekli kızartma yapan, çay yerine kahve içen ve gastriti olduğundan evine tatlı tek bir şey dahi sokmayan Bayan Emma Jenkins.

Sahnede, kırmızı spor ceketli, rengârenk çizgili papyonlar takmış erkekler bateri, gitar, trompet çalıyor, onlardan sonra da The Nerves Moran "My Lovely Leitrim" şarkısını söylüyor. Guguk kuşu valsi için piste ilk çıkan annemle ben oluyorum ve şarkı değişince annem Seamus'la dans ediyor. Babam da başka kadınlarla dans ediyor. Böyle dans edebildiği halde neden bahçe kapısını açamadığını merak ediyorum. Seamus meslek okulundan tanıdığı ergen kızlarla *jive* dansı yapıyor; onun elleri havada, kalçası dışarıda ve kızlar etrafında kıvılcımlar gibi dönüp duruyorlar. Otuzlarındaki yaşlı erkekler beni dansa davet ediyorlar.

"*Fokstrot* yapalım mı?" diyorlar. Ya da: "*Half-set*'e var mısın?"

Çok kıvrak dans ettiğimi söylüyorlar.

"Tanrı aşkına, resmen tüy gibisin," diyor, hünerlerimi sınıyorlar.

Paul Jones'ta müzik duruyor ve ben ilkbaharda hasta kuzulara içirdiğimiz viski gibi ekşi ekşi kokan bir çiftçiyle baş başa kalıyorum, neyse ki hayvan pazarında meydandaki sığırları sakinleştirip susturan delikanlı gelip beni adamdan kurtarıyor.

"Onu takma sen," diyor. "Kendini matah bir şey sanıyor."

Halat, yeni galvanizlenmiş bir alet gibi ve Jeyes Fluid marka dezenfektan gibi kokuyor.

Half-set'ten sonra susuzluktan dilim kuruyor ve annem elime elli peni tutuşturarak gidip gazoz ve çekiliş bileti almamı söylüyor. O sırada yavaş ritimli bir vals şarkısı çalmaya başlıyor ve babamın kendisine doğru yürüdüğünü gören Sarah Combs oturduğu banktan ayağa kalkıp ceketini çıkarıyor. Omuzları çıplak ve memelerinin üst kısmını görebiliyorum. Bu akşam annem biraz hüzünlü görünüyor, bir inek ölmüş de kamyonetle onu almaya gelmişler gibi. Ne oluyor tam anlayamıyorum ama bir şey oluyor, tepemizde kara bulutlar toplanmış ve her yeri darmaduman edecek fırtınanın eli kulağında gibi. Yanına gidip gazozumu uzatıyorum ama teşekkür edip küçük bir yudum almakla yetiniyor. Çekiliş biletlerimin yarısını ona veriyorum ama o bunu da hiç umursamıyor. Babam, Sarah Combs'u kollarına almış, sakin sakin dans ediyor, sanki istediği şey tam da bu yavaşlıkmış gibi. Seamus elleri ceplerinde en dipteki duvara yaslanmış, kadınlar tuvaletindeki aynayı tek başına dolduran sarışın kıza gülümsüyor.

"Git de babamı al oradan."

"Ne?" diyor Seamus.

"Git de babamı al diyorum."

"Neden öyle bir şey yapayım ki?" diyor.

"Bir de ailenin zekisi olacaksın," diyorum. "Mankafa."

Pisti boydan boya geçip Sarah Combs'un sırtına dokunuyorum. Kaburgasına hafifçe dokunuyorum. Dönüyor; tepemizdeki kürenin yaydığı ışıkta deri kemerinin geniş tokası ışıl ışıl parlıyor.

"Affedersiniz," diyorum sanki saatin kaç olduğunu soracakmışım gibi.

"Vaaay!" diyor küçümseyen bir sırıtışla yüzüme bakarak. Göz yuvarları evimizde büfenin üstünde duran çaydanlık gibi çatlak.

"Babamla dans etmek istiyorum."

"Babam" sözcüğünü duyunca yüzünün şekli değişiyor ve elini babamın üstünden çekiyor. Babamı ben devralıyorum. Sahnedeki adam trompetini çalmaya başlıyor. Babam beni cezalandırıyormuş gibi elimi sımsıkı tutuyor. Annemin bankta çantasından mendilini çıkardığını görebiliyorum. Hemen ardından kalkıp kadınlar tuvaletine yöneliyor. Babamdan nefreti andıran bir his fışkırıyor. Çaresizliğini hissedebiliyorum ama hiç umursamıyorum. Hayatımda ilk kez elimde bir güç var. Duruma müdahale edebilir, dümene geçebilirim, kurtarabilirim ve kurtarılabilirim.

Gece yarısına doğru ortamda genel bir heyecan ve kargaşa başlıyor. Herkes pistte; dizler bükülüp titretiliyor, omuz çantaları oradan oraya savruluyor. The Nerves Moran yeni yıl için geri sayıma başlıyor ve bunu kucaklaşmalar, öpüşmeler izliyor. Tanımadığım adamlar sarılıyor, sanki susuzluktan dilleri damaklarına yapışmış ve ben de suymuşum gibi öpüyorlar beni.

Annemle babam öpüşmüyorlar. Hatırlayabildiğim kadarıyla, hayatım boyunca bir kez olsun birbirlerine dokunduklarını görmedim. Bir seferinde bir arkadaşımı eve davet etmiştim ve ona evi gezdiriyordum.

"Burası annemin odası ve bu da babamın odası," dediğimde, arkadaşım şaşkın bir şekilde, "Annenle baban aynı yatakta

yatmıyorlar mı?" diye sormuştu. İlk kez o zaman ailemizin normal bir aile olmayabileceğini düşünmüştüm.

Grup müziğin ritmini artırıyor. "Haydi, herkes, hep beraber!"

The Nerves Moran coşkuyla, "Hindileri eritin, erikli pudingleri yakın!" diye bağırıyor ve sosyete kılıklı gösteriş budalaları bile kendilerini koyuverip *twist* yapmaya, *jive* yapmaya başlıyor; ben de *shimmy* dansı yapıyor, hayvan pazarındaki delikanlının sırtına vuruyor, hiç tanımadığım biriyle sallana savrula dans ediyorum.

Ulusal marşı herkes ayakta dinliyor. Babam mendille alnını silerken, hareket etmeye alışık olmayan Seamus nefes nefese kalmış. Işıklar tekrar açıldığında hiçbir şey aynı değil. Herkesin yüzü pancar gibi kızarmış ve terden sırılsıklam, yani her şey normale dönmüş. Mezatçı mikrofonu alıp önce herkese teşekkür ediyor, ardından da bir Charolais buzağısıyla bir keçinin yanı sıra çay, şeker, çörek, reçel, erikli puding ve börekler açık artırmaya çıkarılıyor. Keçinin durduğu yerde çakıl taşı gibi küçük pisliklerin olduğunu görüyor, daha sonra bunları kim temizleyecek diye merak ediyorum. Çekiliş için gecenin sonu bekleniyor. Mezatçı koçan kutusunu sarışın kıza uzatıyor.

"İyice diplere daldır elini," diyor. "Bakmadan çek. İlk ödül bir şişe viski."

Sarışın kız dikkatleri üzerinde toplamak için bilinçli bir şekilde yavaş hareket ediyor.

"Hadi," diyor mezatçı, "piyango çekilişi yapmıyoruz."

Sarışın kız çektiği bileti ona uzatıyor.

"Evet, bu— sence hangi renk Jimmy? Somon rengi bir bilet, şanslı numara yedi yüz yirmi beş. Yedi-iki-beş. Seri numarası, 3X429H. Tekrar ediyorum..."

Bana çıkmıyor, ama çok yaklaşmıştım. Zaten viski istemiyorum, bana çıksaydı da öksüz kuzular için saklardım. Onun

yerine ikinci sıradaki bir kutu Afternoon Tea bisküvisini tercih ederim. Ortamda genel bir karmaşa yaşanmaya başlıyor, herkes çantalarını, arka ceplerini karıştırıyor. Mezatçı şanslı numarayı birkaç kez tekrar ediyor ve tam yeni bir numara çekmek zorundaymış gibi dururken, annem oturduğu yerden kalkıyor. Başı dik, pisti boydan boya katediyor. Kalabalık ona yol açmak için ince bir çizgi gibi ayrılıyor. Yeni topukluları kaygan zemini tak tak takırdatırken, kırmızı elbisesinin etekleri dalgalanıyor. Daha önce bunu yaptığını görmedim. Genelde fazla utangaçtır, biletleri bana verir ve ben de gidip ödülleri alırım.

"Bir yudum içki ister misiniz hanımefendi?" diyor The Nerves Moran, bir yandan bilet numarasını kontrol ederken. "Böyle bir gecede içinizi ısıtır. Bir yudum viski içti mi hiçbir kadının erkeğe falan ihtiyacı kalmaz. Haksız mıyım? Yedi yüz yirmi beş. Doğru."

Annem şık kıyafetiyle orada öylece dikiliyor ve bu baştan sona yanlış, orada olmaması gerekiyor.

"Şimdi de seri numarasını kontrol edelim," diyor The Nerves Moran. Sonra da bileti anneme geri uzatarak devam ediyor: "Üzgünüm hanımefendi ama seri numarası tutmuyor. Neyse ki bu gece de kocacığınız sizi ısıtabilir. Yine o eski güvenli limanınıza geri dönüyorsunuz."

Annem arkasını dönüyor, o kazandığını sansa da aslında kazanmadığının farkında olan insanların arasından kaygan zeminde tık tık yürümeye koyuluyor. Sonra birden parlak beyaz ışığın altında koşmaya başlıyor, saçları sırtında at kuyruğu gibi dalgalanıyor, vestiyeri geçip kapıya yöneliyor.

Otoparkta ezilmiş çimlerin, dört mevsim yeşil kalan bitkilerin üstü karla kaplanmış, evlerine dönen arabaların farlarının vurduğu asfalt ıslak. Ay ışığı sarsılmaz aydınlığıyla dünyanın tepesinde parıldamaya devam ediyor. Annem, Seamus ve ben titreyerek arabada babamı bekliyoruz. Arabayı

çalıştırıp ısınamıyoruz çünkü anahtar babamda. Ayaklarım buz gibi. Patates kızartması satan minibüsün açık kapısından yağlı buharlar yükseliyor, krom kaplamanın üstüne tombul bir sosis çizilmiş. Diğer herkes birbirlerine el sallayıp, "İyi geceler!" ve "Mutlu Yıllar!" diyerek ayrılıyor. Patates kızartmalarını alıp arabalarına biniyorlar.

Babam dışarı çıktığında minibüsün kapısı çoktan kapanmış, otopark bomboş. Şoför koltuğuna kuruluyor, kontağı çeviriyor, motor gürlüyor ve kasabanın dışındaki tepeyi aşıp daracık yollardan yılan gibi döne kıvrıla evimize varmak üzere yola koyuluyoruz.

"Grup fena çalmıyordu," diyor babam.

Annem bir şey demiyor.

"Diyorum ki grupta iş var," diyor babam bu kez biraz daha yüksek sesle.

Annem yine ağzını açmıyor.

Babam "Far Away in Australia" şarkısını söylemeye başlıyor. Sinirlendiğinde hep şarkı söyler, ne zaman öfkeden içi içini yese, keyfi çok yerindeymiş numarası yapar. Kasabanın ışıkları artık arkamızda, yollar karanlık. Pencere önlerinde mumlar yanan, rengârenk Noel ağacı lambaları yanıp sönen evlerin, park edilmiş ve ön camlarının üzeri gazete kâğıtlarıyla örtülmüş arabaların önünden geçiyoruz. Babam şarkıyı yarıda kesiyor.

"Salonda güzel kızlar gördün mü Seamus?"

"Öyle bayıldığım biri olmadı."

"O sarışın bayağı hoştu."

Hayvan pazarını düşünüyorum; parmaklıkların önünde dikilip düveler ve koyunlar için pazarlık eden tüm o adamları, Sarah Combs'u, kadının ne zaman evine gitsek hep çimen esanslı parfüm koktuğunu düşünüyorum.

Sokağımızın sonundaki kestane ağacının dalları karla kaplı. Babam arabayı durduruyor ve biraz geri gittikten

sonra frene basıyor. Annemin inip bahçe kapısını açmasını bekliyor.

Annem yerinden kıpırdamıyor.

"Bir yerin mi ağrıyor?" diye soruyor babam.

Annem önüne bakmaya devam ediyor.

"Kapı mı sıkıştı?" diye soruyor babam.

"Kendin aç."

Babam annemin üstünden uzanıp kapısını açıyor ama annem anında kapıyı geri kapatıyor.

Babam bana dönerek, "İn de şu bahçe kapısını aç!" diye bağırıyor.

İçimden bir ses yerimden kıpırdamamamı söylüyor.

"Seamus!" diye bağırıyor babam. "Sen aç!"

Hiçbirimiz kımıldamıyoruz.

"Vay arkadaş!" diyor babam.

Korkuyorum. Dışarıda, NOEL BABA, BU TARAFA! tabelamın bir köşesi gevşemiş, ıslak karton rüzgârda sallanıyor. Babam anneme döndüğünde sesinden zehir fışkırıyor.

"Tüm komşularımızın önünde büyük ödülü kazandığını sanıp şıkıdım şıkıdım yürüdün," diyor. Gülerek kapıyı açıyor. "Sonra da çingene gibi salondan tüydün."

Arabadan iniyor ve kızgın kömürlerin üstünde yürüyormuş gibi öfkeli adımlarla yürüyor. Şarkı söylemeye başlıyor: "Far Away in Australia"! Bahçe kapısının telini açmak için öne uzandığı sırada sert bir rüzgâr şapkasını uçuruyor. Bahçe kapısı ardına kadar açılıyor. Babam şapkasını almak için eğiliyor ama rüzgâr şapkayı biraz daha öteye itiyor. Babam birkaç adım atıp tekrar eğiliyor ama tam alacakken rüzgâr şapkayı tekrar itiyor. Noel Baba'nın da bizimle aynı hediye paketlerini kullandığını hatırlıyorum ve birden kafama dank ediyor. Bunun tek bir açıklaması var.

Babam gitgide küçülüyor. Ağaçlar hareket ediyor, yazın bizi gölgesiyle serinleten kestane ağacı geri geri gidiyor gibi.

Sonra birden, hareket edenin onlar değil araba olduğunu anlıyorum. Yavaş yavaş geri kayıyoruz. El freni bozuk ve ben de inip tekerin altına taş koyamıyorum. Annem yana kayarak babamın koltuğuna, şoför koltuğuna oturuyor ve frene basıyor. Artık geri kaymıyoruz. Annem arabayı çalıştırıp birinci vitese alıyor. Şanzıman acı acı ötüyor –çünkü debriyaja yeterince sert basmıyor– ama sonra motor gürlüyor ve hareket ediyoruz. Annem bizi ileri götürüyor, benim Noel Baba tabelamı da şarkı söylemeyi bırakan babamı da geçip açık bahçe kapısından giriyoruz. Annem bizi karla kaplı ormanın içine götürüyor. Çam kokusunu alabiliyorum. Arkama baktığımda, babam olduğu yerde donup kalmış, arabamızın arka lambalarına bakıyor. Üstüne, kel kafasına ve elinde tuttuğu şapkasına kar yağıyor.

Kız Kardeşler

Porter'ların âdetidir, ne zaman geleceklerini önceden kart yollayıp haber verirler. Betty bekliyor. Köpek her havladığında, merdivenlerin başındaki pencereye koşuyor ve postacı bisikletiyle geliyor mu diye baldırıkara otlarının arasından caddeye bakıyor. Neredeyse haziran oldu. Soğuklar bitti, dallarda erikler iyice olgunlaşmaya başladı. Porter'ların eli kulağındadır, gelecekler ve tuhaf yiyecekler, yeni mendiller, sıcak su torbaları, buz isteyecekler.

Betty'nin kardeşi Louisa genç yaşta İngiltere'ye gitti ve kendi deyişiyle omuzlarından dökülen saçlarına vurulan Stanley Porter adında bir satıcıyla evlendi. Louisa'nın saçları hep çok güzeldi. Gençliklerinde, Betty kardeşinin altın sarısı saçlarını her gece uzun uzun tarar, örer, saten kurdeleyle bağlardı.

Betty'nin saçları düz kahverengi, hep öyleydi. Onun oldum olası en beğendiği yeri elleriydi; pazarları org çalan, hanımefendi ellerine benzeyen beyaz elleri. Ama çalışmakla geçen onca yıldan sonra elleri mahvoldu; avuç içleri sertleşip erkeksileşti, parmaklarındaki boğumlar kalınlaştı, o kadar ki annesinin alyansını parmağından çıkaramıyor.

Betty büyük ev dedikleri bu çiftlik evinde yaşıyor. Evin eski sahibi, çocuksuz evliliği bitince evi satıp başka bir yere göçen Protestan bir adamdı. Mülkü satın alan Arazi Komisyonu üç katlı evi yıkmış ve iki katlı müştemilatla yetmiş dö-

nümlük arazinin tamamını, Betty'nin babası evlenince cüzi bir miktara ona satmıştı. Ev, bahçeye kıyasla fazla küçük ve avluya fazla yakın gibi dursa da, sarmaşıklarla kaplı duvarları çok güzel görünüyor. Granit kemerli yol; ambar, ahırlar, büyük barakalar, garajlar, köpek kulübeleri ve bir de su deposu olan avluya çıkıyor. Arka tarafta kendi çocuğu olmayan eski ev sahibinin başkalarının çocuklarını uzak tutmak için Angus boğası otlattığı, çok hoş duvarlı bir meyve bahçesi var. Mekânın bir tarihi, bir geçmişi var. Eskiden insanlar Parnell'in salonda dişini çektirdiğini anlatırlardı. Geniş mutfakta demir parmaklıklı bir pencere, fırınlı ocak ve Betty'nin cumartesileri ovaladığı çam bir masa var. Salondaki beyaz mermer şömine maun rengi mobilyalarla uyumlu. Kıvrılarak yükselen merdiven; avluya bakan, meşe kapılı üç geniş oda ve Betty'nin, babası hastalandığında su tesisatı döşettiği banyosuyla aydınlık bir sahanlığa çıkıyor.

Aslında Betty de İngiltere'ye gitmek istemişti ama o işleri çekip çevirmek için evde kalmıştı. Anneleri, Betty ile Louisa henüz çok küçükken ansızın ölmüştü. Bir öğleden sonra odun toplamaya gitmiş ve eve dönüş yolunda çalıların arasında yere yığılıp kalmıştı. Betty ablaydı, dolayısıyla annelerinin yerini alıp korkunç öfke nöbetleri geçiren aksi babalarına bakması gerekenin de kendisi olduğunu düşünmüştü. Kolay bir hayat değildi. Sığırların güdülmesi ve ara ara baytara gösterilmesi, domuzların semirtilmesi, hindilerin Noel öncesinde trenle Dublin'e gönderilmesi gerekiyordu. Yazın çayırları biçiyor, sonbaharda yulaf hasadını kaldırıyorlardı.

Babası gitgide daha az çalışıyor, talimatlar veriyordu, çok ağır işleri ise parayla tuttuğu bir adama yaptırıyordu. Baytarın kestiği faturalara kızıyor, hastalandığında ona kutsal yağ sürmeye gelen papazı aşağılıyor, Betty'nin yemeklerini eleştiriyor ve hiçbir şeyin olması gerektiği gibi olmadığını

iddia ediyordu. Ama aslında kastettiği şey açıktı: Hiçbir şey eskisi gibi değildi. Değişimden nefret ediyordu. Son zamanlarında, siyah paltosunu sırtına geçirip tarlalarda dolaşır, çayırların ne kadar uzadığını kontrol eder, saplarındaki mısırların tanelerini sayar, zayıflayan bir inek varsa, kapılardan biri paslanmışsa bunları not ederdi. Sonra da hava kararmadan eve döner, "Fazla zamanım kalmadı, fazla zamanım kalmadı," derdi.

Betty, "Böyle kötü şeyler düşünme," deyip işine geri dönerdi; ama önceki kış babası yatağa düştü ve ölümünden önceki üç gün boyunca, bir yandan yattığı yerde tepinip durdu, bir yandan da boyuna "Yayıkaltı! Yayıkaltı!" diye tutturdu. Ve bir salı gecesi, artık kendisi de ölmek isteyerek öldüğünde, Betty üzüntüden ziyade rahatlama hissetti.

Betty, Louisa'nın hayatını, yıllar içinde gösterdiği ilerlemeyi, gitmediği düğününü, çocuklarının doğumunu (Louisa'nın hep gönlünden geçtiği gibi bir oğlan, bir kız) uzaktan takip etti. Postayla her Noel meyveli kek, her Paskalya ev yapımı karamela şekeri gönderdi; çocukların doğum günlerini de unutmadı, karta para vermeye kıyamayıp onlara doğrudan para yolladı.

Betty'nin evlenmeye vakti olmamıştı. Bir zamanlar babasının onaylamadığı bir ilişkisi olmuş, Cyril Dawe adında Protestan bir gençle çıkmıştı. Ama bu ilişki bir yere varmamıştı. Artık evlenecek yaşı da çocuk doğuracak yaşı da geçmişti. Büyük evde babasının ihtiyaçlarını karşılamaya, öfkesini yatıştırmaya, önüne kopkoyu çayını koymaya, gömleklerini ütülemeye ve cumartesi akşamları ayakkabılarını boyamaya alışmıştı.

Babası öldükten sonra da tarlayı kiraya vererek ve babasının Allied Irish Bank'te bıraktığı birikimi dikkatli bir şekilde harcayarak geçinip gidiyordu. Elli yaşındaydı. Ev onundu ama babası vasiyetine Louisa'nın da ömrünün sonuna kadar

orada kalabileceğini güvence altına alan bir madde eklemişti. Babası, Louisa'yı hep kayırmıştı. Betty sadece karnını doyurur, onu giydirir ve sakinleştirirken, Louisa ona asıl ihtiyaç duyduğu şeyi, hayranlığını sunmuştu.

Haziran da Porter'lardan ses çıkmadan geçip gidince, Betty iyiden iyiye endişelenmeye başlıyor. Bostanda marullarla soğanların çürüdüğünü hayal ediyor, deniz kenarında bir pansiyonda bir oda tutmayı, Ballmoney'e ya da Cahore Point'e gitmeyi düşünüyor, ama böyle bir şey yapmayacağını çok iyi biliyor. O hiçbir yere gitmez. O sadece yemek pişirir, temizlik yapar, ineği sağar, bir de pazar ayinlerine gider. Ama halinden şikâyetçi değil; evinde olmak, her şeyi nereye koyduysa orada bulacağını bilmek hoşuna gidiyor.

Babası öldükten sonra buna bir de müthiş bir özgürlük hissi eklendi. Yabani otları yoluyor, bahçeyi sürekli temiz tutuyor, cumartesileri budama makasını alıp sunak için çiçek kesiyor. Sonra da eskiden bir türlü vakit bulup yapamadığı şeyleri yapıyor; dantel örüyor, tül perdeleri menevişliyor, İsa Mesih'in Kalbi'nin ampulünü değiştiriyor, at yalağındaki yosunları kazıyor, kemerli kapıyı boyuyor. Meyveler iyice olgunlaşınca reçel kaynatabilir. Seradaki patatesleri toprağa gömebilir, yeşil domatesleri turşu yapabilir. Porter'lar gelmediler diye hiçbir şey heba olmaz. Yazı yalnız geçirme fikrine de gitgide alışmış, tatlı tatlı şarkı mırıldanarak kantarda portakal kabuğu şekerlemelerini tartarken, postacı bisikletiyle kapının önünde bitiyor.

"Dokuzunda, akşam feribotuyla geliyorlar Bayan Elizabeth," diyor kapıdan. "Otobüsle Enniscorthy'ye kadar ulaşıyorlar. Oraya bir araba göndermeniz gerekecek." Kartı büfenin üstüne bırakıyor, kendine bir çay demlemek için çaydanlığın altını yakıyor. "Fena bir gün sayılmaz."

Betty postacıyı başıyla onaylıyor. Evi dört günde hazır etmesi gerekiyor. Daha erken haber verebilirlerdi diyor

içinden. Stanley'nin övünüp durduğu büyük şirket aracıyla gelmiyor olmalarını biraz garipsiyor.

Ertesi sabah, babasının toz bezi yaptığı eski atletlerini çöpe, boş bira şişelerini ormana götürüp çalıların arasına atıyor. Halıları çıkarıp gereğinden fazla döverek kendini toz bulutunun içinde bırakıyor. Eski nevresimleri gardırobun en dibine gizliyor, yatakları ters çevirip üstlerine temiz çarşaflar seriyor. Bir anda hastalanır da sonra doktor ya da papaz millete çarşafların yamalı olduğunu anlatır diye korktuğundan, güzel nevresimleri hep elinin altında tutuyor. Büfede ne kadar çatlak, kırık tabak varsa hepsini çıkarıp yerlerine salkım söğüt desenli şık yemek takımını diziyor. Marketten paket paket beyaz un, şeker ve kepekli un sipariş ediyor, dizlerinin üstüne çöküp yerleri cam gibi ışıl ışıl parlayana kadar siliyor.

Sıcak bir cuma akşamı caddede görünüyorlar. Taksici kornaya basınca, Betty hemen önlüğünü çıkarıp onları karşılamaya koşuyor.

"Betty!" diyor Louisa onu orada gördüğüne şaşırmış gibi.

Betty, beyaz yazlık döpiyesi ve omuzlarından aşağı dökülen dalgalı sarı saçlarıyla her zamanki gibi gencecik görünen Louisa'ya sarılıyor. Çıplak kollarının güneşten bronzlaştığını fark ediyor.

Oğlu Edward leylek gibi uzamış; evde oturmayı tercih eden, içine kapanık bir genç; soğuk elini uzatınca, Betty de aynısını yapıyor. Çocuk neredeyse hissiz bir şekilde tokalaşıyor. Kız, yani Ruth ise merhaba bile demeden seke seke eski tenis kortuna gidiyor.

"Buraya gel ve Betty Teyze'ne merhaba de!" diye bağırıyor Louisa.

"Stanley nerede?"

"Ah, çok yoğun. Biliyorsun, işi başından aşkın," diye açıklıyor Louisa. "Belki daha sonra gelecek."

"Sen her zamanki gibi muhteşem görünüyorsun."

Louisa'nın çıkık beyaz dişleri gülümsemesinin önüne geçiyor. Ablasının övgüsünü memnuniyetle kabul ediyor ama ona aynı şekilde karşılık vermiyor. Taksici port bagajdan bavulları indiriyor. Çok fazla şey getirmişler. Siyah bir labrador, kitaplar, yastıklar, lastik çizmeler, flüt, yağmurluklar, satranç tahtası, yün kazaklar...

Louisa büyük bir kalıp olgunlaştırılmış çedar peynirini Betty'ye uzatarak, "Sana peynir getirdik," diyor.

Betty, "Çok düşüncelisiniz!" diyerek peyniri alıp kokluyor.

Louisa bahçe kapısının önünde duruyor ve ışığı hiç sönmeyen kulesiyle Leinster Dağı'na ve vadideki yemyeşil ormana bakıyor.

"Betty," diyor, "eve dönmek çok güzel."

"Hadi içeri geç."

Betty masayı önceden hazırlamıştı; fırınlı ocakta iki çaydanlık birden ağızlarından küçük buharlar çıkararak fokur fokur kaynıyor. Demir parmaklıklı pencereden içeri dolan akşam güneşi artık soğumuş olan kızarmış piliçlerle patates salatasının üstüne düşüyor.

Louisa köpeği kastederek, "Zavallı Coventry yol boyu kafesteydi!" diyor. Köpek büfenin önüne çökmüş oturuyor ama Betty büfenin kapaklarını açabilmek için mecburen onu muşamba üstünde usulca kaydırıyor.

"Elizabeth Teyze, pancar var mı?" diye soruyor Edward.

Betty marulları kırk kere yıkamasına rağmen, şimdi birden salata kâsesinden bir kulağakaçan çıkmaması için dua ediyor. Gözleri eskisi kadar iyi görmüyor. Çayı demleyip esmer ekmeği incecik dilimler halinde kesiyor.

Ruth, "Tuvalete gitmem lazım!" diyor.

Louisa onu "Dirseklerini masadan kaldır!" diye uyardıktan sonra tereyağı kabındaki bir saç telini alıyor.

Salata sosunun karabiberi kaçmış, ravent turtası da biraz daha şeker kaldırırmış, ama masada birkaç patates kabuğu, tavuk kemikleri ve yağlı tabaklar dışında bir şey bırakmıyorlar.

Hava kararınca, Louisa, Betty ile birlikte yatmak istediğini söylüyor.

"Tıpkı eski günlerdeki gibi!" diyor. "Saçımı tarayabilirsin."

Louisa, Betty'nin hoşlanmadığı bir İngiliz aksanıyla konuşuyor. Betty, Louisa'yı yatağında istemiyor. Çift kişilik yatağında yayıla yayıla uyumayı, canı ne zaman isterse o zaman yatıp o zaman kalkmayı seviyor ama kardeşine hayır diyemez. Edward'a babasının odasını veriyor, diğer odaya da Ruth'u yerleştiriyor ve Louisa'nın bavulları yukarı taşımasına yardım ediyor.

Louisa kadehlere birer duble gümrükten muaf votka dolduruyor ve Betty'ye hiç görmediği İngiltere'deki evlerinde yaptığı değişikliklerden söz ediyor. Metresini 25 pounda aldığı, yere kadar inen saten oturma odası perdelerini, kadife karyola başlarını, bulaşıkları sterilize eden bulaşık makinesini ve artık her yağmur çiselemeye başladığında çamaşır ipine koşmak zorunda kalmamak gibi müthiş bir konfor sunan çamaşır kurutma makinesini anlatıyor.

"Stanley'nin bu kadar çok çalışmasına şaşmamalı!" diyor Betty votkasını yudumlayarak. Ama votkanın tadı hoşuna gitmiyor, ona çocukken karnının ağrısını geçireceğini sanarak içtiği kutsal suyun tadını hatırlatıyor.

"Babamı özlüyor musun?" diye soruyor Louisa pat diye. "Bizi hep çok sıcak karşılardı."

Betty kardeşinin yüzüne bakarken, dört gündür yaptığı onca işten kolları ağrıyor.

"Pardon, onu kastetmedim. Sadece—"

"Neyi kastettiğini anladım," diye araya giriyor Betty. "Açıkçası hayır, onu özlemiyorum. Son zamanlarında çok

aksiydi. Tarlalarda dolaşıyor, boyuna ölümden bahsediyordu. Sen onun sadece tatlı yüzünü gördün."

Babaları, Louisa geldiğinde ona sımsıkı sarılır, sonra da bir adım geri çekilerek ona uzun uzun bakardı. İnciri sevdiğini bildiğinden, Betty'ye evde daima incirli kurabiye bulundurmasını tembihlerdi. Louisa için ne yapılsa azdı.

Ve işte şimdi o Louisa bavulları boşaltıp hayranlıkla baksın diye kıyafetlerini Betty'ye gösteriyor. Etek kısmına doğru uçan pembe kelebeklerle süslü keten bir elbise, göz alıcı bir fular, bordo dantelli iç çamaşırı, kaşmir ceket, deri burunlu ayakkabı... Amerikan parfümünün kapağını açıyor ama ablasının bileğine birazcık sıkmak yerine koklasın diye şişeyi burnuna doğru uzatıyor. Louisa'nın kıyafetleri paranın satın alabileceği lüksü hissettiriyor. Etekleri uzun, astarları saten, ayakkabıların astarı deri. Louisa tüm bunlarla haris bir gurur duyuyor ama o zaten oldum olası modayı takip ederdi.

Louisa İngiltere'ye gitmeden önce, Killiney'deki zengin bir kadının evinde temizlikçi olarak çalışıyordu. Betty bir seferinde bütün bir günü kardeşiyle geçirmek üzere trene atlayıp Dublin'e gitmişti. Louisa, Heuston istasyonunda ablasını üstünde taşra kıyafeti, elinde kahverengi çantasıyla görünce, "Böyle eski püskü şeylerle nereye geldiğini sanıyorsun?" diye çıkışarak hışımla çantayı elinden alıp kendi alışveriş çantasına tepmişti.

Şimdi tuvalet masasında oturmuş, eski bir Latince ilahi mırıldanıyor, Betty de onun saçlarını tarıyor. Betty kardeşinin çocuksu sesini dinlerken bir an gözü aynadaki yansımalarına kayıyor ve onları tanımayan birinin hayatta kardeş olduklarını düşünemeyeceğini fark ediyor. Louisa altın sarısı saçları, zümrüt küpeleriyle yaşını göstermek şöyle dursun, çok ama çok daha genç gösterirken; kahverengi saçlı, elleri babasının ellerine benzeyen Betty'nin yüzü yaşını açıkça gösteriyor.

"Geceyle gündüz gibi." Anneleri onlar için böyle derdi.

Edward kahvaltıda sirkeli suda haşlanmış yumurta istiyor. Masanın başına oturup yumurtasının önüne konmasını bekliyor. Hâlâ geceliğiyle duran Louisa evde yiyecek ne var diye dolapları karıştırırken, Betty fırınlı ocağın önünde yulaf lapasını karıştırıyor.

"Açlıktan ölüyorum!" diyor Ruth. Yaşına göre tombul bir kız.

Herhangi bir şeyin ucundan tutmadan sessizce bekliyor, ayak altında durup anca bir şeyler istemekten çekinmiyorlar. Betty nadiren de olsa başka birinin evine misafirliğe gittiğinde, kendisine ikram edilen her şey için teşekkür eder, yemekten sonra bulaşıkları muhakkak kendisi yıkarken, Porter'lar evin sahibiymiş gibi davranıyorlar.

Louisa, Ruth'a peynirli tost yapıyor, kendisi ise çok az şey yiyor. Tabağındaki yumurtaları çatalıyla kenara itip çayını yudumluyor.

"Uzaklara dalıp gittin," diyor Betty.

"Hiç, öyle düşünüyordum."

Betty üstelemiyor; Louisa hep ketum biri olmuştur. Okulda dayak yediğinde de evde tek kelime etmezdi. Güldüğü ya da dönüp arka sıradakilerle konuştuğu için suçlandığında bile, boş gözlerle Aziz Antuan tablosunun önünde diz çöküp aslında işlemediği suçu itiraf eder, gıkını çıkarmadan cezasını çekerdi. Bir seferinde müdür, Betty'yi dövmüş ve burnunun kanaması durmayınca da gidip yüzünü yıkaması için onu çeşmeye göndermişti. Betty tarlalardan koşa koşa eve gidip olayı annesine anlatmış, bunun üzerine annesi Betty'yi de alıp okula gitmiş ve müdüre, bir daha kızlarından birine elini sürecek olursa onu, hepi topu birkaç gün önce güneyde vahşice öldürülen Yayıkçı Billy'den beter edeceğini söylemişti. Louisa bu yüzden ablasıyla dalga geçse de Betty yaptığından hiç pişmanlık duymamıştı. Çünkü o, bir aziz tablosunun

önünde diz çöküp işlemediği suçu itiraf etmektense gerçeği söyleyip sonuçlarına katlanmayı tercih ederdi.

Pazar sabahı Louisa babalarının eski tıraş aynasını Betty'nin penceresindeki haçın üstüne oturtup kaşlarını kusursuz birer yarım ay şeklinde alıyor. Betty ineği sağıp patatesleri gömdükten sonra pazar ayini için hazırlanıyor.

Şapel, Louisa için tam anlamıyla bir tantanaya dönüşüyor. Komşular mezarlıkta yanına gelip elini sıkıyor ve ona ne kadar harika göründüğünü söylüyor.

"Muhteşem görünüyorsun."

"Azıcık bile yaşlanmamışsın."

"Sen zaten hep herkesin gözdesiydin."

"Cidden harika görünmüyor mu Betty?"

Alışveriş için markete girdiklerinde, taş ocağının sahibi olan ve aynı zamanda Betty'nin tarlalarını kiralayan Joe Costello, Louisa'yı konserve ürünlerle şarküteri reyonunun arasında sıkıştırıp hâlâ sinemaya düşkün olup olmadığını soruyor. Çizgili takım elbiseli, siyah ince bıyıklı, iri yarı bir adam. Louisa İngiltere'ye gitmeden önce birlikte bisikletle sinemaya giderlerdi. Edward hırdavat bölümünde raflara fare kapanı kurarken, Ruth'un dondurması elbisesine damlıyor ama Louisa bunu fark etmiyor.

"Kocan nerede?" diye soruyor Joe Costello.

"İşi başından aşkın."

"O hissi bilirim. Ama iş bitmez."

Eve döndüklerinde Betty önlüğünü beline bağlayıp yemeğe girişiyor. Pazarları seviyor, papazın İncil'den okuduğu pasajları dinlemeyi, komşuları görmeyi, bir kulağı cızırdayan rostoda gazetesini okumayı, öğleden sonra bahçeyle ilgilenmeyi ve ormanda yürüyüş yapmayı seviyor. Pazarları hep dinlenme günü olarak, kutsal gün olarak geçirmeye özen gösteriyor.

"Burada böyle tek başına kendini hiç yalnız hissetmiyor musun?" diye soruyor Louisa.

"Hayır!" diyor Betty. Kendini hiç yalnız hissettiğini hatırlamıyor.

Louisa akşam yemeğine kadar mutfakta boş boş dolanıyor, sonra da komşulara misafirliğe gidiyor. Betty evde kalıyor ve hafta boyunca yapacağı yemeklerin listesini çıkarıyor. Louisa mutfak masrafları için ona tek kuruş vermedi, eve bir somun ekmek bile almadı. Betty'nin eli fazladan üç kişiyi daha doyurmak zorunda değilken bile yeterince sıkışık ama Louisa'nın bir noktada akıl edip bu durumu düzelteceğini düşünüyor. Louisa temel ihtiyaçlar konusunda hep böyle unutkan olmuştur.

Pazartesi çamaşır günü. Porter'lar aynı kıyafeti yıkamadan iki kez giymeyi doğru bulmuyorlar ve Ruth yatağını ıslattığından her gün çarşaf değiştirmek gerekiyor. Betty çocuğun hâlâ yatağını ıslatıyor olmasına şaşırıyor (neredeyse dokuz yaşında), ama Louisa'yı gücendirmemek için bir şey demiyor. Ihlamur ağaçlarının arasına gerili çamaşır ipi sürekli dolu ama sert esen rüzgârın çamaşırları havaya kaldırıp durması Betty'nin hoşuna gidiyor. Bazı kıyafetler narin, dolayısıyla Betty onları elde yıkamak zorunda kalıyor. Ellerini köpüklü suya daldırırken, içinden acaba Stanley ne zaman gelecek diye geçiriyor. Stanley gelirse, onları deniz kenarına götürür, dalgalarda taş sektirirler ve çocuklar da oyalanmış olur. Slaney'de turna balığı tutar, tavşan avlarlar.

Betty kendine biraz daha fazla zaman ayırabilmek için erkenden kalkıyor. Yaz sabahları serin ve temiz. Başını ineğin sıcacık gövdesine yaslayarak oturup sütün kovada dans edişini izliyor. Kazların yemini veriyor, bostandan havuç ve yaban havucu topluyor. Masmavi uzaklarda bütün heybetiyle Leinster Dağı görünüyor, kırlangıçlar granit ahırların saçak altlarına yuva yapmakla meşguller. Bu tam da Betty'nin sürmek istediği hayat, güzel bir hayat.

Tülbente sıcacık sütü dökerken, kapıda beliren Joe Costello güneşini kapatıyor.

"Günaydın Betty," diyor şapkasını saygılı bir şekilde kaldırarak.

"Joe! Günaydın." Onu gördüğüne şaşırıyor, çünkü normalde onu anca öküzlerden biri kaybolduğunda ya da kirayı vermeye geldiğinde görüyor.

"Buyur, oturmaz mısın?"

Joe kolları, bacaklarıyla, o kocaman gövdesiyle masaya oturuyor. "Bugün hava çok güzel."

"Daha güzel olamazdı."

Betty çay yapıp masaya oturarak Joe ile sohbet etmeye başlıyor. Şapkasını çıkarmasından, kavanoza doğrudan bıçağını daldırmak yerine reçeli küçük çay kaşığıyla almasından, onun düzgün bir adam olduğunu düşünüyor. En azından hal tavırları sofra adabını bildiğini gösteriyor. Sığırlardan ve taş ocağından konuşurlarken, Edward geliyor ve hemen lavaboda duran malzemeleri karıştırmaya başlıyor.

"Buradaki sütler pastörize değil mi Betty Teyze?"

Betty ile Joe Costello durumun komikliğine gülüyorlar ama sonra Louisa aşağı iniyor ve Joe, Betty'yi unutuyor. Louisa bu sabah gecelikli değil, saçlarını taramış, kelebek süslü keten elbisesini giymiş ve dudakları sürdüğü vazelinle ışıl ışıl.

"Joe!" diyor orada olduğunu yeni fark ediyormuş gibi.

Joe, "Günaydın Louisa," diyor ve sanki kraliçenin huzurundaymış gibi ayağa kalkıyor.

Betty, Louisa'nın onunla flörtleşmesini dikkatle izliyor: dudaklarını büzüşü, kalçasının eğimi, çıplak omuzlarını yukarı kaldırışı, sonra gevşetişi. Bu gerçek bir sanat. Betty onları mutfakta bırakıp maydanoz almaya bahçeye çıkıyor. Ruth ağacın altında durmuş erik yiyor.

"O erikleri bırak!"

"Tamam, tamam!" diyor Ruth. "Kızma."

"Onlar reçellik."

Bu yeni bir şey değil. Eskiden de erkekler hep Louisa'nın etrafında dört döner, kokusunu içlerine çeker ve onu dansa davet ederlerdi.

Louisa ile Betty gençliklerinde birlikte ev partilerine giderlerdi. Betty kendi caddelerinin sadece bir buçuk kilometre yukarısındaki Davis'lerin evinde ahşap bir bankta oturduğu o hoş yaz gecesini hatırlıyor. Parmaklarının altındaki ahşabın pütürlerini hissederek sakince oturuyordu. Su kanalının oradaki leylakların kokusu açık pencereden içeri doluyordu. Betty o anki mutluluğunun Louisa'nın kendisine doğru eğilmesiyle bozulduğunu hatırlıyor. Söyledikleri bugün bile kelimesi kelimesine kulağında:

"Sana bir tavsiye vereyim. Gülmemeye çalış. Gülünce çok çirkin görünüyorsun."

O akşamdan sonra, Betty yıllarca ne zaman gülecek olsa bu sözü hatırlayacaktı. Hiçbir zaman Louisa gibi ışıltılı gülemeyecekti. Çocukluğunda bronşit geçirmiş ve içtiği öksürük ilaçları dişlerini mahvetmişti. Geçmişte o kadar çok şey yaşamıştı ki. Betty böyle şeyleri hatırladığında kanının beynine sıçradığını hissediyor. Ama artık hepsi geçmişte kaldı. Artık kendi aklıyla düşünebiliyor. Sonunda bu hakkı kazandı. Babası öldü. Artık her şeyi kendi gözünden görebiliyor, babasının ya da Louisa'nın gözünden değil.

Elinde maydanozlarla mutfağa geri döndüğünde Joe Costello, Louisa için Betty'nin en beğendiği porselen fincana çay dolduruyor.

"Yeter de."

"Yeter," diyor Louisa altın sarısı saçlarını daha da belirginleştiren göz kamaştırıcı sabah güneşine sırtını verip otururken.

Betty sonraki pazar kuzu budu pişiriyor. Budu keserken servis tabağına kan damlıyor ama o bunu umursamıyor. Havuçların fazla pişmiş ve kayış gibi olmasını da umursamıyor ve kimse yemek konusunda ağzını açıp tek kelime etmiyor. Kişisel damak tatlarına göre yemek yapma havasında değil. O gün daha önce salona girdiğinde Ruth'u koltuğun üstünde zıplarken yakalamıştı. Dahası, ev köpek tüyünden geçilmiyor. Nereye baksa köpek tüyü görüyor.

Edward ortalıkta dolanıp duruyor, Betty bir şeylerle uğraşırken yanına sinsice yaklaşıp onu korkutuyor. Ama çocuk ne yapsa kendini oyalayamıyor.

"Yapacak hiçbir şey yok!" diye yakınıp duruyor. "Resmen burada mahsur kaldık."

"İstersen gidip kümesi temizleyebilirsin!" diyor Betty. "Süpürge ahırda."

Bu fikir Edward'ın ilgisini çekmiyor. İş yapmayı seven bir çocuk değil. Ruth bahçede şarkı söyleyerek seke seke dolaşıyor. Betty zaman zaman çocuğa acıyor; Louisa onunla hiç ilgilenmiyor ve onun yaşında bir çocuk ilgi ister. Bu yüzden Betty kan lekeli bulaşıkları yıkamayı bitirdikten sonra, Ruth'a *Hansel ve Gretel*'i okuyor.

"Babaları kendi çocuklarını neden terk ediyor ki?" diye soruyor Ruth. Betty yanıt veremiyor.

Betty reçel kaynatıyor, merdiveni bahçeye çıkarıp en uç dallara bile uzanarak tüm erikleri bir bir topluyor. Çünkü bunlar onun erikleri. Erikleri yıkıyor, çekirdeklerini çıkarıyor, meyveleri büyük bir tencereye alıp üstlerini şekerle kaplıyor ve Ruth'la Edward'a reçel kavanozlarını nasıl yıkayacaklarını gösteriyor. İkisinin de ev işlerine dair en ufak bir fikirleri bile yok. Edward eviyeye bir bardak dolusu deterjan dökünce, her şeye sil baştan başlamak zorunda kalıyorlar.

"Evde bulaşıkları kim yıkıyor?" diye soruyor Betty. "Pardon, sizin bulaşık makineniz var. Unutmuşum."

"Bulaşık makinesi mi?" diyor Ruth. "Hayır Betty Teyze, bizim bulaşık makinemiz yok."

Onlar reçeli hallederken, Betty kilere girip tencereleri cephaneliğe mühimmat dizer gibi yan yana diziyor. Bu reçel işinin ne kadar süreceğini kestirmeye çalışırken, günlük gezisinden dönen Louisa mutfağa giriyor. Yüzü saatlerdir derin tuzlu sularda yüzmüş gibi kırmızı ve ışıl ışıl.

"Posta geldi mi?" diye soruyor.

"Hayır."

"Hiçbir şey gelmedi mi?"

"Elektrik faturası geldi."

"Anladım."

Temmuzu Stanley'den hiç haber almadan geçiriyorlar.

Ağustosta birden fırtınalar başlıyor. Yağmur yüzünden Porter'lar evden dışarı adım atamıyor, odalarında kısılıp kalıyorlar. Islak yapraklar pencerelere yapışıyor, bostandaki tarhların arasından kapkara yağmur suları akıyor. Louisa yatağına uzanıp aşk romanları okuyor, kek yiyor, öğleden sonra bile hâlâ geceliğiyle dolaşıyor. Yağmur suyuyla saçlarını yıkıyor, çocuklara çikolata kaplı pirinç patlağı yapıyor. Edward salonda flüt çalıyor. Betty hayatı boyunca böyle bir şey duymadı; sanki flüt çalınmıyor da, yabani bir kuşu ya da küçük bir sürüngeni kafese kapatmışlar ve hayvancağız onu serbest bırakmaları için acı acı bağırıyor. Ruth, Betty'nin kaliteli kumaş makasıyla dergilerden manken ve parfüm resimleri kesip defterine yapıştırıyor.

Betty bahçesi için endişelenmeye başlıyor. Sert rüzgârlar gül çalılarını sarsıyor, Betty gözkapakları gibi yumuşacık, uçuk pembe yaprakları okşayarak üzüntüyle çakılların üstünden topluyor. Beneklenmiş, buruşmuş yaprakların üstünde yeşil yaprak bitleri görüyor. Ev işlerinden başını kaldıramadığından bahçeyi epeydir ihmal ediyor.

Bahçede durmuş zavallı çiçeklerini düşünürken, Edward yanına geliyor. Mürver çiçekleri rüzgârda konfetiler gibi uçuşurken, bulutlarla kaplı gökyüzünden ince ince yağmur yağmaya devam ediyor.

"Betty Teyze?"

"Efendim?"

"Sen ölünce burası kimin olacak?"

Betty neye uğradığını şaşırıyor. Bu soru sert bir tokat gibi canını yakıyor.

"Niye? Ben—" diyor ve ne diyeceğini bilemeyip susuyor.

Edward, ütülenmesi neredeyse imkânsız keten pantolonunun ceplerine ellerini sokmuş teyzesine bakıyor. Betty gözlerinin dolduğunu hissediyor ve çocuğun biraz ötesine yürüyor.

"İçeri gir de annene yardım et!" diyor ama Edward yerinden kıpırdamıyor; olduğu yerde kısık mavi gözlerini teyzesinin gözlerine dikmiş bekliyor. Betty kaçıyor, perişan haldeki bahçeyi geçip caddeye iniyor, oradan da kimsenin onu göremeyeceği ormana sığınıyor. Düşünceli bir şekilde, rüzgârda sallanan ağaçların altına, ıslak, yosunlu bir taşa oturuyor.

Babası öldüğünden beri ilk kez sıcak, tuzlu gözyaşlarını tutamayıp hüngür hüngür ağlıyor. Anılar sökün ediyor; ayaklarının dibi tüy yığınıyla dolu, hindilerin boyunlarını burduğu Noel zamanını, çocukken şömineye koşup ellerini ısıttıktan sonra tekrar dışarı koşarken annesinin onun arkasından "Çok güçlü bir kız!" deyişini hatırlıyor. Annesinin çayırlarda dolaştığını, sonra tespihi parmaklarına dolanmış halde, beklenmedik bir şekilde bir anda yere uzandığını hatırlıyor. Louisa'nın gri döpiyesiyle İngiltere'ye doğru hareket eden gemiye binişini, zengin bir koca ve vaftiz elbisesi giymiş bebek fotoğraflarıyla geri dönüşünü, babasının torunuyla gurur duyuşunu hatırlıyor. Sonbaharda alıç ağacının altında otururlarken Cyril Dawe'ın sanki kaçıp gitmesinden

korkuyormuş gibi ona sımsıkı sarılışını hatırlıyor. Uzanıp Betty'nin oturduğu yerdeki taşı alışını, o davranıştaki hassasiyeti... Hayatı boyunca çalışmıştı, hep doğru olanı yapmıştı, ama peki bu doğru muydu? Betty, babasının öfkeyle fırlatıp kırdığı porselen tabağın parçalarını yerden toplayışını hatırlıyor. O bu muydu? Kırılan tabağın parçalarını toplayan kadın? Bu kadar mıydı?

Artık Betty'ye güneşin altında yeni bir şey yokmuş gibi geliyor. Nasıl zamanında Betty annesinin yerini aldıysa, şimdi de Edward onun yerini alacağını düşünüyor. Miras yenileme değildir. Her şeyin aynı kalmasını sağlar, en önemli yönü budur. Betty'nin yapabileceği tek şey, tek bir mantıklı şey var: kendisinin olanı, hakkı olanı korumak.

Hava kararıyor. Betty ne kadardır orada olduğunu bilmiyor. Ağaçların arasında yürüyor. Louisa'nın gitmesine bir şey kalmadığını düşünerek kendini yatıştırmaya çalışıyor. Zaten iki hafta sonra çocukların okulu başlayacak. Eylül gelecek ve Betty geceleri mışıl mışıl uyuyabilecek, radyo dinleyebilecek, her tarafta köpek tüyü görmeyecek, canı ne zaman isterse o zaman yemek yapacak ve canı ne çekerse onu yapacak, yanına gelip de o öldükten sonra ne olacağını soran o korkunç çocuklar olmayacak.

Betty eve döndüğünde, Louisa'yı salonda yere mavi bir kumaş sermiş, Betty'nin bıçakları bilediği bileğiyle Betty'nin kumaş makasının ağzını bilerken buluyor.

"Banyoya birkaç yeni perde yapabiliriz diye düşündüm. Bu kullandıkların çok eskimiş," diyor Louisa. Makası kumaşın kenarına götürüp kesmeye başlıyor.

Betty, "Canın nasıl istiyorsa öyle yap," diyor ve üst kata çıkıp yatağına uzanıyor.

Hava ağustos ortasında da düzelmiyor. Kocaman gri bulutlar iç karartıcı bir parşömen gibi gökyüzünü kaplıyor. Yağ-

murlu gecelerde kurbağalar kapının altından içeri giriyor ve Betty çamaşırları kurutmakta çok zorlanıyor. Onları fırınlı ocağın etrafına, çamaşır askısına asıp salondaki şömineyi yakıyor ama ters esen rüzgâr dumanı gerisingeri içeri püskürtüyor. Betty kapının önündeki kırmızı çiçeklerden polen toplayan arıları izleyerek gün saymaya devam ediyor.

Sigortacı onu şehre götürüyor ve Betty banka hesabındaki bakiyeyi kontrol ediyor. Ağustos ve eylül için ayırdığı parayı çoktan bitirmiş. Ekim için ayırdığı tutarı çekip yemek yapma konusunda yaratıcılığını göstermeye başlıyor.

Bir akşamüstü çayın yanına, bulaşıklığa tavadan yağ sıçrata sıçrata krep yapıyor. Çocuklar dışarıda. Kaz yavruları annelerini takip ederek kapının önündeki merdivenlerden aşağı inmeye çalışıyor ama bacakları kısa kalıyor. Sırtüstü düşüyor ve bacaklarıyla âdeta havayı dövüyorlar. Ruth'la Edward uzun bir çubukla onları döndürüp kalkmalarına yardım ederken, anne kaz kanat çırpa çırpa çocuklara tıslıyor.

Louisa omzuna bir battaniye almış, fırınlı ocağın yanında oturuyor.

"Stanley ne zaman geliyor?" diye soruyor Betty fırından emaye bir tabak çıkarırken.

"Bir şey diyemiyorum."

"Diyemiyor musun, bilmiyor musun?"

"Bilmiyorum."

"İki hafta sonra çocukların okulu başlıyor."

"Evet, biliyorum."

"O halde?"

"O halde ne?"

"O halde, öncesinde geleceğini düşünüyor musun peki?" diye soruyor Betty. O sırada yanlışlıkla tavaya fazla hamur döküyor.

"Bilmiyorum."

Betty hamurun ısındıkça çukurlaşan kenarlarını izlerken, onu nasıl çevireceğini düşünüyor. "Stanley'i terk ettin."

"Krepler güzel koktu."

"Stanley'i terk ettin ve burada kalabileceğini düşünüyorsun."

"Masayı hazırlamamı ister misin?"

"Farkında mısın, geldiğin günden beri ilk kez teklif ediyorsun bunu," diyor Betty dönüp kardeşine bakarak.

"Öyle mi? Edward! Ruth! Hadi gelin, çay saati!"

"Louisa!"

"Burada kalabilirim, buna hakkım var. Babamızın vasiyetinde yazıyor."

Ruth koşarak içeri giriyor.

"Ellerini yıka," diyor Louisa.

"Hazır demedin mi?" diyor Ruth boş masaya bakarak.

"Birazdan hazır tatlım."

Louisa o akşamüstü mutfaktan çıkıyor. Salonda şömineyi yakıyor, büyük tekli koltuğa oturuyor ve *Savaş ve Barış*'ı okuyor. Betty ineği sağmaya çıkıyor. İçinde tuhaf, dupduru bir sakinlik hissediyor. Artık mesele anlaşıldı. İçeri döndüğünde, Louisa'yı banyo yapmış, sırtı ona dönük bir şekilde şöminenin karşısına oturmuş, boynuna krem sürerken buluyor. Saçlarına bir havluyu sarık bağlar gibi bağlamış. Şömine rafında ağzına kadar votka doldurulmuş iki kadeh duruyor.

"Çocuklar yattı mı?"

"Evet," diyor Louisa.

Votka kadehlerinden birini Betty'ye uzatıyor. Betty bunu barış çubuğu olarak görüyor. Günün ışığı usulca yiterken, sessizce votkalarını yudumluyorlar.

"Saçını ben halledeyim," diyor Betty birden. Tarak almaya üst kata çıkıyor. Geri döndüğünde, Louisa şömine rafının önünde oturmuş, aynada kendine bakıyor.

Betty önlüğünün cebinden tarağı çıkarıyor, Louisa'nın başındaki havluyu kibarca alıyor ve saçındaki düğümleri açmaya başlıyor. Beline kadar uzanan saçları tuhaf bir şekilde eğreltiotu ve meyve kokuyor.

"Çok hoş bir şampuan."

"Evet."

Ay ışığı arsız bir şekilde Fransız pencerelerden içeri dolmaya başlıyor. Edward'ın tam üstlerine denk gelen büyük odadaki horlamalarını duyabiliyorlar.

Betty hafif ıslak altın sarısı saçları taramaya başlıyor.

"Tıpkı eski günlerdeki gibi," diyor Louisa. "Keşke o günlere geri dönebilsem. Senin de arada böyle hissettiğin oluyor mu?"

"Hayır. Ben o zaman da yine aynı şeyleri yapıyordum," diyor Betty.

"Doğru, zeki olanımız sendin."

"Zeki mi?"

"Köle gibi çalışan zavallı yaşlı Betty. Sonunda istediğini aldın."

"Sen almadın mı? Koca, çocuk, güzel bir ev. Babam zor bir adamdı."

Oda korkunç bir sessizliğe gömülüyor.

Betty'nin işi başından aşkın olduğundan sarkaçlı saati kurmayı unutmuş. Kapının altından kışı aratmayan bir soğuk giriyor.

"Saten perde falan yok," diyor Betty.

"Neyden bahsediyorsun?"

"Bulaşık makinesi, çamaşır kurutma makinesi... Bunları sen uydurdun. Hepsini sen uydurdun."

"Bu doğru değil."

Louisa hâlâ hayran gözlerle şömine rafındaki aynada kendini izlemeye devam ediyor. Uyuşturucu ilaç verilmiş gibi, gözlerini aynadaki yansımasından alamıyor. Aynada Betty'yle

göz göze gelmiyor. Betty'nin nelerden vazgeçtiği umurunda değil; çocuklarına para göndermiş, avluda kova taşımış, evlenme şansını kaçırmış, tarlalara gübre dökmüş, yıllarca ama yıllarca babasının donlarını yıkamış olması umurunda değil. O gelip burada yaşayabileceğini, Betty'nin alanını gaspedebileceğini, onu hayatının sonuna dek kendisinin ve çocuklarının kölesi gibi çalıştırabileceğini sanıyor.

Betty elini önlüğünün cebine sokuyor. Louisa boynunun üst kısmında bir soğukluk hissettiyse bile herhangi bir tepki vermiyor. Kendi elleriyle yeni biledi̇ği makasın parıltısını görmüyor. Betty makası kavrayıp hızlıca kesiyor. Bir saniye bile sürmüyor. Betty'nin elleri aşırı güçlü; Louisa tuhaflığı fark edip halının üstündeki saçlarına bakarken, makas hâlâ elinde.

Louisa çığlık atıyor, yarı doğru yarı yalan şeyler söylüyor. Açgözlülük, kocaman evi kendine almak, hiç anlayışlı olmamak gibi şeyler. Ama Betty artık dinlemiyor.

Louisa ağlıyor. Bütün gece hem ağlıyor hem de toplanıyor, sabah çocuklarla köpeği evden çıkarırken bile ağlamaya devam ediyor. Betty hiçbir şey demiyor. Eşikte durup bu güzel mavi sabahı seyrediyor ve o berbat gülüşüyle gülüyor.

Louisa saçları olmadan bir şeye benzemiyor.

Kış Kokusu

Hanson sonradan ne kadar düşünürse düşünsün, o pazar çocuklarla genç dadılarını neden Greer'ın evine götürdüğünü hiçbir zaman anlayamayacaktı. Greer'ın başı beladaydı, Hanson'ın karışmak şöyle dursun, büsbütün uzak durması gereken bir işe bulaşmıştı. Ama Hanson ona gitti. Yetmezmiş gibi çocukları da götürdü.

Sıcak bir sonbahar günüydü ama akşamüstü rüzgârı kış kokusu taşıyordu. Kuzeyden esen rüzgâr ağaçlardan yazı silkeliyordu. Hanson üçüncü çocuklarına hamile olan eşi Lily'yi kanepede uyur halde bıraktı. Uyandırmak istemeyip not yazdı: "Greer'a gidiyoruz, çok geç kalmayız." X'lerden oluşan öpücük bırakmayı ihmal etmediği notu magnetle buzdolabının kapısına tutturdu.

Arabanın camlarını açıp sakince yola koyuldu. İçerisinin yangından yükseliyor gibi duran duman kokusu, yanmış yaprak kokusu ve yanmış et gibi kokan başka bir kokuyla dolması Hanson'ı huzursuz etmişti, ama belki de sadece çiftçinin biri koyun leşi yakıyordu. Oğlan mızmızlanmaya başlayınca dadı hemen onu koltuğunun altına aldı ve yol boyunca ona resimli kitaptan hikâye okudu. Hanson demir bahçe kapısının önünde durunca dadı inip kapıyı açtı, sonra da arkalarından kapıyı kapattı. Teker izlerinin arasını bürümüş yeşil otlarla kaplı toprak yola saptılar. Ağır, sürgülü kapılı tuğladan bir kulübeyi, tel örgülerin arasında otlayan

Quarter atlarını geçtiler. Rüzgârda tatlı tatlı sallanan uzun çalıların gölgesi yola düşüyordu.

Ted Greer başında hasır şapkasıyla arka merdivenlerden inip Hanson'la tokalaştı. Paçaları çamurlu pantolonu, kırış kırış olmuş beyaz gömleğiyle salaş, tıknaz bir adamdı. Zoraki gülümsedi; dişleri gerçek olamayacak kadar beyazdı. "Merhaba çocuklar!" diyerek çocukların saçlarını okşadı. Oltalarla soğutucu çantayı kaptıkları gibi göle inip beyaz kumlarda durdular. Daire şeklindeki göl gümüş rengine bürünmüştü. Ted Greer elini poşete daldırıp bir avuç yemi suya serper serpmez aç yayın balıkları sürü halinde yem topçuklarına üşüştüler. Dadı çocukların dolanmış misinalarını çözdü. Oltanın ucuna yem takmaya gerek duymadılar. Yayın balıkları boş kancaları yutuyor, çocuklar da onları kıyıya çekip kumun üstünde ölmelerini izliyordu.

"Bir buçuk, hatta belki iki kilo çeker," dedi Hanson.

Ted Greer takma dişleriyle dudağını ısırarak, "Kesin çeker," dedi.

Genç dadı bu yaptıklarından hoşlanmıyordu. Her hafta sonu kırsala gelip hiç yemedikleri balıkları tutup durmalarından bıkmıştı. Pazarları çalışmaktan bıkmıştı. Çocuklara kancalara dikkat etmelerini söyleyerek, tutulan balıkların çoğunu spor ayakkabısının ucuyla suya geri bıraktı. Çocuklar da balık tutmaktan sıkılmışlardı. Kaşına kaşına sessizce söylenip duruyorlardı.

"Neyin var evlat?" dedi Hanson. "İlk kez mi böcek ısırıyor?"

"Sadece yorgun," dedi dadı. "Öğlen uykusunu uyumadı."

Balıkları soğutucu çantaya koyduktan sonra, erkeklerin baş başa kalmak istediklerini hisseden dadı çocukları alıp yürüyüşe çıktı.

Onlar gider gitmez, "Durumu nasıl?" diye sordu Hanson.

"Aynı."

"Doktora göründü mü?"

"Doktor görse ne olacak! Hastaneye yatırıp ilaç verecekler ve o da anlatmaya başlayacak. O saatten sonra da her şey olabilir."

"İçinde bulunduğun bu... açmazdan bahsettiğin başka kimse oldu mu?"

"Açmaz!" dedi Greer başını iki yana sallayarak. "Ah siz avukatlar. Hep en hoş ifadeleri kullanırsınız. Baştan beri tam da bundan korkuyorum zaten." Bir hayaleti tekmeler gibi kumlara bir tekme savurarak devam etti: "Hayır Charles. Tabii ki kimseye bahsetmedim. Sana anlattığıma bile pişmanım, durduk yere seni de bu işe bulaştırdım. Çok boktan bir duruma soktum kendimi." Greer poşette kalan yemleri suya serpti. Uzun süre orada öylece dikilip balıkların küçük dalgaların üstünde yüzen kırıntıları kapmak için birbirleriyle yarışmasını izlediler. Nihayet suda tek bir kırıntı bile kalmayınca balıklar derinlere dalıp kayboldular.

Greer, baştan sona çiğ ciğer rengine boyanmış ahşap bir evde yaşıyordu. Arka odalar yan yana dikilmiş ceviz ağaçlarının gölgesinde kalıyordu. Yaprakların arasından sızan güneş ışığı huzmeleri ahşap zemine eğri büğrü sarı şeritler halinde düşüyordu. Mutfak amonyak ve çorba kokuyordu. Tezgâhta üstü yemek artıklarıyla dolu, yağlı birkaç tabak duruyordu. Greer kiler rafına uzandı ve bir viski şişesini boynundan tutup aldı. Hanson'ın gözü bir an için boş şişelerle dolu çöp kovasına kaydı.

"Teselliyi içkide arıyorsun yani."

Greer, Hanson'a dönerek, "Belki de bir manita bulup eve atmalıyım. Ne dersin?" diye karşılık verdi.

"Dinle. Nasıl istiyorsan öyle yap, cidden beni ilgilendirmiyor. Ama şu haline bak. Bu kadar dağıtma kendini diyorum sadece."

Hanson pencereye gidip dışarı baktı. Dadıyla çocuklar bahçede dizlerinin üstünde çömelmiş yerde gördükleri bir şeyi ters döndürmeye çalışıyorlardı.

Greer alnının terini sildi.

"Peki herif ne âlemde? Toparlıyor mu?"

"Evet, toparlıyor. Zenci iyileşiyor. Karım ağzına lokma koymuyor. Ama zenciyi doyuramıyoruz. Domuz gibi semirdikçe semiriyor."

Hanson elini omzuna koydu ve bir an için Greer'ın ağladı ağlayacak gibi olduğunu hissetti. Ama Greer büfeye uzanıp iki kadeh aldı. Kadehler toz içindeydi, Greer onları musluğun altına tutup sudan geçirdi.

"Beni asıl endişelendiren şey sonrası. Sonrasında ne olacak?" dedi Greer. "Bunun sonu yok, herifi sonsuza dek kilitli tutamam. Benim görebildiğim tek bir son var."

"Çenesini kapalı tutacağından emin olmalısın, tek yapman gereken bu."

"Sen hiç çenesini kapalı tutan zenci gördün mü?"

Hanson cevap veremedi. Greer'ın hiçbir zaman anlayamayacağı şeyler vardı; bu konuda hiçbir zaman anlaşamayacaklardı. Şişeyi de yanlarına alıp salona oturdular. Koltuk kolçakları yıllarca dayanan dirseklerden aşınmıştı. Şömine rafının üstünde Ronald Reagan'ın seçim mitinginde gülümserken çekilmiş çerçeveli bir fotoğrafı duruyordu.

"Sorun paraysa—" dedi Hanson.

Ama Greer başını iki yana sallayarak araya girdi. "Para meseleyi daha da kötüleştirmekten başka bir şeye yaramaz. Bu iş parayla çözülmez. Ona para verirsem, çok geçmeden geri dönüp daha fazla para isteyecek," dedi ve Hanson'ın yüzüne bakarak devam etti: "Lanet olsun Charles. Sana minnettarım, aksini—"

"Önemli değil," diye elini sallayarak lafını böldü Hanson. "Üzerinde çok büyük baskı—"

"Baskı mı? Bazen aklımı yitiriyorum gibi geliyor."

Çocuklar pencerenin önündeki ceviz ağacına tırmanmış, dalları sallayarak beton zemine pat pat ceviz düşürmeye başlamışlardı. Dadı elinde bir taşla ağacın altında onları bekliyordu. Hanson, kadının çocuklara dikkatli olmalarını ve cevizleri kırmadan önce yeşil kabuklarını soymaları gerektiğini söylediğini duydu. Zaten onlara boyuna dikkatli olmalarını söyleyip duruyordu.

İki adam sessizce içkilerini içtiler. Duvar saati fazla yavaş tik tak ediyordu, muhtemelen pili azalmıştı. Hanson saate baktı ve aniden ayağa fırladı.

"Onu görebilir miyim Ted? İzin verirsen görmek isterim," dedi.

"Bunun kimseye bir yararı olmaz," dedi Greer.

"Bir göreyim, belki faydası olur."

Greer başını avuçlarının arasına aldı. O kendini toparlamaya çalışırken, Hanson gözünü viskisine çevirip buzun erimesini izledi. Viskisinin üstünde küçük bir baloncuk patladı. Birkaç dakikalık sessizlikten sonra, Greer elini cebine sokup gümüş bir anahtar çıkardı. İçkisini kafasına dikip ayağa kalktı. Tıraş olurken kestiği boğazında küçük bir kan lekesi görünüyordu. Elleri titriyordu. Hanson, idama götürülen biri de böyle mi görünüyordur diye düşündü ve muhtemelen böyle göründüğü sonucuna vardı.

Greer, Hanson'a eliyle kendisini takip etmesini işaret ederek halıfleks kaplı koridorun sonundaki kapıya doğru yürüdü. Kapıyı peş peşe iki kez usulca tıklatıp açtı. İçeride tuhaf, ekşi bir koku vardı; insan kokusu değildi, canlı kokusu değildi. Oda loştu. Yatağın üstündeki duvarda, doru bir Morgan atının burnunu okşayan bir kadının renkli fotoğrafı asılıydı. Fotoğrafın altındaysa, aynı kadın korkunç bir dönüşüm geçirmiş, dirsekleri kapı menteşesi gibi sivrilmiş halde yatıyordu. Morluklarla dolu kolları oyuncak bebeklerinki

kadardı. Greer'ın karısı öyle zayıflamıştı ki otuz beş kilo var yoktu.

Greer yatağa oturup karısının elini tuttu.

Usulca, "Karıcığım!" diye seslendi. Parmaklarıyla başını okşadı.

Kadın yavaşça onlara sırtını dönüp dizlerini çenesine çekti. Bunun üzerine kimsenin ağzını bıçak açmadı.

Diğer odaya geçtiklerinde, "O herife ne yapsan az kalır," dedi Hanson.

Greer, "Bunu mahkemeye anlat sen," diye karşılık verdi.

Hanson oturmayıp âdeta kurşun gibi çöktüğü hasırın gerilip hışırdadığını duydu.

"Onu oracıkta vurmalıydım. Artık çok geç. Elim varmadı, bir şey beni tuttu," dedi Greer. "Meşru müdafaa diyebilirdim. Şimdi bu pişmanlık beni öldürüyor. Sık sık, doğrudan polise haber vermeliydim diyorum kendi kendime. Ciddiyim. Senin gibi iyi bir avukatım da olursa hele, uzun yıllar, çok uzun yıllar hapis yatması kesindi. Ama şimdi karıma, o odada ölüm orucuna yatan karıma bakıyorum ve bunun içimi soğutmayacağını görüyorum. Bir gün, belki birkaç ay sonra dükkâna giderken, onu çoktan serbest bırakılmış, yeniden özgürlüğüne kavuşmuş bir adam olarak verandada oturmuş limonatasını içerken bulacağım. Artık kimse hapis falan yatmıyor. Adalet diye bir şey yok. Bu ülkenin adaletine ne oldu, nereye gitti? Bana bunu söyle," dedi.

Hanson bir şey diyemedi. Sıcacık, leylak rengi gün ışığı ağaçların arasından usulca süzülüyordu. Hanson gitmek istiyordu –gelmekle de hata etmişti– ama bunun için, Greer'ın artık kalkmasına izin veren bir şey yapmasını beklemek zorundaymış gibi hissediyordu. Perde cereyanla cama yapıştı.

"Beni kınama Charles. Beni yargılama. Gözlerimin içine bak ve söyle: Zencinin biri gelip aynı şeyi senin karına yapsa,

herifin biri evine zorla girip Lily'ye tecavüz etse, sen ne yapardın? Daha farklı davranırdım diyebiliyor musun?"

Hanson yanıt vermedi.

"Söylesene!"

"Hayır," dedi Hanson dürüstçe. "Diyemem."

Hanson eve gitme vaktinin geldiğini söylemek için çocuklara seslendiyse de dışarıdan yanıt gelmedi. Dışarı çıkıp çocuklarının adını bağırdı, dadının adını bağırdı ama kendi sesinin yankısıyla ağaçların hışırtısından başka bir şey duymadı. Dönüp Greer'a baktı. Greer gözlerini toprak yola dikmişti. Koşarak pikaba bindiler ama son sürat yola koyulurken, ikisi de onları bulduklarında artık her şey için çok geç olacağının farkındaydı. Kulübenin çelik kapısı açıktı. Greer asma kilidi takmayı unutmuştu.

"Tanrım!" dedi Hanson.

Biraz ileride, genç bir siyah erkek gün ışığından gözleri kamaşmış halde tarlalardan karayoluna doğru var gücüyle koşuyordu. Dadı çığlık atıyordu, aynı şekilde çocuklar da bir yandan çığlık atıp bir yandan da var güçleriyle koşuyorlardı. İki adam çocukları kulübenin yüz metre kadar ilerisinde âdeta vahşi hayvanlar gibi yakaladılar, nefes nefese kucaklayıp sımsıkı sarıldılar. Dadı, "İstifa ediyorum! Barbar piçler!" diye bağırdı ve adamları kucaklarında çocuklarla öylece bırakıp zencinin gittiği yöne doğru koşmaya başladı.

Ne Kadar Dikkatli Olursan Ol, Yetmez

Benim adım Jeremiah Ezekiel Devereux. Babam tam bir Kitab-ı Mukaddes manyağıydı, ama şimdi bunu bir kenara bırakalım. Herkes bana kısaca J. E. der; Butch da böyle seslenirdi ama bunun konumuzla bir alakası olduğunu sanmıyorum. 9 Ekim 1943'te, Baton Rouge General'da doğdum ve ben beş yaşındayken, Kramen Sokak, 16 Numara'ya taşındık. O zamandan beri buradayım.

Elbette ki siz sadece gerçekleri bilmek istiyorsunuz; ne oldu, kim ne dedi? Tüm bu olacakları bilseydim, o gece evden hiç çıkmazdım. Böbrek taşı düşürdüğümü, dişimin ağrıdığını ya da bebeğimin olduğunu söyler ve yatağıma geri dönerdim; ama gerçek şu ki gitmek istedim. O denize açılmayı ben de onun kadar istedim ve sırf içimden bir ses bunu yapmamamı söylüyor diye de fikrimi değiştirmedim.

Butch'un melek olmadığını biliyordum; bunu daha ilk görüşte anlamıştım. Zaten o da melekmiş numarası yapmıyordu. Bana bir keresinde sırf haberlere gıcık olduğu için televizyona ateş ettiğinden bahsetmişti. Ama hemen ardından sarhoş olduğunu eklemişti. İnsanın evinde oturmuş içki içerken yanında silah olmasından daha kötü bir şey olmadığını, evdeki tüm silahları attığını söylemişti. Ben de inanmıştım. Alt tarafı sarhoş olmuş diye düşünmüştüm ki insan bir şişe viskiyi devirince saçma sapan şeyler yapabiliyor, bunu biliyorum. Ve inanın, adam çok sağlam içiyordu.

Gecenin köründe aradı, tam saati hatırlamıyorum ama üçe geliyordu. Butch aradı ve, "Beni hatırladın mı?" dedi. Tabii ki hatırlıyordum, sesini duyar duymaz tanımıştım. Balığa çıkmak ister miyim diye sordu; numaramı bulduğunu, nehre açılmak, gün doğmadan denizde olmak istediğini söyleyip, "Ne dersin?" dedi. Bunda hiçbir tuhaflık göremedim. Sadece şehirden biraz uzaklaşmak istiyor diye düşündüm. Ayrıca böyle telefonlar hep gelir. Balıkçıların uyku saatleri tuhaftır. Ona beni nerede bulacağını, teknemin nerede olduğunu söyledim ve o da Delta'nın sözünü ettiğim bölgesine gelebileceğini söyledi. Ekipmanı almamın yeteceğini, gerisini ona bırakmamı söyledi. Heyecanlandığını, bunu yapmak için sabırsızlandığını söyledi. Sesi sarhoşmuş gibi gelmiyordu. Polisler bana onun kimlik bilgilerini sordular. Butch'un soyadının ne olduğunu sordular. Soyadını falan bilmiyorum. Ben balıkçıyım, birini tekneme almadan önce kimlik sormuyorum.

Pikabı ön tarafa park etmiştim ve herkesin işine burnunu sokmayı seven Perot her zamanki gibi verandasında oturuyordu. Perot benim komşum. Yazın ortasında kar yağsa, o gelir sizden ikametgâh belgenizi ister. Meraklı herifin teki. Eskiden aynasızmış, polis yani; yüz kızartıcı bir suçtan teşkilattan atılmış, ama mahallede hafiyelik yapmadan duramıyor. Kendini hâlâ polis sanıyor. Karakoldaki arkadaşlarıyla da arası hâlâ iyi anladığım kadarıyla. Beni pikabıma binerken görüp başıyla selam verdi. Konuşmadık, sadece birbirimize selam verdik. Kısa kollu çirkin bir Hawaii gömleği giyiyordu. O gece üstünde ne vardı diye karısına sorabilirsiniz. Neyse işte, adam polislik için yaşıyor. Rozetini geri alabilmek için yapmayacağı şey yok. Karakola geri döneceğini bilse, evine zencileri doldurur ve sonra da onların beyaz midilli olduğunu söyler.

Nehre vardığımda hava hâlâ karanlıktı. Butch ona söylediğim yerde bekliyordu. Onu son gördüğümde sakallıydı,

şimdi tıraş olmuştu ve bütün gece hiç uyumamış gibi duruyordu. Ona tekneyi gösterdim. "Güzel tekneymiş," dedi. Bir dakika beklemesini, pikabın radyosundan hava durumunu dinlemem gerektiğini söyledim ama Butch radyo dinlemek falan istemediğini söyleyerek, "Balığa çıkacak ve bu boktan dünyadaki her şeyi unutacağız. Bu kadar," dedi. Çok umursamadım, sadece bir an önce gitmek için sabırsızlandığını düşündüm. Av bıçağını yanına almıştı ama balığa çıkan birinin bunu yapması son derece doğaldı.

Butch'u ilk gördüğümde körkütük sarhoştu. Mardi Gras Karnavalı için New Orleans'a gitmiştim. Fransız mahallesinde bir çatı katında yaşayan kayınbiraderimde kalıyordum. Bilirsiniz işte, biraz eğlenip kafa dağıtmak istemiştim. Karnaval sonuçta. Butch o pazar, öğleden sonra öylece hayatıma giriverdi. Pazardı, çünkü insanların katedralden çıktıklarını hatırlıyorum. Resmigeçit öncesinde, ne olup bitiyor diye etrafa bakına bakına boş boş dolaşıyordum. Geriye dönüp baktığımda, beni Butch'un olduğu sokağa götüren neydi bilmiyorum. Ama öncesinde Bourbon Caddesi'ndeki striptiz kulüplerine bakıyordum. Yanlış anlaşılmasın, içeri falan girmedim. O tür mekânlarda bir birayı altı dolara satıyorlar, en azından ben öyle duydum. Butch yakışıklı bir tip, orası kesin. Kadınların gözdesi derdim ona, çok komik değil mi? Kabaca benimle aynı boydaydı ama saçları simsiyahtı ve hasır şapka takıyordu, hani şu marketlerde satılan, spreyle siyaha boyanmış, mor bir tüyü olanlardan. Sokakta şarkı söylüyordu. Tek başına değildi, başka birkaç adamla beraberdi; zenci trompetçi, hippi gitarist, perküsyoncu bir hanımefendi vardı, hatta kenarda tekerlekli bir piyano duruyordu ve acayip kılıklı sıska bir herif de bas gitar çalıyordu. Butch onların biraz önünde duruyordu. Şarkıyı tam hatırlamıyorum ama adam cidden iyi söylüyordu. Cajun şarkılarından biriydi, Fransızca söylüyordu ama aynı zamanda Louisiana Zydeco'larını

andıran bir havası da vardı. Hayatımda gördüğüm en sarhoş insandı. Rüzgâr falan çıkıp da adamı şarkısını bitiremeden yere sermese bari dedim içinden. Öyle sarhoştu. Küçük bir kalabalık da onları izliyordu: turistler. Önlerindeki trompet kılıfı dolarla doluydu ve Butch başında siyah şapkasıyla sırıtıyordu. Ah, o sırıtış! Sesi iyi şarkıcılarınki gibi sert ve gürdü. Neyi kastettiğimi anlatabildim mi?

Şarkı bittiğinde, bozukluk için ceplerimi karıştırıyordum ki birden boynuna, omuzlarına dolanmış kocaman, tombul bir boa yılanıyla yanımda –aramızda on beş santim ya vardı ya yoktu– dikilen genci gördüm. Yılanlardan ödüm kopar. Ve o iğrenç yılan şu an sizin olduğunuz yerde, yani dibimde duruyordu. Yemin ediyorum. Şimdi düşününce, o güne dair en iyi hatırladığım şey bu. Butch yüzünden o yılan beni ısırabilirdi.

Daha sonra onu barda gördüm; ona bir içki ısmarladım, güzel şarkı söylediğini söyledim ve çocukluğumu nerede geçirdiğimden bahsettim. Meğer Confucius'u tanıyormuş, amcası bu civarda yaşıyormuş. Böyle olunca, ben de kendimi düzgünce tanıttım, ne iş yaptığımı anlattım ve dilediği zaman gelebileceğini, birlikte tekne gezintisine çıkabileceğimizi söyledim. Bardak altlığına numaramı yazdım ve işte sonra o da beni aradı.

Neyse, hikâyeye geri dönecek olursak, Butch'la birlikte ekipmanı tekneye taşıdık. Tekne küçük olduğundan neyi nereye koyduğumuza dikkat etmemiz gerekiyordu, aksi halde tekne devrilebilirdi ve Butch iri bir adamdı, nereden baksan doksan kilo vardı, dolayısıyla öncelikle eşyaları düzenli bir şekilde yerleştirmemiz şarttı. Bu arada içi bira dolu soğutucu çantasının da yanında olduğunu unutmayınız.

Hâlâ karanlıktı ama gün usul usul ağarıyordu. Karides tekneleri de ava çıkıyordu. Bizi gördüler. Butch havanın karanlık olduğunu, dolayısıyla can yeleği giymemi, suya düşersem

beni hayatta bulamayacağını söyledi. Bunun çok düşünceli bir davranış olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Butch yüzme bilmiyordu –tam da orada, Delta'da boğulmaktan son anda kurtulduğunu anlatmıştı– ve ses tonu hiç de uçurumun kenarında duran bir adamınki gibi gelmiyordu. Ama insan bunu hiçbir zaman bilemiyor sonuçta. Her neyse. Motoru çalıştırdık ve yola çıktık. Hava soğuktu. Büyük teknelere kıçtan vuran dalgaları görebiliyordum. Neyse ki beni deniz tutmaz, bazısının yüzü bir anda kireç gibi olur.

Butch içkici, yola koyulur koyulmaz içmeye başladı. Sanki kırk gündür hapisteymiş de yeni çıkmış gibi teneke biraların birini bitirip diğerini açıyordu. Başta bunu önemsemedim. Kadın meselesi olduğunu düşündüm. Çünkü böyle bir durum vardı. Kadınlar Butch'un şarkılarını dinledikten sonra onun için sıraya giriyorlardı. Şaka yapmıyorum. Neredeyse ben bile girecektim o sıraya! Neyse, dediğim gibi, bu yüzden önemsemedim. Sarhoşken çılgınca şeyler yaptığını biliyordum, dolayısıyla çılgınca şeyler söylemesinde de bir tuhaflık göremedim. Sonuçta, hepimiz ara sıra karımızı öldürmek istemişizdir. Ve sonuçta balığa çıkmışız. Anlatabiliyor muyum? Balık tutuyoruz, bu kısım önemli. Butch'un kolları güçlü, oltayı çok uzaklara atabiliyordu. Yanında bir kargaburnu vardı, oltayı çekip de yayın yakaladığını görünce, balığın ağzını kargaburnuyla kıstırıp kancayı öyle çıkarıyordu. Sonra da balığı suya geri atıyordu. Böylece böcekler onu yemeyecekti, anladınız mı? Butch'un kafası zehir gibi çalışıyor, böyle şeyleri akıl edebiliyor. Ağırlık yapsın diye eski bujileri oltalara bağlamak da onun fikriydi. Zeki adam. Bunu aklınızdan çıkarmayın. O sırada ben de birkaç güzel levrek tuttum; her biri nereden baksanız üç, üç buçuk kilo çekerdi. Daha önce hiç görmediğim tuhaf bir balık da tuttum. Boyu yetmiş seksen santim, belki bir metre vardı, yılan balığına benziyordu ama yılan balığı değildi. Renksiz bir balıktı. Butch kancayı çıkardı

ve balığın omurgasını kırdı. O çatırtıyı duydum. Ağacın dalını kırarken çıkan ses gibiydi. Butch sırıtıyordu. İşte bu beni korkutmuştu, böyle şeyleri özellikle seviyormuş gibi bir hali vardı.

Bir süre sonra olta atmayı bıraktı ve kadının aşağılık fahişenin teki olduğunu falan söylemeye başladı. Mesele bunu yapması değil, bunu kiminle yaptığıydı; canını en çok bunun yaktığını söyledi. Başta içimden sadece, artık sussa da balıkları kaçırmayı bıraksa diye geçiriyordum. Ama sonra kadından orospu diye bahsetmeye başladı, o orospuya deli gibi âşık olduğunu, ocağı yakıp orospunun elini ateşin üstünde tuttuğunu ama orospunun hâlâ yalan söylemeye devam ettiğini söyledi. Öfkeden deliye dönmüştü, o yüzden konuyu değiştirmeye çalışmadım. Şimdiki aklı olsa evden çıkarken kapıları kilitlermiş, hatta zamanında, yıllar önce evin etrafını tel örgülerle çevirirmiş. Orospunun hak ettiği buymuş. Böyle söyledi, bunlar onun sözleri.

Butch'un evine sadece bir kez gittim. Bir gece, sahne aldığı Decatur Lounge'a uğradım ve sonra da onun evine gittik. Kadın evdeydi. Adı Caroline ama Butch ona Lina diye sesleniyordu. Çok genç bir kadındı. Butch'tan en az on beş yaş küçüktü. Çok da güzel bir kadındı. Kendi sosisini evde kendi yapıyordu. Cidden çok iyi yemek yapıyordu. Uzun, kızıl saçlıydı ve koltukaltını almıyordu, bunu iyi hatırlıyorum. Balkondaki saksılarda çeşit çeşit bitki yetiştiriyordu. Duvarda Billie Holiday'in posteri asılıydı. Yanlış hatırlamıyorsam, Billy Holiday'in kulağının arkasında bir gül vardı. Butch bizi tanıştırmadı bile. Belki bu sorunları ta o zamanlar başlamıştı, bilmiyorum. Ama kadın çok güzeldi. Kendimi takdim ettim ve o da Butch'un her zamanki gibi götlük ettiğini, buna alışkın olduğunu anlatmak istercesine gülümseyerek buzdolabından bana bir bira getirdi. Çok güzel bir kadındı, aksini söyleyecek erkek tanımıyorum. O tatlı hanımefendiye elimi

bile sürmedim. Asla böyle bir şey yapmadım. Biramı içtim, biraz lafladım, hanımefendinin pişirdiği yemeği yedim ve hepsi bu kadar. Ona elimi bile sürmedim. Edebi, adabı bilirim. Arkadaşımın karısına yan gözle bakacak adam değilim ben.

Hava gitgide ısınmaya başlamıştı. Dışarısı serinken bile güneşin sudaki aksi ısıyı doğrudan size yansıtır. Butch avcı yeleğini çıkarınca, gömleğinde kan olduğunu gördüm. Kaza falan mı geçirdiğini sordum ve o da burnunun kanadığını söyledi. Çapayı atmamıştım, dolayısıyla körfeze doğru sürükleniyorduk. Yanımızdan birkaç yunus geçti. Butch'u daha da sinirlendirmemek için ağzımı bile açmıyordum. Bilmiyorum, belki de bu bir hataydı, çünkü sanki benim orada olduğumu unutmuş, kendi kendine konuşuyor gibiydi. Ama neler neler diyordu duymalıydınız.

Kadının elini ocakta yaktığını zaten biliyordum. Ama işler hepten çığırından çıkmış. Belli ki kadın ona buz kıracağıyla saldırmış. Bana, silahına istediğinden çok daha erken davranmak durumunda kaldığından bahsetti. Ama o orospuyu kanlar içinde bıraktığını söyledi. Ona böyle küfürler yağdırmaya başladı. Kaltağın işini bitirdiğini, artık kimseye yalan söyleyemeyeceğini söyledi. Biraları bitirdikten sonraysa bir anda sustu. Onu hiç bu kadar sessiz görmemiştim. Belki de bu yüzden, başta inanmak istemedim. Sanırım bir şekilde inkâr ediyordum, televizyonda böyle manyakça bir haber görmek gibi düşünün; bir adam çift namlulu tüfeğiyle eski karısının kafasını uçurdu... Bu tarz şeyler. Sonra yaşlı bir komşu kadın gelir ve adamın aslında nasıl da sessiz sakin biri olduğunu, komşusu olarak en ufak bir kusuruna tanık olmadığını söyler. Dediğim gibi, Butch'u daha önce hiç öyle sessiz görmemiştim, ya da şarkı söylemezken. Bu sessizliği beni tedirgin etmişti. Mesele büyük bir kavganın ötesine geçmişti ve usta bir yalancı olduğunu bildiğim Butch bunları

uydurmuyordu. Koltukaltını almayan o tatlı hanımefendiyi öldürmüştü, bundan emindim.

Orada, denizin ortasındaki teknede –kara görünmüyordu– bir katille baş başaydım.

Butch biraları bittikten sonra balık tutmakla ilgileniyormuş numarası yapmakla falan da uğraşmadı. Hiç esmiyordu ve sinekler bizi resmen canlı canlı kemiriyorlardı. Butch boş bira tenekelerini denize atıp suyun üstünde sürüklenip gitmelerini izledi. Ter içindeydim, o da öyleydi. Kendi kokumu da onunkini de alabiliyordum. Botlarının çıkardığı hışırtıyı duyabiliyordum. Hiç yiyeceğimiz yoktu. Söylediği gibi her şeyi getirmediğini daha önce fark etmiş olmam gerekirdi, ama tekneye binerken hava karanlıktı. Butch hâlâ ağzını açmış değildi. Karnının guruldadığını duyabiliyordum, o kadar sessizdi. Uzun süre bu şekilde oturduk. Su tekneyi tatlı tatlı tokatlayıp durdu. Tam tepemizde doğan güneş göğün diğer tarafına doğru tırmandı.

Bir tekne gördüğümde öğleden sonra iki, üç civarıydı sanırım; günlük kiralanabilen küçük balıkçı teknelerindendi. Nehrin başına demirlediler, ama bizimkinin dümeninin başında Butch vardı ve adamlar daha ilk oltalarını atmadan oradan uzadık. Çok geçmeden görüş mesafesinden çıktık. Ortalıkta kuş bile yoktu. Bunu iyi hatırlıyorum çünkü tuhaf gelmişti. Ceplerimde ne olduğunu düşünmeye çalıştım ama sadece bir paket sigarayla cüzdanım vardı. Çakım bile yoktu. Butch bayağı bayağı ayılıyordu, bana neyi ne kadar anlattığını kafasında sil baştan gözden geçiriyor olmalı diye düşünüyordum. Gözlerini boşluğa dikip sigara içiyordu. Bana da bir tane uzatmadı, ben de titremekten kendi sigaramı çıkarıp yakamıyordum. Hızlı düşünmek zorundaydım. Kendimi onun yerine koydum. Karımı öldürmüş olsaydım ve benim gibi bir adamla bir teknede olsaydım ne yapardım diye düşündüm. Butch bana güvenebilecek kadar iyi

tanımıyordu beni. Boğazımı kesebilir, sonra da ağırlık yapsın diye beni kıçtan takma motora bağlayıp denize atabilirdi. Kimsenin ruhu bile duymazdı. Ama yine de birileri tarafından görülme riskini almak istemezdi. Havanın kararmasını bekliyordu; vardığım sonuç bu oldu. En iyi ihtimalde bile sabaha kadar kimse bulamazdı beni. Belki de hiçbir zaman bulamazlardı. Kayıp ihbarında bulunmak için kırk sekiz saat beklemek gerekiyordu ki benim için böyle bir ihbarda bulunacak kimse de yoktu.

İçimden dua etmeye başladım. Yıllardır dua etmemiştim. Bir daha evime dönemeyeceğimi düşündüm. Doğum günüm yaklaşıyordu. Bütün hayatım gözümün önünden geçiyordu. Bunu hak edecek ne yapmış olabileceğimi düşündüm. Birinci sınıftayken bir çocuğa çok zorbalık etmiştim, onu hatırladım. Tanrı beni bu yüzden cezalandırıyor diye düşündüm. Şaşı bir çocuktu, el yazısı berbattı. Beyzbol sahasında çok zulmetmiştim ona. O an insanın aklına böyle şeylerin gelmesi ne tuhaf. Ama sonuçta Mississippi Deltası'nda, karanın görünmediği bir noktada, bir teknede, barda tanıştığım ve bir gün sarhoş kafayla bana gelip biraz önce karısını öldürdüğünü söyleyen, sonra da ayılıp bana her şeyi anlattığını hatırlayan bir adamla, bir katille baş başaydım. Ne yapmam gerekiyordu? Dümen ondaydı. Ne yapacağımı bilemiyordum. Benim yerimde siz olsanız ne yapardınız?

Tam üstüne çullanıp onu tekneden aşağı atmayı düşünüyordum ki hareket etti. Ayağa kalktı ve ben içimden, buraya kadarmış dedim. Teknede asla ayağa kalkmamalısınız. Sonumun geldiğini düşünüyordum. Tekne sallanmaya başladı. Butch kemerini çekiştiriyordu; bense bir yandan av bıçağını arıyor diye düşünüyor, bir yandan da hiçbir şey olmamış gibi, sanki şimdi bana dönüp eski bir balık tutma anısını anlatacakmış gibi davranmaya çalışarak oltamı çekiyordum. Ama sonra Butch dimdik doğrulup pantolonunun fermuarını açtı.

Belki de eşcinsel ve bana tecavüz edecek diye düşündüm. Meğer sadece çişi gelmiş, teknenin ucuna gidip işedi. Hepsi bu. Fırlayıp onu arkasından itmeyi düşündüm ama tam bunu yapmaya karar verdiğim sırada tekrar yerine oturdu. Belki de ben buna cesaret edemedim.

Ellerim titriyordu; karidesleri kancaya takmakta zorlanıyordum. Dalgalar tekneyi salladıkça midem ağzıma geliyordu. Her an bayılacakmışım gibi hissediyordum. Ama sonra birden aklıma eskiden izlediğim bir film geldi; seri katil, bir kızı kaçırıyordu ve kız, katile kendisinin gerçek, kanlı canlı insan olduğunu unutturmamak için durmadan konuşuyor, sürekli adını söyleyip duruyordu. Adama çocukluğunu, ailesini anlatıyor, böylece kendisini öldürmesini zorlaştırmaya çalışıyordu. Butch'un tek kelime etmiyor oluşuna katlanamıyordum, bu yüzden ben konuşmaya başladım ve ona oyalanmayı bırakıp olta atmasını söyledim. Doğal davranıyor, aklıma geleni söylüyor, bana anlattığı şeyleri sanki hiç duymamışım numarası yapıyordum. Havadan, balıklardan, Mardi Gras Karnavalı'ndan, Cajun şarkılarından, başka bir sürü şeyden bahsettim. Okul yıllarımdan, on altı yaşındayken iskelede öpüştüğüm Oklahomalı kızdan... O sırada bir yandan da içimden oltama balık gelmesin diye dua ediyordum, çünkü titremekten kancayı balığın ağzından çıkaramayacağımı biliyordum. En korkuncu da hâlâ tek kelime etmiyor oluşuydu. Öylece oturmuş beni izliyordu. Ben konuşmaya başlayana kadar sadece uzaklara bakıyordu. Ama sonra ben bir şeyler anlatıp durmaya başlayınca bana dönmüştü ve artık gözlerini üstümden ayırmıyordu. Saatlerce konuşmuş olmalıyım, aklıma gelen her şeyden bahsettim, saçma sapan binlerce şey anlattım, ama ne ayağa kalktı ne de bir şey söyledi, soru sorduğumda bile ağzını açmadı. Anlattığım onca şeyin tek kelimesini bile duyduğundan şüpheliyim açıkçası. Bana bakıyordu ama bir yandan da onun için sanki orada

değil gibiydim. Nihayet sustuğumda artık alacakaranlık çökmeye başlamıştı. Başka bir teknenin geçtiğini fark etmiştim ama Butch hiç yardımcı olmuyordu. Böyle olunca tekrar düşüncelere daldım. Bir şekilde evime dönmeyi başarırsam, evimde daha çok vakit geçireceğim, içkiyi bırakacağım dedim kendi kendime. Silahlardan kurtulacağım, ağzıma içki sürmeyeceğim ve tekrar kiliseye gitmeye başlayacağım.

Güneş batıyordu. Cidden çok güzel bir manzaraydı. Ne tuhaf, değil mi? Çok hoş bir akşam, tam dışarı çıkmalık bir akşam diye geçirdim içimden. Tekne hafifçe dönmüştü, dolayısıyla Butch'un da akşamı izlediğini görebiliyordum. Şarkı söylese ne güzel olurdu diye geçirdim içimden. Kulağa manyakça geldiğinin farkındayım ama o an tam da bunu istiyordum; şarkı söylemeye başlarsa her şey çok daha kolay olacaktı. Duyduğum en güzel ses onunkiydi, hayatımda daha güzel bir ses duymadım.

Sonra Butch ayağa kalktı ve nihayet bir şey söyledi. "Sen olsan ne yapardın?" dedi.

Nasıl korktuğumu tahmin edebilirsiniz. Neye uğradığımı şaşırmıştım. Konuşma faslı çoktan bitti diye düşünüyordum.

"Neyi ne yapardım?" dedim.

"Eve girsen ve onun bütün öğleden sonra herifin biriyle düzüştüğünü öğrensen, ne yapardın?"

Nasıl bir yanıt vermemin doğru olacağını bulmaya çalışarak uzun uzun düşündüm ve nihayet, "Onun beynini dağıtırdım Butch. Gözümü bile kırpmazdım," dedim.

O an her şeyi söyleyebilirdim sonuçta. Beni anlıyor olmalısınız.

Peki o ne dedi biliyor musunuz? O meşhur sırıtışıyla yüzüme baktı ve, "Bunu diyeceğini biliyordum," dedi.

"Sonra da pikabıma atlar, Kanada'ya giderdim," dedim. Çünkü Meksika'ya kaçtığımı düşüneceklerini, dolayısıyla tam tersi yöne gitmenin akıllıca olacağını söyledim.

"Sen hiç Kanada'ya gittin mi?" dedi ve başını sallayarak devam etti: "Çok soğuk. Adamın taşakları içine kaçar."

İnanabiliyor musunuz? Adamın gömleğinde kadının kanı var ve o hâlâ havayı düşünüyor.

O yüzden Kanada'ya gittiğini sanmıyorum. Butch'u bulmak istiyorsanız, sizin yerinizde olsam güneye ya da batıya bakardım, hayatta kuzeye bakmazdım. Butch'u Kanada'da bulamazsınız.

İlk başta, böyle bir şey yaptıktan sonra nehirde açılarak aptallık ettiğini düşünmüştüm, ama şimdi anlıyorum ki, yapabileceği en akıllıca şey buydu. Delta'da katil arayan polis falan yoktu. Eyaletlerarası otoyola bakıyorlardı. Aynı şekilde, beni yanına alması da hiç de kötü bir fikir değildi, sonuçta polis yalnız birini arıyordu.

Bu noktada açıklığa kavuşturmak istediğim bir konu var, devamını anlatmadan önce bunu bilmeniz gerekiyor. Ben kahraman filan değilim ve öyleymiş numarası da yapmıyorum. Yaptıklarıma bakıp, benim yerimde siz olsaydınız başka türlü davranacağınızı düşünebilirsiniz. Adamla timsahla dövüşür gibi dövüşebileceğinizi, onu tekneden iteceğinizi, kürekle beynini dağıtacağınızı düşünebilirsiniz. Ama şunu anlamalısınız ki ben orada ölüm kalım mücadelesi veriyordum. Böyle bir şeyi daha önce hiç yaşamamıştım. Filmlerde yavaş çekimde gösterilen sahneler gibiydi. Her şey yavaşlamıştı. En küçük şeyin bile bir anlamı vardı. Butch'un gözü seğirse bundan bile bir anlam çıkarmaya çalışıyordum. O tekneden sağ salim inebilmek için her şeyi söyleyebilirdim. Kimseye tek kelime etmeyeceğime yemin etmeye hazırdım. Ama bu beni suçlu yapmaz, ben koşulların kurbanıyım.

Dediğim gibi, kahramanlığa soyunmadım. Hava kararıyordu. Butch motoru çalıştırıp tekneyi nehrin yukarılarına doğru sürmeye başladığında artık neredeyse akşam olmuştu. Ne yapacağımı bilmiyordum. En ufak bir fikrim dahi yoktu.

Boğazımı mı kesecekti, beni serbest mi bırakacaktı, gidip teslim mi olacaktı, bilmiyordum. Arkamızda bir balıkçı teknesinin bize doğru seyrettiğini gördüm, Butch hemen tekneyi lagüne çekip onların geçmelerine izin verdi. Nehri gerçekten iyi biliyordu. Bizi sazlıkların arasına götürüp motoru kapattı.

Fazlasıyla sakin bir yerdi ve su cam gibiydi. Levrekleri, alabalıkları görebiliyordum. Butch'un yüzünü de görebiliyordum. Sakin görünüyordu. Birazdan birini öldürecek bir adam gibi durmuyordu. Suyun yüzeyinde göz göze geldik.

Gömleğini çıkardı. Herif maymun gibiydi, karnı olduğu gibi kılla kaplıydı. Bana tekneden atlamamı söyledi. Sazlıkların hemen dibindeydik, dolayısıyla tekneden atladım. Ayaklarım öyle bir titriyordu ki güçlükle ayakta durabiliyordum. İtiraf etmekten çekinmiyorum, korkudan altıma işedim. Bataklıkta bir adım attım ve ayaklarım hafifçe çamurun içine battı. Kalbim küt küt atıyordu, göğsüm kafesinden fırladı fırlayacak gibi hissediyordum. Gidebileceğim hiçbir yer yoktu. Hafif bataklık bir adacığın ortasındaydım. Ayrıca zaten ani bir hareket yapmak da istemiyordum, adamı tekrar kızdırıp delirtecek bir şey yapmamaya çalışıyordum.

Halatı bağlayıp bıçağıyla ucunu kesti. İş birliği yaparsam başıma bir şey gelmeyeceğini, uslu durmamı söyledi. Komik ama bu lafı beni çok etkiledi. Resmen "Uslu ol!" dedi bana. Etrafıma bakındımsa da boşuna, bırakın tekneyi, küçük bir sandal bile yoktu. Ay çıkmıştı. Onunla konuşmaya, mantıklı olmasını anlatmaya çalıştım. Bana çenemi kapatıp gömleğimi çıkarmamı söyledi. Düğmeleri açmakta acayip zorlansam da gömleği öylece başımdan çekip çıkarmak istemedim, önümü göremezken bir şey yapmasından korktum. Sonra kendi gömleğini bana fırlatıp giymemi söyledi. Düğmeleri iliklememi ve yere yüzükoyun yatıp ellerimi başımın üstüne koymamı söyledi. Eldivenlerini taktı, gömleğimin kolundan bir parça koparıp bununla ağzımı tıkadı. Astımım olduğundan

burnumdan yeterince iyi nefes alamıyordum. Beni bataklıkta iterek yere serdi ve bir daha da ayağa kalkamadım. Hiçbir şey göremiyordum. Kimse de beni göremezdi çünkü her yer sazla kaplıydı. Elinde av bıçağıyla tepemde durmuş bana bakıyordu. Sonra eğilip ağzını kulağıma dayadı ve ne dedi biliyor musunuz? "Sakin ol!" Böyle dedi. Sanki Decatur Lounge'daki sahnesi bitmiş de evine, Lina'ya gidiyormuş gibi. Lanet olsun! Elini cebime sokup pikabın anahtarını aldı, sonra da tekneye atlayıp nehrin yukarılarına doğru çekti gitti. Hâlâ hayattaysam, bu tamamen mucize.

Butch zeki bir adam. Belki de dünyanın en zeki adamı. Alelade, orta yaşlı bir Cajun şarkıcısı olduğunu düşünebilirsiniz ama kafası zehir gibi çalışıyor. Beni oraya götürüyor, üstünde Lina'nın kanı olan kendi gömleğini giydiriyor ve sonra da kaçıyor. Lanet olsun! Beni bu halde bırakıyor çünkü anlatacağım hikâyeye kimsenin inanmayacağını biliyor. Dâhice değil mi? Adam resmen Einstein, o kadar zeki. Bir şey yapıyor ve ben kime ne anlatırsam anlatayım, kimseyi inandıramayacağımı biliyor. Üstelik haklı da, yanılıyor muyum? Kimseyi gerçeğe inandıramıyorken ne yapacaksınız? Ne yapabilirsiniz? Dediğim gibi, Butch zeki adam. Beni orada bırakıyor çünkü akla hayale gelmeyecek bir şey yaptığını biliyor. Başkası olsa oracıkta boğazımı keser ve beni kıçtan takma motora bağlayıp suya atardı. Ama Butch öyle yapmadı. Peki şimdi nerede? Merak ediyorum, bu herif nerede?

Bir de tabii herkesin sorduğu o büyük soru var: Neden kaçmaya çalışmadım? Butch'un yüzme bilmediğini bildiğim halde neden suya atlayıp yüzerek diğer tekneye gitmedim? Bunu açıklayabilirim ama bu, Butch'tan ziyade benimle ilgili bir durum ve geçmişi de çok eskiye dayanıyor. Şöyle: Size adımı da bana neden bu adı koyduklarını da söyledim. Babamdan bahsetmiştim. Bir dönem Lafayette'te vaizlik yaptı. Kitab-ı Mukaddes'i hatmetmişti. Bana da öğretti. Siz ne

kadar iyi biliyorsunuz bilmiyorum ama içinde öyle kısımlar var ki bugün olsa sansür kurulundan hayatta geçemezdi. Tecavüz, cinayet, oğlancılık; ne ararsanız var. Yok yok.

Bir keresinde 7-Eleven'dan bir dergi çaldım. Yıllar önce. On yaşında ya var ya yoktum. O günden sonra da hiçbir yerden bir çöp bile çalmadım, bunun altını çizmek isterim. Ama o dergiyi çaldım ve babam bunu öğrendi. Beni cezalandırmaya karar verdi. O gün annem evde değildi. Dinibütün tüm o adamlar, kadınlar için barbekü partisi gibi bir şey düzenliyordu; zaten hep dışarıdaydı, hep birilerinin hayatları için bir şeyler yapmaya, ne kadar iyi biri olduğunu göstermeye çalışıp dururdu. Ama o bunlarla meşgulken, babam beni köpek kulübesine soktu ve kulübenin kapısını kilitledi. İçerisi karanlıktı. Her taraf köpek pisliği doluydu. Pikapla gittiğini duydum. Ne kadar sonra geldi bilmiyorum. Geldiğini duyduğumda kendimi yapayalnız hissediyordum. Kulübenin kapısını açtı ve tam dışarı çıkmak üzereydim ki elindeki çapayı gördüm. Çapanın üstünde çıngıraklı yılan vardı. Yılanı içeri, yanıma atıp kapıyı kilitledi. Dışarıdan benimle konuştuğunu duydum. Bana, Şeytan gibi davranacaksam, Şeytan ile yaşamanın nasıl bir şey olduğunu öğrenmem gerektiğini söyledi. Ve beni o halde bırakıp gitti. Çok uzun süre orada tuttu beni. İçerisi hepten karanlık olmuştu ve yılan çıngıraklı kuyruğunu titretip duruyordu. Annem eve akşam sekize doğru döndü ve ben öğlenden beri o kulübedeydim.

Belki şimdi beni biraz daha iyi anlıyorsunuzdur. Dediğim gibi, yılanlardan ödüm kopar. İşte o büyük sorunun yanıtı da burada saklı. Butch'la, yani Şeytan'la teknede kalmak mı yoksa su yılanlarıyla dolu bir suda yüzmek mi? Bu ikisi arasında bir seçim yapmam gerekiyordu. Ve ben, bayım, ben Şeytan'la kalmayı seçtim. Tüm bunlar benim gibi yaşını başını almış bir adam için hiç de kolay şeyler değil. Sakince gidip teknene binmek ve sonra da korkağın teki olduğunu

bilerek geri dönmek korkunç bir şey. Ama benim başıma geldi. Yarın aynısı sizin başınıza da gelebilir. Benim tüm bunlardan çıkardığım tek bir sonuç varsa o da şu ki, ne kadar dikkatli olursan ol, yetmez.

Yanan Palmiyeler

Çocuk her sabah giyinip babası uyanmadan evden çıkıyor. Bir buçuk kilometre kadar yokuş yukarı yürüyerek eski okula varıyor. Oradan vadiyi, anneannesinin evini görebiliyor, ıslak güneş ışığında parlayan sazdan çatıyı seçebiliyor. Evin etrafındaki tarlalarda buğdaylar olmuş. Çiftçiler biçerdöverleri çıkarıp hasadı kaldırmak için havanın düzelmesini bekliyorlar. Berbat bir yazdı.

Anneannesinin evi diğer evler gibi değil. İnsanların başlarını çevirip bakacağı güzel bir bahçesi yok, yabani otları ayıklanacak çiçek tarhları, biçilecek çimler yok. Üstelik artık hiç olmadığı kadar kötü görünüyor. Önündeki daracık alan; inşaat molozları, kırık keresteler, kireç çuvalları ve kırık cam parçalarıyla dolu. Belediye meclisi nisan ayında evi yıkmak istemiş ama anneannesi böyle bir şeye izin vermemişti, onlara buranın onun evi olduğunu ve canı nasıl isterse öyle yapacağını söylemişti. Belediye mühendisinin eve gelip anneannesini ikna etmeye çalıştığı gün çocuk da oradaydı.

"Bakın hanımefendi!" demişti mühendis. "Size yeni, geniş bir ev inşa edeceğiz, küçük bir banyosu ve elektriği olan bir ev. Yaşlılığınızda rahat edeceğiniz bir ev."

"Yaşlanacağımı kim söyledi?" (Seksenine merdiven dayadı.)

"Tanrı sağlıklı, uzun ömür versin tabii, orası ayrı. Ama hayatınızın geri kalanını kuyudan su çekmek zorunda olmadan yaşamak güzel olmaz mı?"

"Çay en güzel kuyu suyuyla olur. Haksız mıyım?"

"Hanımefendi—"

"Bir fincan çay içer misin?"

"Biraz mantıklı olmanız—"

"Neyin mantığıymış bu? İstemediğim bir şey üzerine mantık yürütmenin bir anlamı yok. Var mı?"

Mühendis bir şey diyememişti.

Dolayısıyla belediye meclisi evi yıkmak yerine, evle yolun arasına uzun bir duvar örmüştü. Artık içerideki biri dışarıyı, dışarıdaki biri de içeriyi göremiyordu. Ön tarafa bakan odalar karanlık ve kasvetli, evin yeni sıvanmış ön cephesinin yarısı hâlâ boyanmadı. Bölgenin en tuhaf görünümlü evi.

Çocuk bahçe kapısını açıp doğruca arka kapıya koşuyor. Mutfak yanmış domuz yağı, kömür dumanı ve gazyağı kokuyor. Çocuk kovadan çaydanlığa su doldurup büfeden porselen fincanlarla fincan altlıklarını alıyor. Annesi fincan altlığı kullanırdı ama babası artık çayını kupa bardakta içiyor ve masa örtüsünü sermekle uğraşmıyor. Pazar kıyafetleri ütüsüz, ayakkabıları eskisi gibi parlamıyor.

Çocuk dip tarafa gidip yatak odasının kapısını tıklatarak içeri giriyor ve anneannesinin çayını makyaj masasının üstüne koyuyor. Anneannesi çoktan uyanmış. Zaten çok uyumuyor, tuhaf saatlerde uyuyor ama yine de daima yataktan kalkmak için çocuğun çayını getirmesini bekliyor. Son zamanlarda elleri titremeye başladı, bir türlü durduramıyor. Bir fincan çayı bile altlığa dökmeden taşıyamıyor. Çocuk lazımlıktaki koku gitsin diye pencereyi açıyor. Bu odanın pencereleri bulanık, manzara karman çorman görünüyor. Duvarda yamuk bir şekilde duran çerçevede çocuğun annesinin düğünde çekilmiş fotoğrafı var; annesiyle babası koyu takım elbiseler içinde gülümsüyorlar. Babasının anne babası bu evliliği onaylamamış, dolayısıyla düğüne de gelmemişlerdi.

Çocuğun anneannesi eskiden çingeneymiş ama sonra çocuğun annesi doğunca buraya yerleşmiş. Öncesinde kocasıy-

la birlikte hurda toplayarak bütün İrlanda'yı dolaşmış. Çocuk dedesini hayal meyal hatırlıyor. Torununu kestane rengi bir atın eyersiz sırtına oturtan ve korktuğunu fark edince kahkahayı basan iri yarı bir adam olarak hatırlıyor dedesini.

"Rüyamda sığırları gördüm!" diyor anneannesi çayına üfleyerek.

"Bugün bu işi bitiriyoruz anneanne."

"Evet. Hiç pişman olmayacağım."

Bütün yaz evi duvar kâğıdıyla kaplamakla uğraşmışlardı uğraşmasına ama bir yandan da akılları hep başka yerdeydi. Evin arka tarafına yeni patatesleri gömmüş, kan sosisi pişirmiş, kâğıt oynamış, ravent yapraklarına düşen yağmur damlalarını dinlemişlerdi. Anneannesi çoğu gün çocuğa şeker ve tütün parası verip onu bisikletle alışverişe gönderiyor. Cumaları da yiyecek ve tüp getiren bir pikap uğruyor.

Çocuk lazımlığı yatağın altından alıp bahçeye boşaltıyor, sonra da varilde birikmiş yağmur suyuyla güzelce yıkıyor. Suda kendini seyrediyor. Saçları gözlerinin önüne geliyor, kestirmesi gerek.

Ön taraftaki odanın duvarlarında pek fazla iş kalmamış, birkaç ince şeritle pencerenin çevresinde birkaç tuhaf yama duruyor. Eskiden bu oda "annenin odası"ydı. Çocuğun annesi burada uyurdu, babasıyla evlenip de yolun yukarısındaki büyük eve taşınana kadar bu odada kalmıştı. Duvar kâğıtlarının daha ilk şeridini yamuk yapıştırmış ama yine de devam etmişlerdi, o yüzden şimdi palmiye ağaçları sola doğru yatık duruyor. Dışarıda rüzgâr bahçe kapısını açıyor ve boş bir kireç çuvalı takla ata ata yuvarlanıyor. Çocuğun tutkalı seyreltmesi gerekiyor, bugün bu duvar kaplama işinin bitmesi gerekiyor, çünkü bugün yazın son günü. Yarın okul başlıyor. Çocuk okulu düşünmek istemiyor, çünkü ona ödevlerini ve Aziz Patrick Günü'nü hatırlatıyor.

Aziz Patrick Günü sabahı her yer bembeyaz kırağıyla kaplıydı. Babası arabanın ön camındaki buzu eritmek için çocuğu su getirmeye eve geri gönderdi. Annesi oğlunun yakasına yoncasını takıp bağış kutusuna atması için 10 peni verdi. Annesi güzel tüvit elbisesiyle keten bluzunu giydi ve ayinde ilahi söyledi. Sonra babası onları anneannesinin evine götürdü ama kendisi içeri girmedi. Acelesi vardı, Coolattin'deki yarışlara gidecekti.

"Eve dönerken uğrayıp sizi alayım mı?"

"Çok geç olur," dedi annesi, babasının körkütük sarhoş olacağını bildiğinden. "Yürüyerek gideriz biz."

Annesi tavuk doldurdu ve akışkan yeşil kremalı pandispanya yaptı. Çocuk süt güğümünü babasının o bebekken yaptığı eski çelik pusetin üstüne dengeli bir şekilde koyarak kuyudan içme suyu taşıdı. İşe yaramayı seviyordu, kovanın kuyudaki suyu iştahla içercesine lık lık çıkardığı sesi, sonra kovayı süt güğümüne şırıl şırıl boşaltmayı ve buz tutmuş yolda eski puseti süre süre eve dönmeyi seviyordu.

Rüzgârda sallanan ağaçlar mutfağın içinde bir gölge şöleni yaratıyordu. Pişen kek de peynirli karnabahar da mis gibi kokuyordu. Transistörlü radyoda bir kadın şarkı söylüyordu. Annesi porselen tabaklarla kemik saplı bıçakları çıkararak masayı hazırladı. Yemekten sonra çocuk ödevlerini yaparken, o da *The Nationalist* gazetesini okudu. Çocuğun imla ve biraz da matematik ödevi vardı. Matematikten nefret ediyordu; hiçbir şey anlamıyordu. Eksiyle eksi çarpılınca nasıl artı ederdi anlamıyordu. O en çok coğrafyayı seviyordu. İrlanda'nın tüm idari bölgelerini, dağlarını, nehirlerini, hatta bu nehirlerin kollarını ve karayollarını isim isim sayabilirdi.

Akşamüstüne doğru annesi anneannesinin saçlarını ördü. Siyah kuzinedeki alevlerin gölgesi yer muşambasına düşerken, anneannesi pencere önlerine kuşlar için yulaf serpiştirdi. Çocuk geriye dönüp baktığında, kimsenin gitmek isteme-

diğine, kimsenin o günün bitmesini istemediğine inanmak istiyor. Ama yaşanan bu değildi.

"Hadi oğlum, bitir artık, hava kararıyor."

"Tamam anne!" Çocuk aslında ödevini bitirmişti, coğrafya kitabından kayaların oluşumunu okuyordu.

"Yorgunum oğlum."

"Ama daha ödevimi bitirmedim," diye yalan söyledi çocuk.

Yalan söyledi çünkü eve gitmek istemiyordu. Babası eve harcayacağı parayı kumarda kaybedip körkütük sarhoş dönecekti. Anne babası yine para yüzünden kavga edeceklerdi.

"Ne kadar sürer?" diye sordu annesi.

"Daha coğrafya ödevim var. Çok sürer."

"Ben içeri geçip biraz uzanıyorum o halde. Ödevini bitirince beni muhakkak uyandır ama."

Annesi ön taraftaki odaya geçip kapıyı kapattı.

Çocuk oturup kitabını okudu, denizin karayı kestiği, karanın okyanusa değin uzandığı diyagramlar çizdi. Yazıları belirsizleşip sözcükleri seçebilmek için kitabı pencereye doğru tutana kadar, gitgide azalan ışıkta okumaya devam etti. Anneannesi gerekmedikçe ışık yakmaz, bunun bir günün daha bittiğini ilan ettiğini söylerdi. O alacakaranlığı severdi. Günlük tütününü sarar ve oturup batıya bakan pencereden güneşin batışını seyrederek sigarasını içerdi.

"Yavrum, gözlerine yazık," dedi anneannesi. Kalktı ve gaz lambasının fitilini düzeltip kibriti çaktı. Yaşlı kadının gölgesi alevin üstüne düşerken, oda bir anda gaz lambasının loş ışığıyla aydınlandı.

"Hadi kalk da keki getir," dedi, "*cupán tae* yapalım."

Anneanne torun kek yediler, kibrit çöpleriyle skor tutarak kâğıt oynadılar. Çocuk onları soğuktan koruyan akkor kömürleri, kartların karılmasını, kuzinenin ızgarasında biriken külleri, parafin kokusunu, hemen yanlarındaki yoldan

geçen arabaları, yarışlardan dönen insanların, kırma taşlı asfalttan hızla geçen tekerlerin sesini hatırlıyor.

Olay yaşandığında çocuk oyunda öndeydi. İki el daha alırsa kazanacaktı ve elinde valesi vardı. Anneannesi kartların arasından kızı aşırmaya çalışıyordu. Sonra aniden bir çarpma sesi, kırılan camların, düşen taşların sesi geldi. Başta çatıya ağaç devrildi sandılar.

"Tanrım! Bu da neydi?"

"Anne!" diye bağırdı çocuk. Anneannesinin ön taraftaki odanın kapısını açmasıyla koridoru büyük bir toz bulutu kapladı. Başta hiçbir şey göremediler, ama yük kamyonunun bir farı hâlâ yanmaya devam ediyordu. Yoldan çıkan kamyon duvarı kırıp odaya girmişti. Anneannesi enkazın içinde annesini buldu. Kamyonla duvarın arasında kalmıştı. Çocuk, kanı gördü. Bakmak istemiyordu. Annesinin eli, Duffy'nin kumaşçı dükkânındaki mankenlerin eli gibi cansız bir şekilde sarkıyordu.

"Margaret!"

Şoförün başı direksiyonun üstüne devrilmişti. Orası da kan gölüydü. At kişnemeleri geliyordu. Yabancılar ellerinde fenerlerle içeri girdiler. Saatler geçti. Bir siren sesi gitgide yaklaştı ve sonra kesildi. Üniformalı bir adam içeri girdi ve çocuğun annesine kalp masajı yaptı, ağzıyla annesinin ağzına hava üfledi. Adam başını iki yana sallayınca biri çocuğu odadan dışarı çıkardı. Onu evden çıkarıp ağaçların altına götürdüler ve insanlar yanına gelip her şeyin yoluna gireceğini söylediler. Daha sonra atın acısına son veren bir el silah sesi duyuldu.

O gece yolda buz vardı. Kamyon virajda kaydı ve bu olay oldu. Önüne geçilemezdi. Ev yola bu kadar yakınken, o geceye kadar bir kaza yaşanmamış olmasının mucize olduğunu söyleyenler oldu. Bu kaza er ya da geç olacaktı zaten, böyle diyenler oldu.

Sonrasındaki günler tuhaf, rüya gibi geçti. Yetişkin erkekler gelip kocaman adammış gibi çocuğun elini sıktılar. Kadınlar annesinin evine gelip sandviçler hazırladılar, çay yaptılar, bulaşıkları yıkadılar, tabak çanakları normalde durmadıkları yerlere koydular. İnsanlar ayakkabılarıyla dışarının çamurunu annesinin koyun postundan güzelim halısına getirdiler, salonda içki ve sigara içerek dikildiler ve annesi için "Çok iyi kadındı," dediler. Kadındı. Annesinden geçmiş zamanda konuşuyorlardı. Sanki o ölmüş gibi. Gerçekten de *ölmüştü*. Çocuk bunu kendine hatırlatıp durmak zorunda kalıyordu. Annesi ölmüştü.

Çocuk cenazeden sonra babasını demirci ocağında buldu. Üstünde pazar günü giydiği takımıyla ayakta dikilmiş, akkor demir çubuğu bükerek kapı menteşesi yapıyordu. Aletlerini koyduğu rafta boş bir viski şişesi duruyordu.

"Annenin yokluğuyla nasıl başa çıkacağımızı bilmiyorum oğlum," dedi.

Çocuk bir şey demedi ve bunun üzerine babası körükle ateşi harlamaya başladı.

Çocuk dışarı çıkıp yıldızları seyretti. Annesi ona hep yıldızların onları izleyen melekler olduğunu söylerdi. Annesi Tanrı'ya inanan bir kadındı. İnsanlar annesinin cennete gittiğini söylüyordu. Çocuk eve geri dönemedi. Ev hem çok doluydu hem de bomboştu. Annesinin vazoya ektiği kardelenler, ütüleyip çocuk giyeceği zaman gidip alsın diye tahta askıya astığı gömleği ve tekli koltuğun altında tüylü terlikleri duruyordu.

Çocuk ıslak çamurlarda yeni ayakkabılarının izini bıraka bıraka tarlalarda koştu. Anneannesinin evine vardığında kalbi göğsünden fırlayacak gibiydi, soluk soluğa ve kan ter içinde kalmıştı. Ev harabeye dönmüştü. Anneannesi enkazın ortasında battaniyeye sarınmış halde oturmuş, fincanda brendi içiyordu. Saçları darmadağınıktı. Öfkeli görünüyordu.

"Sana dendiğinde kalkıp eve gitseydin," dedi, "annen bugün hâlâ yaşıyordu."

Anneannesi bugün çok sigara içiyor, bir şeridi duvara yapıştırdıktan sonra durup yeni bir sigara sarıyor. Elleri her zamankinden daha çok titriyor. Mutfak ile çocuğun annesinin odası arasında, yerde tütünden ince bir yol oluşmuş. Palmiyeler tuhaf duruyor, bu duvarlara yakışmadılar. Duvarlar daha önce düz krem rengiydi.

Çocuk tutkalı duvara sürüyor, sonra da anneannesi kâğıdı yapıştırıyor. Fırça şap şap ses çıkarıyor. Son şerit köşeye uymuyor. Palmiyeler yamuk duruyor. Çocuk kâğıdı alttan kaydırıp düzeltmeye çalışınca, tepede palmiyeler üst üste biniyor. Çocuk ne yapsa olmuyor. *Ödevini bitirince beni muhakkak uyandır*. Çocuk aynı anda hem üşüdüğünü hem de terlediğini hissediyor. *Sana dendiğinde kalkıp eve gitseydin*. Ertesi gün okul başlıyor. Annesi hayatta olsaydı, çoktan kitaplarını kaplamış, yeni okul ceketinin yakasına mürekkepli kalemle adını yazmıştı. Annesi hayatta olsaydı püre için patatesleri haşlardı, beslenme çantasını yıkayıp hazırlar, alıştırma kitabındaki ödevlerini yaptığını belirtmek için altlarını imzalardı. Çocuktan çıkıp bahçe kapısının mandalı kapalı mı diye kontrol etmesini, sıcak su torbasını doldurmasını ister ve yatma vakti geldiğinde ona "tatlı rüyalar" dilerdi.

Duvarları kaplama işi bitti. Anneannesi son şeridi düzlüyor, süpürgeliğe taşan kısmı bıçakla kesiyor. Elleri titrediğinden kestiği yer tırtık tırtık. Oturup bir sigara sarmaya koyuluyor. Tütünü kucağına döküyor. Çocuk onun için kibriti çakıyor. Alacakaranlık çökmeye başlıyor, günün ışığı usul usul sönüyor. Palmiyeler fırtınada yana devrilmiş gibi duruyor.

"Yamuk oldu anneanne."

"Önemli değil. Kim görecek ki?" diyor anneannesi pencereden dışarı bakarak. Ardından, "Ateş yakacağız," diyor. Gözleri çakmak çakmak.

Kâğıt ve kumaş artıklarını toplayıp dışarı çıkarıyorlar. Anneannesi kulübeden gazyağı tenekesiyle yabayı alıyor ve kâğıtlarla kumaşları ön duvarın dibinde bir araya topluyorlar. Anneannesi kırık lambrilere gazyağını döküp kibriti çakıyor. Ateş yanıyor, duman tütüyor. Kırık ince dallar ateşte çıtırdıyor, kabuklar bembeyaz küle dönüyor. Odun dumanı çok güzel kokar; bu duman, çocuğun içinde eskiden kalma, kaçınılmaz bir şeyi harekete geçiriyor. Eve gitmeyecek. Bütün kış burada kalacak, ateş yakacak, kâğıt oynayacak, kuyudan su çekecek, alışverişe gidecek. Anneannesini yalnız bırakmayacak.

Anneannesi hendekteki kurumuş dalları getirip ateşe atıyor. Ama bunlar da ateşi yeterince büyütemiyor.

Duman belediyenin ördüğü duvarı aşıp yolun diğer tarafındaki fuşya çalılarının üstünde uçuşan eşek arılarını kızdırıyor. Kargalar gökyüzünde daireler çiziyor. Gak. Gak. Bu ses, İrlandalıların "nerede" anlamında kullandıkları sesi andırıyor, "Ga? Ga?" diye soruyorlar sanki. Ateşin ötesinde akşam karanlığı gitgide bastırıyor, çocukla anneannesinin ayaklarının önünde gölgeler güreşiyor. Anneannesinin ayakları büyük, annesinin ayakkabıları ona olmuyor. Çocuk anneannesinin çimento çuvalını ateşte tutuşturmasını izliyor. Onun ne yapacağını için için biliyor. Ama yaşlı kadın tutuşan çuvalı sazdan çatıya atınca, çocuk şaşkınlıktan donakalıyor.

"Anneanne!" diyor gülmemek için kendini tutarak.

"Orada bekle."

Yaşlı kadın içeri giriyor. Pencereler açık. Güzel paltosunu, emekli cüzdanını ve kızının evlilik fotoğrafını alıp tekrar dışarı çıkıyor. Kulübede bir kumaşı gazyağına batırıp yakıyor. Salonun perdeleri anında alevler içinde kalıyor. Duvar kâğıtları yanıyor, palmiyeler yanıyor, sazdan çatı yanıyor. Yaşlı kadın çocuğun kolunu tutuyor. Virajı dönüp yürümeye koyuluyorlar. Gidebilecekleri tek bir yer var. Çocuk gözlerini

o yöne dikiyor. Evden kalan çerçöp, küçük saman parçaları, geçmişin izleri havada uçuşuyor. Yol, önlerini göremeyecekleri kadar karanlık. Eski okulun oraya vardıklarında durup arkalarına, vadide yanan eve bakıyorlar. Yan duvar dibindeki ölü çamlar alev alev yanıyor. Buğday tarlalarında bir biçerdöverin farları hareket ediyor.

"Hasat için tuhaf bir gün," diyerek sessizliği bozuyor çocuk. Havada yağmur kokusu alıyor, birazdan çiselemeye başlar.

Anneannesi, "Ya şimdi kaldıracaklar ya da hiç kaldıramayacaklar," diyor ve çocuğa yaslanarak eve doğru yürümeye koyuluyor.

Vesikalık Çorbası

Frank Corso artık hiçbir şey beklemiyor. Boş ve soğuk eve geç saatlerde dönüyor. Bu akşam odun toplayıp sobayı yakıyor ve ellerini ısıtıyor. Akşam yemeğinde tek kişilik domuz pastırmasıyla yeşil domates kızartıyor. Karısını nadiren evde buluyor. Kadın evde olduğunda da verandada oturuyor ve kulağı telefonda, bir umutla gözlerini asfalt yoldan ayırmıyor. Bu akşam steyşını garajda değil, muhtemelen otoyolda onu arıyor.

Frank Corso buzdolabından süt kutusunu çıkarıp bir bardak süt koyuyor. Bir dilim çavdar ekmeğine tereyağı sürüyor ve pastırmalarını küçük parçalar halinde kesiyor. O sırada süt kutusunun üstündeki fotoğrafı fark ediyor. Fotoğrafta kot tulum giymiş küçük bir kız gülümsüyor. Ön dişlerinde, düşen dişin boşluğu görülüyor. Fotoğrafın altında rengi solmuş büyük harflerle, *KAYIP!* yazıyor. *Elizabeth Corso. Dokuz yaşında. 9 Eylül günü Eugene, Oregon'daki evinin yakınlarında kayboldu. En son üstünde kırmızı bir kazak ve mavi kot pantolonuyla görüldü. Onu gördüyseniz, lütfen arayınız...* En altta, Frank Corso'nun uzun zaman önce hafızasına kazıdığı polis karakolunun telefon numarası yazıyor.

Frank Corso, Elizabeth'in dişinin düştüğü akşamı hatırlıyor. Ona dişi yastığının altına koymasını, diş perisinin dişi alıp yerine bir hediye bırakacağını söylemişti. Kız uyurken, yastığın altına 1 dolar koymuş ama dişi almayı unutmuştu.

"Baba, baba!" demişti ertesi sabah kızı. "Diş perisi geldi!"

İştahı kaçan Frank Corso tabağı kenara itip masadan kalkıyor ve üstünde kızının fotoğrafının olduğu süt kutusunu buzdolabına koyup doğruca yatmaya gidiyor. Nevresimler buz gibi. Çatıdaki saçaklardan pencerenin altında birikmiş kar yığınına büyük bir parça daha karın düştüğünü duyuyor. Kar yağmaya devam ederken, içerisi gitgide daha da soğuyor. Ağaran günün ışığı odanın duvarlarına vururken, nihayet uykuya dalabiliyor.

Bu pazartesi günüydü.

Salı günü eve döndüğünde, karısının steyşını garajda. Karısı kızlarının odasında. Frank Corso odadan gelen sesi duyabiliyor. Kızlarının müzik kutusunu açmış. Frank Corso, karısının orada kızlarının yatağına oturmuş, müzik kutusunun içinde dönen küçük plastik balerini izleyerek kendine işkence ettiğini biliyor. Kapıyı aralayıp içeri bakıyor. Karısı dönüp ona bakıyor ve sanki ona değil de arkasında asılı duran ve adam yüzünden tam göremediği bir tabloya bakıyormuş gibi görmezden geliyor onu. O artık karısının gözünde görünmez kocasından fazlası değil.

"Merhaba!" diyor Frank.

Karısının yanına gidip yatağa oturuyor ve ona sarılıyor. Kadın onu itip müzik kutusunu da alarak odadan çıkıyor. Frank odadan çıktığında, karısının verandada oturduğunu görüyor, yay gevşedikçe yavaşlayan müziğin sesini duyabiliyor. Bu akşam yemekle uğraşmıyor. İçki dolabından bir şişe viski çıkarıyor ve gazetesini de alıp doğruca yatak odasına gidiyor. Manşetlerden spor yorumlarına ve hatta ölüm ilanlarına kadar her satırı, her sözcüğü okuduktan sonra banyoya girip klozete oturuyor. Başını kaldırdığında, duvarda kızının büyük bir fotoğrafını görüyor, bu büyütülmüş fotoğraf daha önce orada değildi. Baldızının düğününde çekilen fotoğrafta,

kızı nedime olarak ayak parmaklarına kadar uzanan beyaz saten bir elbise giymiş; elbisesinin altında saten çoraplı ayak parmakları görülüyor. Elinde kenarları karanfillerle süslenmiş bir buket beyaz gül var. Frank Corso yüzünü avuçlarının arasına gömüp ağlıyor.

Çarşamba günü eve geldiğinde, karısının arabasını göremiyor ama içeride soba yanıyor ve karısı bir not bırakmış: "Anneme gidiyorum. Yakında dönerim." Elizabeth kaybolduğundan beri ilk kez böyle bir not bırakıyor. Bu notla biraz olsun morali düzelen Frank Corso sıcak bir duş alıyor ve üstünde bornozuyla kızının odasının kapısını açıyor. Kızı nasıl bıraktıysa öyle. Kızının dolabına bakıyor, tahta askıları önce sola, sonra tekrar sağa kaydırıyor. Kızını bu kıyafetler içinde hatırlıyor, en azından hatırladığını düşünüyor. Sarı bir süveterin koltukaltını kokluyor ama hiçbir koku almıyor. Raftan bir boyama kitabı alıp sayfalarını karıştırıyor, kızın henüz çizgilerin dışına taşmadan boyama yapmayı beceremediği dönemlerinden kalma eski bir kitap. Frank kızının yatağına uzanıp Mickey Mouse telefonunun ahizesini kaldırıyor ve kimi arayabileceğini düşünüyor. Arayabileceği kimse yok. İnsanlar ne diyeceklerini bilemediklerinden onunla teması kestiler. Frank ahizeyi yerine koyup pencerenin ardında buz gibi esen rüzgârda sallanan ağaçların hışırtısını dinliyor. Elsie'nin bu soğukta dışarıda olabileceğini düşünüyor. Umarım dışarıda değildir diyor içinden; tabii eğer hâlâ hayattaysa. Küçük kızının böyle bir gecede dışarıda olmasındansa ölmesini tercih eder.

"Tanrım, beni affet," diyor.

Kızını kaybettiği mısır tarlasında dikilmiş, bağıra bağıra adını seslenerek onu arıyor: Elsie! Elseeee! Kız koşuyor, derin nehrin kenarından babasına doğru koşuyor. Frank kızının kesik kesik nefes alıp verişini, küçük bir kızın kesik kesik ne-

fes alıp verişini duyabiliyor. Sonra diğer taraftan başka bir ses duyuluyor, bu ses de kızı çağırıyor. Kız, babasına doğru koşmayı bırakıp arkasına dönüyor ve diğer sese yöneliyor. Derken sesin sahibi beliriyor; yabancı, siyah bir adam, kızın elini tutuyor. Babası bağırıyor, kızına durmasını söylüyor ama kızı ondan uzaklaşmaya devam ediyor. Kuru toprakta kızının ayak izlerini görebiliyor (kızın kaybolduğu yaz düzenli bir şekilde kuraklık uyarıları yapılıyordu), gitgide yükselen kendi sesini duyabiliyor. Ama kızı yürümeye devam ediyor. Frank vücudundaki tüm hücrelerin çarpıştığını, beynine harekete geçmesini, bir şey yapmasını söylediğini duyuyor ama yerinden kımıldayamıyor. Kızını izliyor, onun ayak seslerini, yabancı adamın ona verdiği sözleri duyuyor ve sonra her şey öylece kayboluyor, her şey mısır tarlası ve nehrin ardındaki sessizliğe karışıyor.

Frank Corso kızının karanlık odasında çalan telefona uyanıyor. Ahizeyi kaldırıyor ama hiçbir şey demiyor. Arayan karısı. O olduğunu biliyor. Nefesini duyabiliyor, telefondan odaya dolan nefreti hissedebiliyor.

Karısı, "Kötü bir rüya mı gördün?" diye soruyor ve hemen ardından telefonu kapatıyor. Karısının diğer odada telefonu kapattığını duyuyor. Frank, karısı kızlarının odasına, artık kendisinin olan odaya gelip yatabilsin diye, kalkıp eskiden yatak odası olarak kullandıkları odaya geçiyor.

Frank Corso kendi çocuğunu, kendi evlerinin arka tarafındaki kendi tarlasında kaybetti. Yaşanan bu. Akşam çökmek üzereyken, kız birdenbire ortadan kayboldu. Her şey bu kadar basit, bu kadar zor. Polisler geldi, dedektifler gelip sorular sordular: Aranızda herhangi bir tartışma geçti mi? Bay Corso, tam olarak ne yaşandığını en baştan tane tane bir kez daha anlatır mısınız? Lütfen sakin olmaya çalışın. Böyle şeyler yaşanabiliyor. Polislerin küçük siyah not defterleri, sigaraları, şüpheleri... Frank onlara tatmin edici bulmadıkları

yanıtları yineledi. Sonra arama ekibi ve komşular tarlaları, mısırların aralarını, çayırları, sığırların otlatıldığı otlakları karış karış aradılar. Hava kararda. Meşaleler araziyi aydınlattı, hendeklerde, çukurlarda parladı, ağaçların dallarına, gövdelerine tutuldu. Ama kimse "Onu bulduk!" diye bağıra bağıra gözyaşları içinde koşarak gelmedi. Suya dalıp nehirde arama yapan dalgıçlar bile.

Frank Corso çarşafı ters çeviriyor ve fotoğrafları görüyor: on iki, on beş, yirmi iki fotoğraf. Elsie babasının kucağında oturuyor, Elsie anneannesinin evinde, Elsie bir teker lastiğinde sallanıyor, Elsie annesinin kollarında midilliye ters binmiş, Elsie Disneyland'de doğum günü pastasının üstündeki mumları üflüyor. Frank Corso fotoğrafları özenle toplayıp çorap çekmecesine koyuyor ve yatağa uzanıyor.

Perşembe günü Frank eve gelmiyor. İşten çıkıp bir Çin lokantasından paket yemek alıyor ve havaalanı yolu üstündeki bir motele gidiyor. Sırtını yastıklara dayayıp televizyonun karşısında plastik kaşık çatalla yemeğini yiyor. Kanalları geziyor; ameliyat masasında bir süre ölü halde yattıktan sonra yeniden hayata dönen bir adamın konuk olduğu söyleşi programı, Birinci Dünya Savaşı belgeseli, köpeklerinize oturmayı, bir şey getirmeyi ve yanınıza gelmeyi nasıl öğreteceğinizi anlatan bir kadın... Frank savaş belgeselinde karar kılıyor, dahası belgeseli sonuna kadar da izliyor. Bu arada bir yandan da karısından ayrılma fikrini zihninde ölçüp tartıyor. Ayrılmak istiyor, içindeki ses ona daha çok bunu diyor. Ev morg gibi. Tüm o suçlamalar, ağzını açıp tek kelime etmemeler... Eylülden beri ilk kez önceki gece karısı ona doğrudan bir şey dedi: "Kötü bir rüya mı gördün?" Ama Elizabeth dönebilir, ufacık da olsa böyle bir ihtimal var ve bir gün bu ihtimal gerçekleşirse, kızı döndüğünde Frank evde olacak. Şu anda bile dönmüş olabilir. Saçları kardan ıslanmış bir

halde buz gibi eve girip babasının nerede olduğunu sormuş olabilir. Frank telefona uzanıp numarayı çeviriyor ve karısı telefonu açıyor.

"Alo!"

"Merhaba," diyor Frank. "Bu gece dışarıda kalacağım, onu haber vermek için aradım. Şey. Acaba dedim, acaba—"

Hat kesiliyor.

Cuma günü Frank eve döndüğünde, içerinin sıcacık olması yetmezmiş gibi, üstüne bir de ocakta büyük bir tencerede çorba kaynadığını görüyor; ekmek sepeti, içinde sıcacık ekmekle masanın üzerinde. Frank paltosunu çıkarıp pantolonundaki karları silkeliyor ve ayakkabılarını paspasa siliyor. Karısı masayı hazırlıyor. Üç çatal, üç bıçak, üç çorba kaşığı, üç kristal bardak. Frank masaya oturup karısını izliyor. Kadın ayak parmaklarına kadar inen mavi bir gece elbisesi giymiş ve güzelce süslenmiş. Frank karısının bu elbiseyi daha önce de giydiğini hatırlıyor ama nerede giymişti çıkaramıyor. Cam boncuklarla süslü kolyesi, göğüs dekoltesine kadar uzanıyor. Bu zor süreçte saçları canlılığını yitirmiş, dahası çok zayıflamış olsa da, karısı hâlâ çok güzel bir kadın.

"Ne oluyor?"

"Yemek hazır," diyor karısı. "Günün nasıl geçti?"

Frank karısının o eski sesinin tonunu neredeyse büsbütün unutmuş olduğunu fark ediyor.

"Misafirimiz mi var?"

"Bir şey içmek ister misin?" diyor kadın. "Ben istiyorum. Ne dersin?"

"Tabii, olur," diyor Frank. "Hemen—"

"Hayır, hayır!" diyor karısı. "Ben hallederim. Sen üstünü değiştir."

Frank Corso yatak odasına gidip kravatını ve ayakkabılarını çıkarıyor. Bir eşofman altıyla balıkçı yaka kazak giy-

dikten sonra terliklerini bulup ayaklarına geçiriyor. Yorganı kaldırıyor ama bu kez çarşafın üstünde fotoğraf falan görmüyor. Mutfağa döndüğünde, karısı ısıttığı kâseleri bezle tutarak fırından alıyor. Adama, peçeteyle sarılmış bardakta Wild Turkey viskisini uzattıktan sonra gidip tepe lambasını söndürüyor. Bir tabağa bir kalıp tereyağı koyuyor, çekmeceden kepçeyi alıyor ve adamın karşısında ayakta, çorba tenceresinin kapağını açıyor. Ortalarından, yoğun bir buhar kıvrıla kıvrıla yükseliyor. Kadın gülümseyerek kâselere servis yapmak üzere kepçeyle tencereye doğru eğilince, adamın gözleri karısının göğüs dekoltesine kayıyor. Memeleri elbisenin dantellerini zorluyor. Adam viskisini yudumluyor. Kendini yeniden bir koca gibi hissediyor. Belki de zamanla her şey yoluna girecek, belki de bunu atlatmayı başaracak, belki de yeniden çocuk yapacaklar.

"Enfes kokuyor!" diyor ve karısı karşısına oturur oturmaz kaşığına uzanıyor. Ardından kâsesine bakıyor ve kaşığını masaya geri bırakıyor. Saymaya başlıyor. Dokuza kadar sayıyor. Çorbasının üstünde kayıp kızının dokuz adet vesikalık fotoğrafı yüzüyor. Yağ içinde, rengi solmuş dokuz fotoğraf. Kâseyi önünden itip başını avuçlarının arasına alıyor.

"Evimizin spesiyali," diyor karısı. "Vesikalık çorbası."

"Kes şunu!"

"Neyin var Frank? Çorbayı sevmedin mi? Yemeklerimi oldum olası beğenmezsin zaten."

Frank çorba kâsesini alıp duvara fırlatana kadar karısı ses tonunu hiç değiştirmiyor. Ama sonra gerçekten konuşmaya başlıyor.

"Piç herif. Elsie'ye peri masalları anlatıp durdun, onu tüm o saçmalıklara inandırdın. Onu kaybettin Frank, kaybettin. Çocuğumuzu kaybettin. Yavşak orospu çocuğu!"

Kadın ayağa kalkıp kocasına doğru yürüyor ve elinin tersiyle ona sert bir tokat atıyor. Sonra bir daha. Frank karısının

önünde dizlerinin üstüne çöküyor. Kadının elbisesinin eteğine sarılıyor. Elbisesi mavi. Frank kumaşı avucuyla sıkıyor. Karısına kendisini affetmesi için yalvarıyor. Karısı affetmiyor. Belki de hayatının sonuna dek affetmeyecek. Kadın geri çekiliyor. Odada, Frank'in başının etrafında bıçak gibi keskin suçlamalar, bıçak gibi keskin sözler, onu kesip kanatan sözler uçuşuyor. Karısı onu paramparça ediyor; bıçağı karnına saplıyor, kanırtıyor. Kanırtabildiği kadar kanırtıyor. Ama Frank Corso artık kendini daha iyi hissediyor. Bu da bir başlangıç. Hiçbir şey olmamasından iyi.

Kadınlar, çocuklar, aile içinde yaşananlar, çalkantılı ilişkiler Keegan'ın tematik evreninin vazgeçilmezleridir: Tek gecelik kaçamak yapmak isteyen evli kadın, birbirinden tamamen farklı hayatlar yaşayan iki kız kardeş, katil şarkıcı, çocuğunu kaybeden anne baba... Keegan, kahramanlarının hayatlarını, dünya ve olaylar karşısındaki tutum ve tepkilerini tertemiz bir dil ve karanlık köşelere sızan ince bir ışıkla önümüze seriyor. İlk kez 1999 yılında yayımlanan bu kitap şimdiden modern bir klasik.

Claire Keegan'ı uluslararası üne kavuşturan, öykü sanatının yaşayan en büyük isimleri arasına sokan *Antarktika*, Umay Öze'nin çevirisiyle...

"Basitçe ifade etmek gerekirse, Claire Keegan dünyanın en iyi yazarlarından biri."

— George Saunders

"Bu usta işi öyküler, yetişkinlere yönelik tüyler ürpertici masallar gibi."

— Sunday Telegraph

"Mutlu azınlığa!"

9 786257 027663

Kapak: David Drummond